

2^η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER ΤΗΣ
ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (Ο.Τ.Δ.):
«ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 2^{ης} ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Τοπικού Προγράμματος του Άξονα 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013 «Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER», η Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) της Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΕ, καλεί τους ενδιαφερόμενους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για ένταξη στο πρόγραμμα.

Περιοχή εφαρμογής των δράσεων, στα οποία αναφέρεται η παρούσα πρόσκληση, αποτελεί η περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος LEADER της ΟΤΔ, όπως αυτή περιγράφεται αναλυτικά στον ενημερωτικό οδηγό.

Η παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αφορά στα εξής Μέτρα /Δράσεις:

ΚΩΔ.	ΜΕΤΡΑ - ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ - ΥΠΟΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	Ενδεικτικά Προκηρυσσόμενα ποσά Δ.Δ	Ποσοστό Ενίσχυσης	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ (υποψήφιοι επενδυτές)	Περιοχή παρέμβασης
41	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης	4.453.094,54			
411	Ανταγωνιστικότητα	654.564,57	50%		
L123	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	654.564,57	50%		
L123α	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	654.564,57	50%	Φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.	Όλη η περιοχή παρέμβασης.
413	Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση	3.798.529,97	50%		
L311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	450.000,00			
L311-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	250.000,00	50%	Φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.	Όλη η περιοχή παρέμβασης (εκτός Βόρειων παραλιακών Δ.Δ.), σύμφωνα με τον ενημερωτικό οδηγό.
L311-5	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων	100.000,00	50%		Όλη η περιοχή παρέμβασης.
L311-7	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	100.000,00	50%		
L312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	944.835,62	50%		
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων	641.819,27	50%	Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311	Όλη η περιοχή παρέμβασης.
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	253.016,35	50%		
L312-5	Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	50.000,00	50%		Όλη η περιοχή παρέμβασης, το αστικό κέντρο Ηρακλείου και κομβικά σημεία εκτός περιοχής παρέμβασης
L313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	357.688,57			
α	Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:	112.500,00			

ΚΩΔ.	ΜΕΤΡΑ - ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ - ΥΠΟΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	Ενδεικτικά Προκηρυσσόμενα ποσά Δ.Δ	Ποσοστό Ενίσχυσης	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ (υποψήφιοι επενδυτές)	Περιοχή παρέμβασης
L313-1	Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία - περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)	60.000,00	100%	ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα	Όλη η περιοχή παρέμβασης.
L313-4	Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών	52.500,00	70%		
β	Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:	245.188,57	50%		
L313-8	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. γραφεία αγροτικού τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευστιγνωσίας).	245.188,57	50%	Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311	Όλη η περιοχή παρέμβασης.
L321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	496.005,78			
L321-2	Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ.	400.000,00	100%	ΟΤΑ α' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.	Όλη η περιοχή παρέμβασης (εκτός των Βόρειων παραλιακών Δ.Δ.), σύμφωνα με τον ενημερωτικό οδηγό.
L321-3	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κ.λ.π	96.005,78	75%	ΟΤΑ α' βαθμού, τα νομικά τους πρόσωπα, και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.	Όλη η περιοχή παρέμβασης
L322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών	960.000,00			
L322-1	Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων	960.000,00	100%	ΟΤΑ α' βαθμού	Όλη η περιοχή παρέμβασης (εκτός των Βόρειων παραλιακών Δ.Δ.), σύμφωνα με τον ενημερωτικό οδηγό.
L323	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	590.000,00			

ΚΩΔ.	ΜΕΤΡΑ - ΟΜΑΔΑ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ - ΥΠΟΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	Ενδεικτικά Προκηρυσσόμενα ποσά Δ.Δ	Ποσοστό Ενίσχυσης	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ (υποψήφιοι επενδυτές)	Περιοχή παρέμβασης
L323-1	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση - σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.	200.000,00	100%	ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, δημόσιου χαρακτήρα.	Όλη η περιοχή παρέμβασης
L323-4	Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία - συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά	390.000,00	100%		Όλη η περιοχή παρέμβασης (εκτός των Βόρειων παραλιακών Δ.Δ.), σύμφωνα με τον ενημερωτικό οδηγό.

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) κατά 95% και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά 5%.

Οι δράσεις που εντάσσονται στο Πρόγραμμα, οι δικαιούχοι, οι επιλέξιμες δαπάνες, τα ποσοστά επιχορήγησης, οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής, οι προβλεπόμενες διαδικασίες και τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής των προτεινόμενων επενδυτικών σχεδίων, καθώς και ο τρόπος και οι όροι υλοποίησης των έργων, περιγράφονται αναλυτικά στον Ενημερωτικό Οδηγό, τον οποίο μπορούν να προμηθευθούν οι ενδιαφερόμενοι από τα γραφεία της Αναπτυξιακής Ηρακλείου (Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης), όπως επίσης και το Φάκελο Υποψηφιότητας, κατά τις εργάσιμες ημέρες και από 09:30 – 14:00 ή από την ιστοσελίδα της ΟΤΔ στη διεύθυνση www.anher.gr.

Οι επενδυτικές προτάσεις υποβάλλονται στην έδρα της Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ (Αρχάνες 701 00 Ηράκλειο Κρήτης) είτε ιδιοχείρως, είτε με συστημένη ταχυδρομική επιστολή ή ταχυμεταφορά, **μέχρι 20 Μαρτίου 2013 ημέρα Τετάρτη και ώρα 16:00**. Ισχύουσες είναι μόνο οι προτάσεις που θα παραληφθούν από την Ο.Τ.Δ. μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής επενδυτικών προτάσεων. Σε περίπτωση υποβολής με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, ο φάκελος της πρότασης θα πρέπει να περιέλθει ομοίως μέχρι την προαναφερθείσα ημέρα και ώρα με αποκλειστική ευθύνη των ενδιαφερομένων. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο κάποια πρόταση υποβληθεί ή περιέλθει στο πρωτόκολλο της Ο.Τ.Δ. μετά την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής δεν γίνεται δεκτή ως ουδέποτε υποβληθείσα και επιστρέφεται σε αυτούς που την υπέβαλαν.

Πληροφορίες, στο Τμήμα LEADER της Αναπτυξιακής Ηρακλείου, στα τηλέφωνα: 2810753320, 2810753301.

Για την Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ
Ρούσσοσ Εμμ. Κυπριωτάκης
Πρόεδρος Δ.Σ. & Ε.Δ.Π. Leader

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ 2^η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ
ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER ΤΗΣ
ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (Ο.Τ.Δ.):
«ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΤΑ»

Άρθρο 1

Γενικά στοιχεία τοπικού προγράμματος προσέγγισης LEADER

1.1 Στο πλαίσιο του Άξονα 4: «Εφαρμογή προσέγγισης LEADER» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013» (ΠΑΑ) εγκρίθηκε, με τις αριθ. 5807/29-6-2009 και 5954/2-7-2009 αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, η εφαρμογή τοπικού προγράμματος, με Φορέα Υλοποίησης (Ομάδα Τοπικής Δράσης) την Εταιρεία μας με την επωνυμία: «Αναπτυξιακή Ηρακλείου Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ», (εφεξής αποκαλούμενη Ο.Τ.Δ.).

Για την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος υπεγράφη η από 16/06/2010 Σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων – Διοικητικός Τομέας Κοινοτικών Πόρων & Υποδομών και της Ο.Τ.Δ.

1.2 Βασικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος της Ο.Τ.Δ. είναι οι ακόλουθοι:

Στρατηγικός στόχος είναι να καταστεί η περιοχή παρέμβασης ένας ελκυστικός τόπος διαβίωσης.

Οι στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος θα προωθούν ολοκληρωμένες αναπτυξιακές παρεμβάσεις στη τοπική οικονομία, οι οποίες θα διαχέονται σε όλη την περιοχή παρέμβασης και θα «ολοκληρώνονται» με άλλες παρεμβάσεις εντός και πλησίον της περιοχής παρέμβασης.

Στρατηγικός Στόχος 1

Στο πλαίσιο αυτό, ο πρώτος στρατηγικός στόχος αφορά την **ισόρροπη ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας**, την αύξηση των εισοδημάτων και της απασχόλησης, την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, την ισόρροπη ανάπτυξη της οικονομίας αποσκοπώντας στην υπέρβαση των αρνητικών επιπτώσεων που έχουν εμφανιστεί (ή πρόκειται να εμφανιστούν) στη περιοχή λόγω των διαρθρωτικών μεταβολών στον πρωτογενή τομέα. Παράλληλα όμως ο στόχος αυτός εμπεριέχει όχι μόνο το στοιχείο της ανταγωνιστικότητας αλλά και αυτό της κοινωνικής συνοχής και του περιορισμού της απομόνωσης κοινωνικών ομάδων και χωρικών εστιών ανάπτυξης.

Στρατηγικός Στόχος 2

Δεύτερος στρατηγικός στόχος είναι η **βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών**. Αυτό επιτυγχάνεται με την δημιουργία νέων βιώσιμων επενδύσεων

στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα όπως ,υποδομές εστίασης και διανυκτέρευσης, μονάδες μεταποίησης και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας. Με στόχο τη αύξηση των θετικών επιπτώσεων των επενδύσεων αυτών στην τοπική οικονομία, θα επιδιωχθεί η στενή διασύνδεσή τους με τον τοπικό παραγωγικό ιστό και ιδιαίτερα με τον πρωτογενή τομέα, με στόχο την διάχυση της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας σε ολόκληρη την τοπική οικονομία.

Στρατηγικός Στόχος 3

Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας αποτελεί το τρίτο στρατηγικό στόχο για την ανάπτυξη της περιοχής και αποσκοπεί στην αναβάθμιση όλων των παραγόντων που προωθούν την επιχειρηματικότητα σε όλους τους τομείς της οικονομίας της ενδοχώρας του Ν. Ηρακλείου και εν τέλει, συντελούν στη δημιουργία καινοτόμων και σύγχρονων επιχειρηματιών.

Στρατηγικός Στόχος 4

Ο τέταρτος στρατηγικός στόχος για την ανάπτυξη της ενδοχώρας του Ν. Ηρακλείου αφορά **την επίτευξη περιβαλλοντικής ισορροπίας**, διά μέσου της προστασίας και της ανάδειξης των περιβαλλοντικών - πολιτισμικών στοιχείων της περιοχής και της προώθησης μίας πολυλειτουργικής γεωργίας που θα σέβεται το περιβάλλον. Αναγκαία κρίνεται επίσης και η προσπάθεια για την αναβάθμιση των περιβαλλοντικά υποβαθμισμένων περιοχών.

Στρατηγικός Στόχος 5

Τέλος, ο πέμπτος στρατηγικός στόχος αφορά την **επίτευξη κοινωνικής ισορροπίας** και τη **διατήρηση της κοινωνικής συνοχής** στην περιοχή παρέμβασης, μέσω της ενδυνάμωσης των θεσμών κοινωνικής προστασίας, της άρσης της απομόνωσης τμημάτων του πληθυσμού και περιοχών, της παροχής ίσων ευκαιριών απασχόλησης και κοινωνικο-οικονομικών υποδομών στις κοινωνικά αποκλεισμένες πληθυσμιακές ομάδες (γυναίκες, μετανάστες, ΑΜΕΑ, ηλικιωμένους, άτομα ηλικίας 45-65 ετών) αλλά και ιδιαίτερα στους νέους της περιοχής.

1.3 Το τοπικό πρόγραμμα της Ο.Τ.Δ. περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα και υπομέτρα:

ΜΕΤΡΟ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟΜΕΤ ΡΟΥ	ΥΠΟΜΕΤΡΟ
41. Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης: 411. Ανταγωνιστικότητα 413. Ποιότητα ζωής/ Διαφοροποίηση	L123	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων
	L311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες
	L312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων
	L313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων
	L321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό
	L322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών
	L323	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς
421: Διατοπική και διακρατική συνεργασία	421α	Διατοπική συνεργασία
	421β	Διακρατική συνεργασία
431: Δαπάνες λειτουργίας, απόκτηση δεξιοτήτων, εμπύχωση	431α	Δαπάνες λειτουργίας της ΟΤΔ
	431β	Απόκτηση δεξιοτήτων και εμπύχωση

1.4 Περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος αποτελούν τα ακόλουθα Δημοτικά Διαμερίσματα:

Α/Α ΔΗΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ"	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ"	Δ.Δ	ΠΛΗΘ. 2001	ΕΚΤΑΣΗ	
1	ΑΡΧΑΝΩΝ - ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	Δ.Δ.Πύργου	1.148	23,15	
			Δ.Δ.Αχεντριά	318	33,29	
			Δ.Δ.Εθιάς	365	28,25	
			Δ.Δ.Καλυβίων	440	9,22	
			Δ.Δ.Λιγορτύνου	642	14,52	
			Δ.Δ.Μεσοχωρίου	752	15,85	
			Δ.Δ.Παρανύμφων	305	21,78	
			Δ.Δ.Πραιτωρίων	197	7,77	
			Δ.Δ.Τεφελίου	905	20,47	
			Δ.Δ.Χαρακίου	348	10,82	
			Δ.Δ.Χάρακος	883	18,31	
			Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	Δ.Δ.Αγίων Παρασκιών	937	4,75
				Δ.Δ.Αγίου Βασιλείου	426	3,65
		Δ.Δ.Αλαγνίου		315	5,70	
		Δ.Δ.Αστράκων		228	2,65	
		Δ.Δ.Αστριτσίου		385	5,22	
		Δ.Δ.Δαμανίων		393	19,19	
		Δ.Δ.Καλλονής		278	3,37	
		Δ.Δ.Καταλαγαρίου		312	2,23	
		Δ.Δ.Κουνάβων		857	6,47	
		Δ.Δ.Μελεσών		410	7,70	
		Δ.Δ.Μεταξοχωρίου		690	22,94	
		Δ.Δ.Μυρτιάς		651	4,98	
		Δ.Δ.Πεζών	426	2,43		
		Δ.Δ.Χουδετσίου	863	10,92		
		ΣΥΝΟΛΟ		13.474	306	
2	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	Δ.Δ.Αγίων Δέκα	902	16,33	
			Δ.Δ.Αγίου Κυρίλλου	192	8,28	
			Δ.Δ.Αμπελούζου	297	3,78	
			Δ.Δ.Απεσωκαρίου	131	3,18	
			Δ.Δ.Βαγιονιάς	922	19,70	

Α/Α ΔΗΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ"	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ"	Δ.Δ	ΠΛΗΘ. 2001	ΕΚΤΑΣΗ
			Δ.Δ.Βασιλικής	261	19,58
			Δ.Δ.Βασιλικών Ανωγείων	334	11,70
			Δ.Δ.Γκαγκαλών	605	12,45
			Δ.Δ.Μητροπόλεως	379	3,33
			Δ.Δ.Μιαμούς	398	38,25
			Δ.Δ.Πλατάνου	263	5,15
			Δ.Δ.Πλώρας	271	10,38
			Δ.Δ.Χουστουλιανών	337	6,23
		ΚΟΦΙΝΑ	Δ.Δ.Ασημίου	1.215	8,82
			Δ.Δ.Άνω Ακρίων	720	18,85
			Δ.Δ.Διονυσίου	502	12,00
			Δ.Δ.Λουρών	301	7,47
			Δ.Δ.Σοκαρά	889	15,42
			Δ.Δ.Σταβιών	719	48,56
			Δ.Δ.Στερνών	416	20,39
Δ.Δ.Στόλων	576	13,25			
		ΣΥΝΟΛΟ		10.630	303
3	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Δ.Δ.Βασιλειών	1.089	14,05
			Δ.Δ.Βουτών	828	8,50
			Δ.Δ.Δαφνέ	1.081	14,70
			Δ.Δ.Σκαλανίου	1.004	10,77
			Δ.Δ.Σταυρακίων	697	8,56
		ΣΥΝΟΛΟ		4.699	57
4	ΜΑΛΕΒΥΖΙΟΥ	ΓΑΖΙΟΥ	Δ.Δ.Γαζίου	9.637	17,72
			Δ.Δ.Αχλάδας	1.080	21,58
			Δ.Δ.Καλεσιών	896	10,47
			Δ.Δ.Ροδιάς	1.326	21,65
			Δ.Δ.Φόδελε	642	24,39
		ΣΥΝΟΛΟ		13.581	96
5	ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	Δ.Δ.Αρκαλοχωρίου	3.927	24,97
			Δ.Δ.Γαρίπας	650	15,44
			Δ.Δ.Ινίου	661	9,76
			Δ.Δ.Καστελλιανών	732	25,39
			Δ.Δ.Λευκοχωρίου	405	12,25
			Δ.Δ.Πανοράματος	496	16,62
			Δ.Δ.Παρτίρων	555	21,64
			Δ.Δ.Πατσιδερού	278	7,20

Α/Α ΔΗΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ"	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ"	Δ.Δ	ΠΛΗΘ. 2001	ΕΚΤΑΣΗ
		ΘΡΑΨΑΝΟΥ	Δ.Δ.Θραψανού	1.424	11,32
			Δ.Δ.Βόνης	705	8,58
			Δ.Δ.Ζωφόρων	341	4,85
			Δ.Δ.Σαμπά	146	12,54
		ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	Δ.Δ.Καστελλίου	1.791	12,77
			Δ.Δ.Αμαριανού	321	6,45
			Δ.Δ.Αποστόλων	507	11,92
			Δ.Δ.Αρχαγγέλου	485	4,40
			Δ.Δ.Ασκών	320	6,17
			Δ.Δ.Γερακίου	485	21,07
			Δ.Δ.Ευαγγελισμού	623	5,87
			Δ.Δ.Καρουζανών	124	8,55
			Δ.Δ.Κασταμονίτσης	537	11,05
			Δ.Δ.Λιλιανού	178	6,97
			Δ.Δ.Λυττού (Ξιδά)	319	5,85
			Δ.Δ.Μαθιάς	329	6,85
			Δ.Δ.Πολυθέας	382	2,90
			Δ.Δ.Σμαρίου	418	12,50
					ΣΥΝΟΛΟ
6	ΦΑΙΣΤΟΥ	ΜΟΙΡΩΝ	Δ.Δ.Μοιρών	5.883	16,01
			Δ.Δ.Αληθινής	148	5,25
			Δ.Δ.Αντισκαρίου	599	25,18
			Δ.Δ.Γαλιάς	909	13,73
			Δ.Δ.Καστελλίου	299	8,88
			Δ.Δ.Κουσέ	158	9,14
			Δ.Δ.Περίου	81	4,05
			Δ.Δ.Πετροκεφαλίου	733	7,48
			Δ.Δ.Πηγαΐδακίων	497	63,45
			Δ.Δ.Πόμπιας	955	15,13
			Δ.Δ.Ρουφά	167	6,13
			Δ.Δ.Σκουρβούλων	428	7,48
		ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	Δ.Δ.Καμηλαρίου	452	10,13
			Δ.Δ.Πιτσιδίων	781	22,58
			Δ.Δ.Σίβα	401	10,95
		ΣΥΝΟΛΟ		12.491	226
7	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	ΓΟΥΒΩΝ	Δ.Δ.Γουβών	2.087	18,25

Α/Α ΔΗΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ"	ΔΗΜΟΣ "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ"	Δ.Δ	ΠΛΗΘ. 2001	ΕΚΤΑΣΗ
			Δ.Δ.Ανωπόλεως	2.645	12,47
			Δ.Δ.Ελαίας	1.300	28,75
			Δ.Δ.Επάνω Βαθείας	213	2,75
			Δ.Δ.Καλού Χωρίου	320	13,75
			Δ.Δ.Κάτω Βαθείας	875	4,18
			Δ.Δ.Κόξαρης	156	7,40
			Δ.Δ.Χαρασού	165	7,42
		ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	Δ.Δ.Επισκοπής	1.228	15,23
			Δ.Δ.Αϊτανίων	319	6,60
			Δ.Δ.Γαλίφας	252	7,95
			Δ.Δ.Καινούργιου Χωρίου	290	11,50
			Δ.Δ.Σγουροκεφαλίου	444	4,22
		ΜΑΛΙΩΝ	Δ.Δ.Μαλίων	3.722	21,75
			Δ.Δ.Κρασίου	348	13,20
			Δ.Δ.Μοχού	2.142	25,77
		ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	Δ.Δ.Λιμένος Χερσονήσου	4.308	11,25
			Δ.Δ.Αβδού	431	11,75
			Δ.Δ.Γωνιών Πεδιάδος	519	8,47
			Δ.Δ.Κεράς	161	3,92
			Δ.Δ.Ποταμιών	610	16,00
			Δ.Δ.Χερσονήσου	2.468	19,60
		ΣΥΝΟΛΟ		25.003	272
		ΣΥΝΟΛΟ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ		97.017	1.553

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα υπάρχουν περιορισμοί ως προς τη χωροθέτηση επιμέρους δράσεων, σύμφωνα με τα αναλυτικά αναφερόμενα στο Παράρτημα Ι της παρούσας.

1.5 Στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος έχουν εγκριθεί με τις αποφάσεις του σημείου 1.1 ανωτέρω, καθώς και με την υπ.αριθμ. 15340/31-10-2012 υπουργική απόφαση περί κατανομής πιστώσεων δημόσιας δαπάνης στο πλαίσιο του Άξονα 4 του ΠΑΑ, συνολικά για όλες τις δράσεις αυτού πιστώσεις Δημόσιας Δαπάνης ύψους **7.669.960 Ευρώ** από τα οποία τα 7.286.462 Ευρώ (95%) αποτελούν την Κοινοτική Συμμετοχή που καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και τα 383.498 Ευρώ (5%) την Εθνική Συμμετοχή που καλύπτεται από πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

Άρθρο 2

Αντικείμενο της πρόσκλησης

2.1 Με την παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος καλούνται οι ενδιαφερόμενοι (υποψήφιοι δικαιούχοι) να υποβάλλουν τις προτάσεις τους στο πλαίσιο του Μέτρου 41: «Στρατηγική τοπικής ανάπτυξης» και στα υπομέτρα και δράσεις, που αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΚΩΔ.	ΔΡΑΣΕΙΣ
41	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης
411	Ανταγωνιστικότητα
L123	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων
L123α	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων
413	Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση
L311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες
L311-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης
L311-5	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων
L311-7	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση
L312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση
L312-5	Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων
L313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων
α	Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:
L313-1	Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία – περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)
L313-4	Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών
β	Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:
L313-8	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. γραφεία αγροτικού τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευστηριότητας).
L321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό
L321-2	Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ.
L321-3	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κ.λπ.
L322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών
L322-1	Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων
L323	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς
L323-1	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση - σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.
L323-4	Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία - συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά

2.2 Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός και οι αντίστοιχες πιστώσεις Δημόσιας Δαπάνης των δράσεων στις οποίες αναφέρεται η παρούσα πρόσκληση είναι ενδεικτικά ως εξής:

ΚΩΔ.	ΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	
			Ποσό	%
41	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης	6.802.185,23	4.453.094,54	
411	Ανταγωνιστικότητα	1.309.129,14	654.564,57	50%
L123	Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων	1.309.129,14	654.564,57	50%
L123α	Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων	1.309.129,14	654.564,57	50%
413	Ποιότητα ζωής / Διαφοροποίηση	5.493.056,09	3.798.529,97	50%
L311	Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες	900.000,00	450.000,00	
L311-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης	500.000,00	250.000,00	50%
L311-5	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων	200.000,00	100.000,00	50%
L311-7	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	200.000,00	100.000,00	50%
L312	Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων	1.889.671,24	944.835,62	50%
L312-1	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων	1.283.638,54	641.819,27	50%
L312-3	Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση	506.032,70	253.016,35	50%
L312-5	Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων	100.000,00	50.000,00	50%
L313	Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων	625.377,14	357.688,57	
α	Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα:	135.000,00	112.500,00	
L313-1	Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία – περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)	60.000,00	60.000,00	100%
L313-4	Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών	75.000,00	52.500,00	70%
β	Παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας:	490.377,14	245.188,57	50%
L313-8	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. γραφεία αγροτικού τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευστιγνωσίας).	490.377,14	245.188,57	50%
L321	Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό	528.007,71	496.005,78	
L321-2	Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ.	400.000,00	400.000,00	100%

ΚΩΔ.	ΔΡΑΣΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	
			Ποσό	%
L321-3	Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς - στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κ.λπ	128.007,71	96.005,78	75%
L322	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών	960.000,00	960.000,00	
L322-1	Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων	960.000,00	960.000,00	100%
L323	Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς	590.000,00	590.000,00	
L323-1	Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση - σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.	200.000,00	200.000,00	100%
L323-4	Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία - συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά	390.000,00	390.000,00	100%
	Σύνολο	6.802.185,23	4.453.094,54	

Το ανώτατο επιλέξιμο κόστος ανά δράση, καθώς και τα ποσοστά ενίσχυσης αναφέρονται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της παρούσας.

Τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναμορφώνονται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) κατόπιν έγκρισης από την Ε.Υ.Ε. ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα τροποποιήσεων του τοπικού προγράμματος με μεταφορά πιστώσεων μεταξύ των δράσεων και β) κατόπιν κατανομής πρόσθετων πιστώσεων στο τοπικό πρόγραμμα από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

2.3 Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών του έργου.

2.4 Αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας πρόσκλησης αποτελούν:

I. ενημερωτικό υλικό σχετικά με το περιεχόμενο, τις περιοχές εφαρμογής, τους δυνητικούς δικαιούχους των προκηρυσσόμενων δράσεων, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή

II. υπόδειγμα του φακέλου υποψηφιότητας που πρέπει να συμπληρωθεί από τους ενδιαφερόμενους (υποψήφιους δικαιούχους), σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Στο υπόδειγμα αναφέρονται μεταξύ άλλων τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν.

III. κριτήρια επιλεξιμότητας (ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια), σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή,

IV. κριτήρια επιλογής (βαθμολογούμενα κριτήρια), σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή,

V. πίνακας τιμών μονάδας για κατασκευαστικές εργασίες, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή,

VI. (α) η με αρ. 401/2010 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010), με την τροποποίηση αυτής (Αρ.Πρωτ. 6102/2-5-2012, ΦΕΚ 1473/Β/3-5-2012), (β) η Υπουργική απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αρ. 1577/22-7-2010 και οι τροποποιήσεις αυτής (αρ.πρωτ. 2463/1-4-2011, 3751/16-3-2012 και 16254/23-11-2012) και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΠΑΑ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΦΕΚ 14/Β/15-1-2010) και (γ) η με αρ. 2974/710/8-4-2009 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης (νυν Πολιτισμού & Τουρισμού), καθώς και η με αρ. 722/3427/9-6-2010 τροποποίηση αυτής, σε ηλεκτρονική μορφή (CD).

VII. Το εγκεκριμένο, από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, τοπικό πρόγραμμα προσέγγισης LEADER της ΟΤΔ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε ηλεκτρονική μορφή (CD).

Άρθρο 3

Διάρκεια εφαρμογής τοπικού προγράμματος

Η καταληκτική ημερομηνία για την επιλεξιμότητα των δαπανών των έργων του τοπικού προγράμματος είναι η **31η Δεκεμβρίου 2015**.

Άρθρο 4

Ενημέρωση υποψήφιων δικαιούχων και παραλαβή πρόσκλησης

Η παρούσα πρόσκληση και τα Παραρτήματα αυτής διατίθενται στα γραφεία της Ο.Τ.Δ., Δ/ση: Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης (ΤΚ 70100), τηλ. 2810753300 κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Για την παραλαβή της δεν προβλέπεται κόστος. Επίσης, είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Ο.Τ.Δ.: www.anher.gr

Περίληψη της πρόσκλησης έχει σταλεί προς δημοσίευση στον τοπικό τύπο και συγκεκριμένα:

Εφημερίδα	Ημερομηνία Κυκλοφορίας - Δημοσίευσης
«Πατρίς»	20/12/2012
«Νέα Κρήτη»	20/12/2012
«Άποψη του Νότου»	24/12/2012
«Αντίλαλος Μεσσαράς»	25/12/2012
Agrenda (πανελλήνιας κυκλοφορίας)	21/12/2012

Άρθρο 5

Διευκρινήσεις πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος – Πληροφορίες

5.1 Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητούν πληροφορίες και διευκρινήσεις για το περιεχόμενο της παρούσας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από την Ο.Τ.Δ., **αποκλειστικά εγγράφως**.

5.2 Συμπληρωματικές έγγραφες διευκρινήσεις σχετικά με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα παρέχονται από την Ο.Τ.Δ. το αργότερο **πέντε (5) εργάσιμες ημέρες** πριν την εκπνοή της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής και εφόσον έχουν ζητηθεί τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν την ημερομηνία αυτή (καταληκτική ημερομηνία υποβολής).

5.3 Οι ως άνω έγγραφες διευκρινίσεις αναρτώνται υποχρεωτικά και στην ιστοσελίδα της Ο.Τ.Δ. στην ως άνω προθεσμία.

5.4 Μετά την υποβολή των προτάσεων, διευκρινήσεις, τροποποιήσεις ή αποκρούσεις όρων της παρούσας πρόσκλησης από τους υποψηφίους δικαιούχους δε γίνονται αποδεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

Άρθρο 6

Χρόνος και Τόπος υποβολής προτάσεων

6.1 Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων είναι **η 20 Μαρτίου 2013, ημέρα Τετάρτη και ώρα 16.00**

6.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται στην έδρα της Ο.Τ.Δ.: Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης (ΤΚ 70100) είτε ιδιοχείρως, είτε με συστημένη ταχυδρομική επιστολή ή ταχυμεταφορά, με την ένδειξη «Για την 2^η πρόσκληση εκδήλωση ενδιαφέροντος του τοπικού προγράμματος LEADER της Ο.Τ.Δ. Αναπτυξιακής Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ.»

6.3 Ισχύουσες είναι μόνο οι προτάσεις που θα παραληφθούν από την Ο.Τ.Δ. μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής προτάσεων. Σε περίπτωση υποβολής με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά θα πρέπει ο φάκελος της πρότασης να περιέλθει ομοίως μέχρι την προαναφερθείσα ημέρα και ώρα με αποκλειστική ευθύνη των ενδιαφερομένων. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο κάποια πρόταση υποβληθεί ή περιέλθει στο πρωτόκολλο της Ο.Τ.Δ. μετά την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής δεν γίνεται δεκτή ως ουδέποτε υποβληθείσα και επιστρέφεται σε αυτούς που την υπέβαλαν.

6.4 Σε κάθε υποβαλλόμενη πρόταση δίδεται αριθμός πρωτοκόλλου.

6.5 Η ανωτέρω προθεσμία του σημείου 6.1 του παρόντος, είναι δυνατόν να παραταθεί από την ΟΤΔ το πολύ μία φορά και για χρονικό διάστημα έως ένα μήνα, με ταυτόχρονη ενημέρωση της ΕΥΕ ΠΑΑ – Ανταγωνιστικότητα. Η εν λόγω προθεσμία, μπορεί να παραταθεί έως ένα μήνα ακόμη σε περίπτωση ανωτέρας βίας και μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ- Ανταγωνιστικότητα. Για την παράταση τηρείται ο τρόπος δημοσίευσης της παρ. 5 του άρθρου 17 της με αρ. 401/2010 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

6.6. Η ΟΤΔ απευθύνει εκ νέου πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε περίπτωση που έχει διαθέσιμες πιστώσεις και εφόσον:

- α) δεν έχει συγκεντρώσει αξιολογες προτάσεις από δυνητικούς δικαιούχους ή
- β) έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την καταληκτική ημερομηνία της τελευταίας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη συγκεκριμένη δράση/εις ή
- γ) εκτιμά ότι σε αυτό το χρονικό διάστημα του ενός έτους έχει μεταβληθεί το επενδυτικό ενδιαφέρον στην περιοχή

Άρθρο 7 **Περιεχόμενο προτάσεων**

7.1 Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλλουν συμπληρωμένο **σφραγισμένο** «φάκελο υποψηφιότητας», σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II της παρούσας, στην ελληνική γλώσσα. Ο φάκελος υποψηφιότητας συνοδεύεται από επιστολή-αίτηση του υποψηφίου σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος II της παρούσας.

Ο φάκελος υποβάλλεται σε ενιαίο **ΣΦΡΑΓΙΣΜΕΝΟ** φάκελο ο οποίος περιέχει:

- τον **πρωτότυπο** φάκελο με όλα τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στα παραρτήματα III & IV του παρόντος (και σε **μαγνητική μορφή (cd)**, εκτός των αρχιτεκτονικών σχεδίων και των δικαιολογητικών. Τα κείμενα πρέπει να είναι σε μορφή **word** και ο αναλυτικός προϋπολογισμός του έργου σε **excel**).
- **αντίγραφο** του πρωτότυπου φακέλου

Ο ενιαίος σφραγισμένος φάκελος φέρει την πλήρη επωνυμία και διεύθυνση του υποψηφίου τελικού αποδέκτη και αναγράφει τα εξής:

«Υποβολή φακέλου υποψηφιότητας στα πλαίσια της 2^{ης} προκήρυξης του Τοπικού προγράμματος του
Άξονα 4 του ΠΑΑ – Προσέγγιση LEADER ».
Ημερομηνία κατάθεσης του φακέλου
Να μην ανοιχθεί από ταχυδρομική υπηρεσία.

Οι υποφάκελοι φέρουν επίσης την ένδειξη του κυρίως φακέλου, καθώς επίσης και την ένδειξη «**Πρωτότυπος φάκελος**» και «**Αντίγραφο**» αντίστοιχα. Σε περίπτωση αντίθεσης υπερισχύει το έντυπο πρωτότυπο.

Η επιστολή-αίτηση του υποψηφίου, υποβάλλεται **και εκτός φακέλου** στο πρωτόκολλο της Αναπτυξιακής Ηρακλείου προκειμένου να λάβει αριθμό πρωτοκόλλου.

Τα περιεχόμενα του φακέλου υποβάλλονται δακτυλογραφημένα σε μέγεθος Α4 και σε μορφή έγχρωμου ντοσιέ (κλασέρ) ανάλογα με το μέτρο, ως εξής:

Μπλε για τη δράση L123α, **πράσινο** για το υπομέτρο L311, **κόκκινο** για τις δράσεις L312-1 και L312-3, **γκρι** για τη δράση L312-5, **κίτρινο** για τη δράση L313-8 και **μαύρο** για τα δημόσια έργα (υπομέτρα, L313^α, L321, L322, L323).

Προτάσεις, οι οποίες δεν ακολουθούν το υπόδειγμα του φακέλου υποψηφιότητας και της αίτησης **απορρίπτονται** κατά τη διαδικασία αξιολόγησης.

7.2 Μετά την υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας στην Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων ή η τροποποίηση του περιεχομένου του.

Άρθρο 8 **Αξιολόγηση προτάσεων**

8.1 Η αξιολόγηση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων γίνεται από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΠ LEADER.

Η Επιτροπή αξιολόγησης των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων αποτελείται αποκλειστικά από προσωπικό που απασχολείται στην Αναπτυξιακή Ηρακλείου με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή σχετική σύμβαση έργου. Κατ' εξαίρεση μπορεί να αποτελείται και από πρόσωπα που παραχωρούνται στην ΟΤΔ από φορείς, όπως υπηρεσιακές μονάδες του Δημοσίου, επιμελητήρια κλπ, σε περιπτώσεις που το υπάρχον προσωπικό της Αναπτυξιακής Ηρακλείου, δεν επαρκεί.

Σε κάθε περίπτωση, η σύνθεση της επιτροπής θα πρέπει να ανταποκρίνεται στο είδος και τις απαιτήσεις των προκηρυσσόμενων δράσεων, ενώ είναι δυνατή η συγκρότηση περισσότερων της μιας επιτροπών αξιολόγησης για διαφορετικές δράσεις.

8.2 Τα κριτήρια για την αξιολόγηση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων διακρίνονται σε κριτήρια επιλεξιμότητας (ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια) και σε κριτήρια επιλογής (βαθμολογούμενα κριτήρια) ανάλογα με το είδος της προκηρυσσόμενης δράσης. Τα κριτήρια με τα

οποία αξιολογούνται οι προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο του μέτρου 41 του τοπικού προγράμματος είναι σύμφωνα με αυτά για τα οποία γνωμοδοτεί η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΠΑΑ, σύμφωνα με το άρθρο 78(α) του Καν. 1698/2005.

Τα κριτήρια αναφέρονται αναλυτικά στα Παραρτήματα III και IV της παρούσας. Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή όσοι δεν προσκομίζουν κάποιο ή όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, σύμφωνα με τα Παραρτήματα III και IV, **αποκλείονται** από την περαιτέρω διαδικασία.

8.3 Στην περίπτωση που το φυσικό αντικείμενο υποψήφιας πρότασης περιλαμβάνει ενέργειες διαφορετικών δράσεων της ίδιας προκήρυξης (για παράδειγμα οινοποιείο σε συνδυασμό με χώρο γευσιγνωσίας), αυτή αξιολογείται και εντάσσεται στη δράση εκείνη, στην οποία αντιστοιχεί η μεγαλύτερη χρηματοδοτική βαρύτητα της πρότασης.

8.4 Για κάθε προκηρυσσόμενη δράση, η επιτροπή αξιολόγησης εξετάζει τις υποβληθείσες προτάσεις σύμφωνα με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής, καταγράφει σε Δελτίο Αξιολόγησης το αποτέλεσμα της αξιολόγησης με σχετική αναλυτική τεκμηρίωση ανά κριτήριο και συντάσσει πρακτικό στο οποίο περιλαμβάνεται πίνακας κατάταξης των υποβληθεισών προτάσεων, με συνημμένα τα σχετικά Δελτία Αξιολόγησης.

8.5 Στη συνέχεια η ΕΔΠ LEADER αποφασίζει επί της αξιολόγησης βάσει της ως άνω γνωμοδότησης της επιτροπής αξιολόγησης. Σε περίπτωση που η ΕΔΠ LEADER αποκλίνει από τη γνώμη της επιτροπής η σχετική της απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά.

8.6 Η απόφαση της ΕΔΠ LEADER κοινοποιείται στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, προκειμένου αυτή να πραγματοποιήσει **δειγματοληπτικό διοικητικό έλεγχο** (στο πλαίσιο του συστήματος εποπτείας) επί της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

8.7 Μετά την ολοκλήρωση του δειγματοληπτικού διοικητικού ελέγχου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στην ΟΤΔ η οποία οφείλει να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες προσαρμογές, τροποποιώντας ανάλογα την απόφαση της παραγράφου 8.5 ανωτέρω. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει καμία αλλαγή από τον δειγματοληπτικό έλεγχο, δεν απαιτείται νέα απόφαση της ΕΔΠ LEADER αλλά η ΟΤΔ αναλαμβάνει την υποχρέωση να ενημερώσει σχετικά την ΕΔΠ LEADER, με ταυτόχρονη ενημέρωση της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα.

8.8 Στη συνέχεια η ΟΤΔ κοινοποιεί με συστημένη επιστολή στον κάθε υποψήφιο την απόφαση της ΕΔΠ LEADER συμπεριλαμβανομένου του πίνακα κατάταξης της συγκεκριμένης δράσης, καθώς και το αναλυτικό δελτίο αξιολόγησης της πρότασής του. Στην επιστολή αναφέρεται και η προθεσμία υποβολής ενστάσεων. Η απόφαση της ΕΔΠ LEADER και ο πίνακας κατάταξης των υποβληθεισών προτάσεων αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ, στην έδρα της και δημοσιεύονται σε μία τοπική εφημερίδα.

8.9 Το συνολικό διάστημα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων έως την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της ΕΔΠ LEADER του σημείου 8.5 ανωτέρω δεν μπορεί να υπερβαίνει τις **90 ημέρες**.

8.10 Κατά την αξιολόγηση της πρότασης του δυνητικού δικαιούχου από την ΟΤΔ εξετάζεται ο προτεινόμενος προϋπολογισμός σε σχέση με τα αντίστοιχα κριτήρια, ενώ για έργα για τα οποία δεν απαιτείται σύμφωνα με τη νομοθεσία η εφαρμογή επίσημων αναλυτικών τιμολογίων λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

α) Για κατασκευαστικές εργασίες, η ΟΤΔ καταρτίζει πίνακα τιμών μονάδας ανά είδος εργασίας. Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνεται στο πλαίσιο της παρούσας προκήρυξης και κοινοποιείται στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα. Ο πίνακας δύναται να αναπροσαρμόζεται και σε κάθε περίπτωση εγκρίνεται από την ΕΔΠ LEADER. Τυχόν αποκλίσεις των τιμών αυτών σε έργα του τοπικού προγράμματος μπορούν να γίνουν αποδεκτές μόνο σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

β) Για τις λοιπές ενέργειες η ΟΤΔ αξιολογεί το κόστος με βάση τις σχετικές προσφορές, που περιλαμβάνονται στο φάκελο υποψηφιότητας, εκτός από τις περιπτώσεις που τεκμηριώνεται η μοναδικότητα του προϊόντος. Η ΟΤΔ διενεργεί έρευνα αγοράς, όπου απαιτείται.

γ) Για να γίνουν αποδεκτές περιπτώσεις ιδιοκατασκευών θα πρέπει να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα, το εύλογο κόστος σε σχέση με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους και τις συνθήκες της αγοράς. Επιπλέον, θα πρέπει να τηρείται η νομοθεσία που σχετίζεται με την κατασκευή και τη διάθεση στην αγορά του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Σε κάθε περίπτωση τυχόν περικοπές από την ΟΤΔ επί του προτεινόμενου προϋπολογισμού του δυνητικού δικαιούχου θα πρέπει να είναι πλήρως τεκμηριωμένες και να αποτυπώνονται στο σχετικό Δελτίο αξιολόγησης.

8.11 Ο προϋπολογισμός που διαμορφώνεται μετά την ανωτέρω εξέταση αποτελεί τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου, ο οποίος αναφέρεται στην απόφαση έγκρισης της ΟΤΔ και στη

σύμβαση της ΟΤΔ με τον δικαιούχο. Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί οποιαδήποτε αύξηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου. Οποιαδήποτε σχετική αύξηση βαρύνει αποκλειστικά και μόνο το δικαιούχο. Για τις περιπτώσεις δημοπράτησης ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός του έργου που αναφέρεται στην απόφαση έγκρισης και στη σχετική σύμβαση (εφόσον αυτή έχει υπογραφεί) τροποποιείται, αφού αφαιρεθεί το ποσό της έκπτωσης.

8.12 Στην περίπτωση που στο πλαίσιο της πρότασης περιλαμβάνονται κατασκευαστικές εργασίες, η αρμόδια για την αξιολόγηση επιτροπή μπορεί, εφόσον η ΟΤΔ το κρίνει σκόπιμο, να πραγματοποιήσει επιτόπια επίσκεψη στον προτεινόμενο χώρο υλοποίησης του έργου προκειμένου να διαπιστωθεί η υφιστάμενη κατάσταση. Τα αποτελέσματα της επιτόπιας επίσκεψης αποτυπώνονται σε έκθεση αυτοψίας.

8.13 Η ΟΤΔ (όργανα της εταιρείας, επιτροπές και μέλη αυτών, στελέχη της εταιρείας) δεν επιτρέπεται να απαιτήσει οποιαδήποτε αμοιβή από τους υποψηφίους δικαιούχους για την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεών τους.

8.14 Η Επιτροπή Αξιολόγησης δύναται να ζητήσει από τους υποψηφίους **διευκρινίσεις μόνο** επί ήδη υποβληθέντων δικαιολογητικών και **σε καμία περίπτωση συμπλήρωση αυτών ή νέων δικαιολογητικών.**

Άρθρο 9 **Υποβολή ενστάσεων**

9.1 Η προθεσμία υποβολής των ενστάσεων δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης και δημοσίευσης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης. Κατ' εξαίρεση, η προθεσμία αυτή μπορεί να μην τηρηθεί, εφόσον όλοι οι ενδιαφερόμενοι για τη συγκεκριμένη δράση δηλώσουν υπεύθυνα στην ΟΤΔ ότι δεν προτίθενται να υποβάλλουν ένσταση.

9.2 Οι ενστάσεις των υποψηφίων δικαιούχων εξετάζονται από επιτροπή ενστάσεων, που συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΠ LEADER.

Η σύνθεση της επιτροπής ενστάσεων των δυνητικών δικαιούχων είναι αντίστοιχη με αυτή της επιτροπής αξιολόγησης. Τα μέλη της επιτροπής ενστάσεων δεν μπορούν να έχουν συμμετάσχει στην αξιολόγηση της πρότασης του συγκεκριμένου δυνητικού δικαιούχου.

Η εν λόγω επιτροπή συντάσσει πρακτικό στο οποίο περιλαμβάνεται αναλυτικά η αιτιολογημένη γνωμοδότησή της επί όλων των αιτιάσεων των υποβληθεισών ενστάσεων.

9.3 Μετά την εξέταση των υποβληθεισών ενστάσεων από την επιτροπή, η ΕΔΠ LEADER αποφασίζει επί των ενστάσεων με βάση τη γνωμοδότηση της επιτροπής ενστάσεων. Σε περίπτωση που η ΕΔΠ LEADER αποκλίνει από τη γνώμη της επιτροπής, η σχετική της απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικά.

9.4 Η ΟΤΔ κοινοποιεί με συστημένη επιστολή την ως άνω απόφαση της ΕΔΠ LEADER, καθώς και τα πρακτικά της επιτροπής ενστάσεων στους ενδιαφερόμενους της δράσης στην οποία εντάσσεται η πρόταση. Η απόφαση της ΕΔΠ LEADER και ο πίνακας κατάταξης των υποβληθεισών προτάσεων όπως διαμορφώνεται μετά την εξέταση των ενστάσεων, αναρτώνται στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ και τοιχοκολλούνται στην έδρα της, ενώ αποστέλλονται και στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα προς ενημέρωσή της.

Άρθρο 10

Ένταξη έργου στον Άξονα 4 του ΠΑΑ – Υπογραφή σύμβασης με την Ο.Τ.Δ.

10.1 Η ένταξη των έργων πραγματοποιείται για όσες εκ των προτάσεων επαρκούν οι διαθέσιμες πιστώσεις ανά δράση κατά τη φθίνουσα σειρά της οριστικής βαθμολογίας τους.

10.2 Μετά την οριστικοποίηση των προς ένταξη έργων, η ΟΤΔ συντάσσει και αποστέλλει Τεχνικά Δελτία Έργων στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, προκειμένου μετά την εξέτασή τους να ενσωματωθεί λίστα δικαιούχων σε **Απόφαση Ένταξης/ Χρηματοδότησης** στον Άξονα 4 του ΠΑΑ.

10.3 Μετά την έκδοση της ανωτέρω Απόφασης Ένταξης / Χρηματοδότησης, η ΟΤΔ καλεί τους δικαιούχους που περιλαμβάνονται σε αυτήν για υπογραφή σύμβασης αποστέλλοντάς τους σχετικό σχέδιο. Σε κάθε περίπτωση η **σύμβαση** υπογράφεται εντός **90 ημερών** από την ημερομηνία ανάρτησης της Απόφασης Ένταξης / Χρηματοδότησης στο δικτυακό τόπο του Προγράμματος «Διαύγεια» και εντός **5 ημερών** από την υπογραφή της κοινοποιείται ηλεκτρονικά στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα.

Το ανωτέρω χρονικό διάστημα δύναται να παρατείνεται έως 150 ημέρες από την ΟΤΔ, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα του δικαιούχου. Η εν λόγω ημερομηνία μπορεί να παραταθεί έως ένα μήνα ακόμη σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιπτώσεων και μετά από έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα.

Σε περίπτωση μη τήρησης των ανωτέρω χρονικών διαστημάτων για την υπογραφή της σύμβασης, το έργο **απεντάσσεται**.

10.4 Κατά την υπογραφή της σύμβασης πρέπει να εξασφαλίζεται η πλήρωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας 2.5, 2.10, 3.1, 3.2, 3.3, 3.5, 3.8, 3.9, 3.11 (ενώ η πλήρωση του κριτηρίου επιλεξιμότητας 3.12 θα ελέγχεται σε κάθε αίτημα πληρωμής του τελικού δικαιούχου, σε σχέση με την αντίστοιχη ίδια συμμετοχή). Για το λόγο αυτό, **υποβάλλονται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τα ανωτέρω**, τα οποία πρέπει να είναι πρωτότυπα, ακριβή αντίγραφα ή νομίμως επικυρωμένα. Οι υπεύθυνες δηλώσεις περί μη πτώχευσης, λύσης και εκκαθάρισης θα πρέπει να αντικατασταθούν από τα σχετικά πιστοποιητικά, ως ακολούθως:

α) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, έκδοσης μεταγενέστερης της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης ένταξης του έργου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, από το οποίο να προκύπτει ότι ο δικαιούχος δεν τελεί σε πτώχευση, σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης και σε πτωχευτικό συμβιβασμό,

β) σε περίπτωση νομικού προσώπου, πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης μεταγενέστερης της ημερομηνίας έκδοσης της απόφασης ένταξης του έργου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, από το οποίο να προκύπτει ότι ο δικαιούχος δεν έχει λυθεί, δεν τελεί υπό κοινή εκκαθάριση του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, και, επίσης, ότι δεν τελεί υπό διαδικασία έκδοσης απόφασης κοινής εκκαθάρισης. Διευκρινίζεται ότι επί ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά λύσης και εκκαθάρισης, εκδίδονται από την αρμόδια Υπηρεσία της Περιφερειακής Ενότητας, στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. Επί ημεδαπών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) το πιστοποιητικό λύσης και εκκαθάρισης, εκδίδεται από το αρμόδιο τμήμα του Πρωτοδικείου της έδρας της επιχείρησης.

10.5 Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι **φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος**.

10.6 Το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο, θα πρέπει κατά την υπογραφή της σχετικής σύμβασης του δικαιούχου με την ΟΤΔ να είναι ελεύθερο βαρών (προσημείωση υποθήκης ή υποθήκη) και να μην εκκρεμούν διεκδικήσεις τρίτων επ' αυτού (**πιστοποιητικό βαρών και μη διεκδικήσεων αντίστοιχα**). Κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις είναι δυνατή η ύπαρξη εγγεγραμμένων βαρών όταν:

- η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου, που χορηγήθηκε για την αγορά του ακινήτου επί του οποίου θα υλοποιηθεί η επένδυση,

- η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση πίστωσης, που χορηγήθηκε για τη συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα, στην οποία εντάσσεται η προεγκριθείσα επένδυση,
- η επενδυτική πρόταση αφορά στην τοποθέτηση εξοπλισμού ή ήπιες ενέργειες που δεν συνδέονται μόνιμα και σταθερά με το ακίνητο,
- η προσημείωση υποθήκης ή η υποθήκη έχει εγγραφεί σε εξασφάλιση δανείου που χορηγήθηκε μετά από φυσική καταστροφή.

10.7 Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο δικαιούχος (αναφορικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς) θα πρέπει να υποβάλει κατά περίπτωση τα ακόλουθα δικαιολογητικά (έκδοσης μεταγενέστερης της ημερομηνίας έκδοσης της Απόφασης Ένταξης του έργου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα),

- συμβόλαιο μεταβίβασης-αγοραπωλησίας ή μίσθωσης ή σύμβαση χρησηδανείου ή παραχώρησης χρήσης αντίστοιχα στην περίπτωση που προσκομίσθηκε προσύμφωνο.
- πιστοποιητικό ιδιοκτησίας και μεταγραφής από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο.

10.8 Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλει **Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου γενικής χρήσης** (έκδοσης μεταγενέστερης της ημερομηνίας έκδοσης της Απόφασης Ένταξης του έργου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα) εκ του οποίου να προκύπτει πως δεν έχει αμετάκλητα καταδικαστεί για αδίκημα που σχετίζεται με την επαγγελματική του δραστηριότητα ή για οικονομικό αδίκημα. Στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Στην περίπτωση λοιπών Νομικών Προσώπων, ο περιορισμός ισχύει για τον Πρόεδρο ή/και το Δ/ντα Σύμβουλο ή/και το διαχειριστή ή/και το νόμιμο εκπρόσωπο (ΦΕΚ νομίμου εκπροσώπου).

Άρθρο 11

Όροι και προϋποθέσεις υλοποίησης έργων

11.1 Η υλοποίηση των έργων του τοπικού προγράμματος πραγματοποιείται με διαφάνεια και με τους ευνοϊκότερους δυνατούς όρους και διέπεται από τη σχετική με το είδος του έργου και τη φύση του δικαιούχου νομοθεσία, τα προβλεπόμενα στο ΠΑΑ και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4, καθώς και τις ειδικότερες διατάξεις των συμβάσεων του υπογράφονται μεταξύ Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και ΟΤΔ και μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχων.

11.2 Η ΟΤΔ δεν μπορεί να είναι δικαιούχος έργου που εντάσσεται στο μέτρον 41 του τοπικού προγράμματος.

11.3 Τα πρόσωπα που απασχολεί η ΟΤΔ (Αναπτυξιακή Εταιρεία) με σύμβαση εργασίας ή έργου δεν αποδέχονται άμεσα ή έμμεσα από το δικαιούχο την ανάθεση του συνόλου ή μέρους έργου που εντάσσεται στο μέτρο 41.

11.4 Στο πλαίσιο του μέτρου 41 οι μέτοχοι της ΟΤΔ έχουν δυνατότητα ένταξης έργων, η δημόσια δαπάνη των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το **30%** της δημόσιας δαπάνης του μέτρου 41.

11.5 Στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος είναι δυνατή η υλοποίηση έργων με δικαιούχους ΟΤΑ, νομικά πρόσωπα αυτών και άλλους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, η δημόσια δαπάνη των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το **30%** της δημόσιας δαπάνης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης (μέτρο 41). Ωστόσο, η δημόσια δαπάνη έργων με δικαιούχους ΟΤΑ, δεν μπορεί να υπερβαίνει το **25%** της δημόσιας δαπάνης του μέτρου 41.

11.6 Η ημερομηνία έναρξης εργασιών και αντίστοιχων δαπανών συμπίπτει με αυτή της έγκρισης του τοπικού προγράμματος από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Ειδικότερα, για το μέτρο 41 **ημερομηνία έναρξης εργασιών και αντίστοιχων δαπανών θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης του δικαιούχου στην ΟΤΔ**. Για τα υπομέτρα L123, L321, L322, L323, καθώς και για τις παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα του υπομέτρου L313 μπορούν να γίνουν αποδεκτές αμοιβές εκπόνησης μελετών και έκδοσης αδειών **και πριν** την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.

11.7 Τα έργα θα πρέπει να εκτελούνται χωρίς παρεκκλίσεις από την εγκεκριμένη από την ΟΤΔ μελέτη, όπως αυτή περιλαμβάνεται στη σύμβαση μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχου και τηρώντας όλες τις επίσημες προδιαγραφές που συντάσσουν οι αρμόδιες υπηρεσίες και προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Σε περίπτωση, που κατά την υλοποίηση, υπάρξει η αναγκαιότητα τροποποίησης της μελέτης θα πρέπει, προκειμένου να συνεχιστεί η καταβολή της ενίσχυσης, να εγκριθεί προηγουμένως από την ΟΤΔ η σχετική τροποποίηση με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν επηρεάζει τους στόχους, το χαρακτήρα, τη λειτουργικότητα, την αποτελεσματικότητα του έργου, καθώς και τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής του. Η αύξηση του αρχικά εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου δεν είναι αποδεκτή. Οποιαδήποτε υπέρβαση του αρχικού προϋπολογισμού αιτιολογημένη ή μη, όπως αυτός προσδιορίζεται στη σχετική σύμβαση, επιβαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον δικαιούχο και **δεν μπορεί να οδηγήσει σε υπέρβαση του ανώτατου ορίου του επιλέξιμου για κάθε μέτρο**

προϋπολογισμού. Τροποποιήσεις που αφορούν στο χρονοδιάγραμμα, θα λαμβάνουν υπόψη τις προθεσμίες, το χρονοδιάγραμμα και τους γενικούς κανόνες του ΠΑΑ.

Μετά την έγκριση της σχετικής τροποποίησης από την ΟΤΔ, εφόσον δεν απαιτείται τροποποίηση Τεχνικού Δελτίου Έργου υπογράφεται τροποποιητική σύμβαση με το δικαιούχο και κοινοποιείται ηλεκτρονικώς την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα. Εφόσον η τροποποίηση προκαλεί αλλαγές στο Τεχνικό Δελτίο Έργου, η ΟΤΔ τροποποιεί αντίστοιχα το Τεχνικό Δελτίο Έργου και υποβάλλει σχετικό αίτημα στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα για έγκριση, προκειμένου στη συνέχεια να προχωρήσει σε τροποποιητική σύμβαση με το δικαιούχο και να ενημερώσει σχετικά την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα.

Μείωση των προβλεπόμενων βασικών μεγεθών του επενδυτικού σχεδίου (εμβαδά, όγκοι, δυναμικότητες) επιφέρει αναλογική **μείωση** των ποσών ενίσχυσης.

11.8 Τα ενισχυόμενα έργα πρέπει:

i) για διάστημα τουλάχιστον **πέντε (5) ετών** από την απόφαση ένταξης της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα να μην υποστούν σημαντική τροποποίηση σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 1 του Καν (ΕΚ) 1698/2005.

ii) για διάστημα τουλάχιστον **τριών (3) ετών** από την αποπληρωμή τους, εφόσον πρόκειται για ΜΜΕ να διατηρηθούν στην περιοχή LEADER σύμφωνα με το άρθρο 13 του Καν(ΕΚ) 800/2008.

iii) για διάστημα τουλάχιστον **πέντε (5) ετών** από την αποπληρωμή τους, εφόσον πρόκειται για παρεμβάσεις εκτός ΜΜΕ και για παρεμβάσεις του υπομέτρου 123^α να διατηρηθούν στην περιοχή LEADER, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου του ΠΑΑ.

Προκειμένου να διαπιστωθεί αν ενδεχόμενη τροποποίηση εντάσσεται στο πλαίσιο των σημείων (i), (ii) & (iii) ανωτέρω, το σχετικό αίτημα, με εξαίρεση την τροποποίηση της μελέτης της παραγράφου 11.7 ανωτέρω, υποβάλλεται προς εξέταση στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα. Σε κάθε περίπτωση το οποιασδήποτε φύσης οικονομικό όφελος προσπορίζεται ο δικαιούχος από τις εν λόγω τροποποιήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό της ίδιας συμμετοχής του. Σε περίπτωση μεταβίβασης παγίων περιουσιακών στοιχείων του έργου που έχουν επιχορηγηθεί θα πρέπει να αντικαθίστανται άμεσα από άλλα τουλάχιστον ισοδύναμου αποτελέσματος. Επίσης, για το ίδιο χρονικό διάστημα δε δικαιολογείται η εκμίσθωση παγίων στοιχείων του έργου.

iv) να μην έχουν χρηματοδοτηθεί παράτυπα από δυο διαφορετικές εθνικές ή κοινοτικές πηγές.

Στις περιπτώσεις μη τήρησης των ανωτέρω επιβάλλεται ολική ή μερική επιστροφή της καταβληθείσας επιχορήγησης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

11.9 Στην περίπτωση ΜΜΕ, ο δικαιούχος υποχρεούται **εντός ενός έτους** από την ημερομηνία αποπληρωμής του έργου του να **καλύψει τις θέσεις απασχόλησης** που προβλέπονται στη σύμβαση με την ΟΤΔ, τις οποίες οφείλει να διατηρήσει για διάστημα τουλάχιστον **ενός (1) έτους**. Σε αντίθετη περίπτωση, επιβάλλεται αναλογική επιστροφή της επιχορήγησης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

11.10 Για τα έργα που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων τηρούνται τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) ως προς την προέγκριση δημοπράτησης, προέγκριση σύμβασης και προέγκριση τροποποίησης σύμβασης – ΑΠΕ.

11.11 Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου δύναται να ανακληθεί η απόφαση έγκρισης του έργου και η σύμβαση μεταξύ ΟΤΔ και δικαιούχου **σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ΣΔΕ του ΠΑΑ**. Αντίστοιχα, δύναται να ανακληθεί η απόφαση ένταξης της παραγράφου 10.2 του άρθρου 10 της παρούσας.

11.12 Για επενδύσεις συνολικού κόστους μεγαλύτερου των €50.000 ο δικαιούχος τοποθετεί **επεξηγηματική πινακίδα**. Στους τόπους εκτέλεσης έργων υποδομής, το συνολικό κόστος των οποίων υπερβαίνει τις €500.000 τοποθετούνται **διαφημιστικά πλαίσια**. Οδηγίες για το περιεχόμενο και τη μορφή των επεξηγηματικών πινακίδων και των διαφημιστικών πλαισίων θα διατίθενται από την ΟΤΔ.

11.13 Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τηρούν πλήρη φάκελο του έργου στον οποίο να περιέχονται:

- η αίτηση ενίσχυσης, ο φάκελος υποψηφιότητας, η απόφαση έγκρισης της ΟΤΔ, η απόφαση ένταξης της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, η σύμβαση με την ΟΤΔ,
- οι εγκεκριμένες μελέτες,
- οι βεβαιώσεις και άδειες νομιμότητας υλοποίησης και λειτουργίας,
- τα έγγραφα που αφορούν στις διαδικασίες δημοπράτησης και σύναψης συμβάσεων,
- οι επιμετρήσεις από τον επιβλέποντα μηχανικό του έργου (ή τεχνική υπηρεσία), καθώς και αποδεικτικά στοιχεία υλοποίησης άυλων ενεργειών,
- τα πρωτότυπα εξοφληθέντα δικαιολογητικά έγγραφα των δαπανών, τα οποία φέρουν υποχρεωτικά την ειδική σφραγίδα της ΟΤΔ,

- τα Αιτήματα Πληρωμής του δικαιούχου και τα Πρακτικά Διοικητικού Ελέγχου της ΟΤΔ (προκαταβολών και δαπανών),
- τα παραστατικά έγγραφα είσπραξης του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης (αθεώρητο τιμολόγιο),
- οτιδήποτε άλλο σχετίζεται με την υλοποίηση του έργου.

11.14 Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τηρούν τα κατάλληλα παραστατικά προκειμένου να μπορεί να επαληθευτεί η ύπαρξη και η ακρίβεια των πληρωμών, να αποδέχονται τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιαδήποτε παραστατικά ζητηθούν από τα αρμόδια εντεταλμένα όργανα του Κράτους και της Ε.Ε. και να παρέχουν πρόσβαση στα λογιστικά τους βιβλία. Τα παραστατικά που αφορούν στις χρηματοδοτούμενες δαπάνες θα πρέπει να φυλάσσονται στη διάθεση της Ε.Ε. τουλάχιστον **επί 3 έτη μετά από το έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η τελική πληρωμή του ΠΑΑ 2007-2013 από τον Οργανισμό Πληρωμών**. Επιπλέον, σε περίπτωση παρατυπιών ή παραλείψεων, τα ανωτέρω παραστατικά πρέπει να φυλάσσονται στη διάθεση της Ε.Ε. τουλάχιστον **επί 3 έτη** μετά από το έτος κατά το οποίο τα ποσά ανακτώνται πλήρως από το δικαιούχο και πιστώνονται στο ΕΓΤΑΑ ή κατά το οποίο καθορίζονται οι οικονομικές επιπτώσεις της μη ανάκτησης βάσει του ΚΑΝ (ΕΚ) 1290/2005.

11.15 Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να τηρούν τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τον Κ.Β.Σ. και Ε.Γ.Λ.Σ σχετικά με την **τήρηση βιβλίων και στοιχείων** σε μορφή ανάλογη με την κατά περίπτωση ισχύουσα φορολογική νομοθεσία. Αν δηλαδή υποχρεούνται στη τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας, υποχρεωτικά τηρούν και παρακολουθούν την υλοποίηση του επενδυτικού τους σχεδίου, καθώς και τις επιχορηγήσεις με ιδιαίτερη λογιστική μερίδα στα βιβλία τους, με τις κατάλληλες λογιστικές αποτυπώσεις των στοιχείων εκ των εγγράφων παραστατικών. Σε κάθε άλλη περίπτωση αποτυπώνουν καταχωρώντας τα στοιχεία των εγγράφων παραστατικών με τέτοιο τρόπο, ώστε να προκύπτουν ευχερώς και διακριτά οι δαπάνες και οι αντίστοιχες επιχορηγήσεις που αφορούν το επενδυτικό σχέδιο.

Εσφαλμένα ή και πλαστά λογιστικά στοιχεία ή η απουσία λογιστικών στοιχείων, συνιστούν, κατά περίπτωση, σημαντικές παρατυπίες και επιφέρουν ενδεχομένως δημοσιονομικές διορθώσεις σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

11.16 Ο **μηχανολογικός εξοπλισμός** που προμηθεύεται ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι καινούργιος και αμεταχειριστός. Για το σκοπό αυτό μαζί με το παραστατικό αγοράς θα πρέπει να προσκομιστεί σχετική βεβαίωση από τον κατασκευαστή ή τον προμηθευτή όπου να αναγράφεται

ρητά ο σχετικός αριθμός παραστατικού, ο τύπος του εξοπλισμού και ο σειριακός αριθμός του μηχανήματος, ή τα στοιχεία αυτά να αναγράφονται στο παραστατικό.

11.17 Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό θα προσκομίζονται κατά το αίτημα πληρωμής εκτός των άλλων και το απαιτούμενο προτιμολόγιο (Proforma Invoice) και τα αντίστοιχα τραπεζικά εμβάσματα, δηλαδή:

- Εντολή έκδοσης εντάλματος/γραμματίου είσπραξης, όπου να αναγράφεται ο δικαιούχος καθώς και ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού
- Swift όπου να αναγράφεται ο δικαιούχος καθώς και ο αριθμός του εξοφλούμενου παραστατικού.

11.18 Για τα έργα που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, η δαπάνη εκπόνησης της σχετικής μελέτης μπορεί να είναι επιλέξιμη μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν.3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.

11.19 Για τη Δράση L313-4 «Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών», το προϊόν των σχετικών παρεμβάσεων δε δύναται να διατίθεται προς πώληση. Για το λόγο αυτό στο αντίστοιχο υλικό αναγράφεται ότι **διανέμεται δωρεάν**.

11.20 Υπομέτρο L322 "Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών": Η μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης οικισμού ή το σχέδιο αναβάθμισης αυτού, η οποία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση των δράσεων του υπομέτρου θα πρέπει κατ' ελάχιστο να περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθορίζονται στο Παράρτημα IV της παρούσας.

Άρθρο 12

Καταβολή ενίσχυσης στο δικαιούχο

12.1 Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων του μέτρου 41 είναι καταρχήν αρμοδιότητα της ΟΤΔ, η οποία πρέπει να συντονίζει το τοπικό πρόγραμμα και τους εμπλεκόμενους φορείς σε όλα τα επίπεδα.

12.2 Η ΟΤΔ διενεργεί διοικητικούς ελέγχους σε όλα τα αιτήματα πληρωμής δαπανών των δικαιούχων του μέτρου 41 σύμφωνα με τα άρθρα 26 και 33.1 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο διοικητικός έλεγχος που διενεργεί η ΟΤΔ περιλαμβάνει την επαλήθευση της παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών, της αληθούς πραγματοποίησης των δαπανών που περιλαμβάνει το αίτημα πληρωμής, την επαλήθευση της

ολοκληρωμένης ενέργειας σε σχέση με την ενέργεια για την οποία ζητήθηκε και χορηγήθηκε η ενίσχυση. Για το λόγο αυτό, στο πλαίσιο της ΟΤΑ, συγκροτείται με απόφαση της ΕΔΠ LEADER επιτροπή με την ονομασία: "Επιτροπή πιστοποίησης έργων LEADER".

Αρμοδιότητες της επιτροπής στο πλαίσιο αυτό είναι κυρίως:

- ο διοικητικός έλεγχος των αιτημάτων πληρωμής δαπανών των δικαιούχων με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά, λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης,
- η επιτόπια επίσκεψη στο χώρο υλοποίησης του έργου σε κάθε αίτημα πληρωμής δαπανών, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες για κατασκευαστικές εργασίες, προμήθεια και εγκατάσταση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού,
- ο διοικητικός έλεγχος των αιτημάτων προκαταβολών των δικαιούχων,
- η σύνταξη των Πρακτικών Διοικητικού Ελέγχου Προκαταβολών και Δαπανών, στα οποία αποτυπώνονται τα αποτελέσματα του διενεργηθέντος ελέγχου,
- η συμπλήρωση και υποβολή στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα των Δελτίων Παρακολούθησης των έργων.

12.3 Η Επιτροπή πιστοποίησης έργων LEADER αποτελείται τουλάχιστον από τρία (3) στελέχη της υπηρεσιακής δομής της ΟΤΑ, πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης. Προκειμένου για πιστοποίηση έργων που περιλαμβάνουν κατασκευαστικές εργασίες, το ένα μέλος της επιτροπής θα πρέπει να έχει ειδικότητα μηχανικού ΠΕ/ΤΕ.

Κατ' εξαίρεση, μπορεί να αποτελείται και από πρόσωπα που παραχωρούνται στην ΟΤΑ από φορείς όπως υπηρεσιακές μονάδες του Δημοσίου, επιμελητήρια κ.λπ., σε περιπτώσεις που το υπάρχον προσωπικό της Αναπτυξιακής Εταιρείας δεν επαρκεί.

12.4 Η καταβολή της αναλογούσας ενίσχυσης στους δικαιούχους γίνεται από την ΟΤΑ κατόπιν σχετικού αιτήματος πληρωμής, τμηματικά και ανάλογα με τη φύση του έργου, τον προϋπολογισμό του και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Τα στάδια και ο τρόπος τμηματικής καταβολής της αναλογούσας ενίσχυσης καθορίζονται στο πλαίσιο της σύμβασης μεταξύ ΟΤΑ και δικαιούχου. Η κατά τα ανωτέρω καταβολή της ενίσχυσης γίνεται εντός προθεσμίας **δύο (2) μηνών** από την υποβολή του σχετικού αιτήματος πληρωμής, **εφόσον το αίτημα είναι πλήρες** και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις στον τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί η ΟΤΑ. Κατ' εξαίρεση, η ως άνω προθεσμία μπορεί να παραταθεί, στην περίπτωση που το σχετικό αίτημα του δικαιούχου αποτελεί αντικείμενο δειγματοληπτικού διοικητικού ελέγχου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα σύμφωνα με την παράγραφο 12.14 κατωτέρω.

12.5 Οι δικαιούχοι δύναται να υποβάλλουν ένα (1) έως πέντε (5) αιτήματα πληρωμής δαπανών, ανάλογα με τη φύση του έργου και τον προϋπολογισμό του. Το τελευταίο αίτημα ισοδυναμεί με αποπληρωμή και παραλαβή του έργου.

12.6 Για τα έργα των υπομέτρων L123, L311, L312, L313 (για τις παρεμβάσεις ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας) είναι δυνατή, κατόπιν σχετικού αιτήματος του δικαιούχου, η χορήγηση προκαταβολής, η οποία δε θα υπερβαίνει **το 50%** της Δημόσιας Δαπάνης του έργου, με την προϋπόθεση προσκόμισης από το δικαιούχο εγγυητικής επιστολής η οποία αντιστοιχεί στο **110%** της προκαταβολής.

Το αίτημα του δικαιούχου για χορήγηση προκαταβολής δεν περιλαμβάνεται στον αριθμό των αιτημάτων πληρωμής δαπανών της παραγράφου 12.5 ανωτέρω.

Το αίτημα πληρωμής προκαταβολής συνοδεύεται επίσης από τις απαιτούμενες νόμιμες άδειες και βεβαιώσεις δημοσίων αρχών που διέπουν, κατά περίπτωση, τη νομιμότητα υλοποίησης και λειτουργίας του συγκεκριμένου έργου (όπως άδεια δόμησης, άδεια λειτουργίας για εκσυγχρονισμούς κ.λπ.).

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΟΠΕΚΕΠΕ και επιστρέφεται μετά την έγκριση και εισαγωγή στο ΟΠΣΑΑ από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα του Δελτίου Παρακολούθησης του έργου, με το οποίο το σύνολο το σύνολο της δημόσιας δαπάνης του έργου που έχει εισαχθεί στο ΟΠΣΑΑ ανέρχεται σε ποσό τουλάχιστον ίσο με το ποσό της προκαταβολής που έχει καταβληθεί στο δικαιούχο και την ολοκλήρωση του Ελέγχου Εποπτείας του φακέλου από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Σε περίπτωση μη τήρησης των προϋποθέσεων της παραγράφου 12.7 κατωτέρω ή σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθεί πιστοποίηση για ποσό Δημόσιας Δαπάνης τουλάχιστον ίσο με το ποσό της προκαταβολής καταπίπτει η εγγυητική επιστολή.

Η Επιτροπή πιστοποίησης έργων LEADER προβαίνει σε έλεγχο του αιτήματος προκαταβολής και συντάσσει Πρακτικού Διοικητικού Ελέγχου Προκαταβολής.

12.7 Ο δικαιούχος, το αργότερο **εντός δώδεκα μηνών (12)** από την υπογραφή της σύμβασής του με την ΟΤΔ, θα πρέπει να υποβάλλει στην ΟΤΔ αίτημα πληρωμής για επιλέξιμες δαπάνες τουλάχιστον ίσες με το **20%** του εγκεκριμένου προϋπολογισμού.

Για τα έργα στα οποία η ενίσχυση καταβάλλεται εφάπαξ το σχετικό αίτημα πληρωμής θα πρέπει να υποβάλλεται από το δικαιούχο εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

Για τα έργα που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων το ανωτέρω διάστημα ισχύει από την ημερομηνία υπογραφής σύμβασης ανάθεσης μεταξύ δικαιούχου και αναδόχου.

Σε περιπτώσεις πλήρως αιτιολογημένες και τεκμηριωμένες, που θα υποβάλλονται και θα εξετάζονται από την ΟΤΔ, **θα χορηγείται παράταση για διάστημα το πολύ έξι (6) μηνών**, λαμβάνοντας υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, τις προθεσμίες και τους σχετικούς κανόνες του ΠΑΑ. Με την παρέλευση και του χρονικού διαστήματος της ως άνω εγκριθείσας παράτασης, κατά την οποία ο δικαιούχος δεν υπέβαλε αίτηση σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, το έργο **θα απεντάσσεται**.

12.8 Το πρώτο αίτημα πληρωμής δαπανών του δικαιούχου συνοδεύεται από τις απαιτούμενες νόμιμες άδειες και βεβαιώσεις δημοσίων αρχών που διέπουν, κατά περίπτωση, τη νομιμότητα υλοποίησης και λειτουργίας του συγκεκριμένου έργου (όπως άδεια δόμησης, άδεια λειτουργίας για εκσυγχρονισμούς κ.λπ.), εφόσον αυτές δεν έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο τυχόν αιτήματος προκαταβολής. Για τα έργα που υλοποιούνται με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων το πρώτο αίτημα πληρωμής, εκτός των ανωτέρω, συνοδεύεται από τα προβλεπόμενα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά έγγραφα που αφορούν στις διαδικασίες δημοπράτησης και σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Κάθε αίτημα πληρωμής του δικαιούχου, πλην της προκαταβολής, συνοδεύεται κατ' ελάχιστον από τα παρακάτω έγγραφα δικαιολογητικά:

- επιμετρήσεις εργασιών και λογαριασμό υπογεγραμμένες από τον επιβλέποντα μηχανικό ή την τεχνική υπηρεσία, καθώς και αποδεικτικά στοιχεία υλοποίησης άυλων ενεργειών.
- εξοφληθέντα παραστατικά των δαπανών σε πρωτότυπο.
- αντίγραφο του σχετικού λογιστικού βιβλίου από το οποίο προκύπτει η εγγραφή της επιχορήγησης, που έχει ήδη καταβληθεί, καθώς και των παραστατικών δαπανών.

Όλα τα ανωτέρω δικαιολογητικά θα πρέπει να αναφέρονται σε κατάσταση επισυναπτόμενων δικαιολογητικών.

Με το τελευταίο αίτημα του δικαιούχου για τη χορήγηση της αποπληρωμής του έργου υποβάλλονται, εκτός των άλλων, οι απαιτούμενες, κατά περίπτωση, άδειες των αρμόδιων αρχών που εξασφαλίζουν τη νομιμότητα λειτουργίας.

12.9 Το αίτημα πληρωμής δαπανών του δικαιούχου ελέγχεται από την Επιτροπή πιστοποίησης έργων LEADER, η οποία προβαίνει στη σύνταξη πρακτικού σύμφωνα με την παράγραφο 12.2 ανωτέρω. Το πρακτικό αυτό λαμβάνει αύξοντα αριθμό και ημερομηνία έκδοσης και τηρείται στο αρχείο του δικαιούχου και της ΟΤΑ.

Παράλληλα, η Επιτροπή πιστοποίησης έργων LEADER σφραγίζει όλα τα ελεγχθέντα και παραδεκτά πρωτότυπα εγγράφων δικαιολογητικών με την ένδειξη: "**ελέγχθηκε και επιχορηγήθηκε από την ΟΤΑ LEADER Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ για το ποσό.....**" και τα αναπαράγει σε φωτοτυπίες, τις οποίες εφόσον επιθυμεί η Επιτροπή Πιστοποίησης Έργων LEADER, τις επικυρώνει "**ως ακριβή αντίγραφα εκ του πρωτοτύπου**". Τα πρωτότυπα των δικαιολογητικών επιστρέφονται στο δικαιούχο, ενώ στα αρχεία της ΟΤΑ τηρούνται τα ανωτέρω αντίγραφα/φωτοτυπίες.

Στο πρακτικό διοικητικού ελέγχου δαπανών του τελευταίου αιτήματος πληρωμής θα πρέπει εκτός των άλλων να διαπιστώνεται ότι το έργο είναι λειτουργικό και αποδίδει το προγραμματισμένο αποτέλεσμα, βάσει του οποίου αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε με την επιφύλαξη της παραγράφου 11.9 του άρθρου 11 της παρούσας.

12.10 Η πληρωμή δαπανών υπολογίζεται με βάση τις επιλέξιμες δαπάνες και το ποσοστό ενίσχυσης. Το υποβληθέν αίτημα πληρωμής δαπανών του δικαιούχου εξετάζεται και καθορίζονται τα ποσά που είναι επιλέξιμα για ενίσχυση. Εφόσον, μεταξύ του ποσού δημόσιας δαπάνης (x) που αιτείται ο δικαιούχος και του ποσού δημόσιας δαπάνης (y) που κρίνεται επιλέξιμο να του καταβληθεί κατά την εξέταση του αιτήματος πληρωμής, υπάρχει διαφορά άνω του 3% του (y), τότε εφαρμόζεται μείωση στο ποσό (y). Το ποσό της μείωσης ισούται με τη διαφορά μεταξύ αιτούμενου και επιλέξιμου ποσού δημόσιας δαπάνης (x – y) και τελικά καταβάλλεται στο δικαιούχο ποσό (z) = y – (x-y).

Η παραπάνω μείωση δεν εφαρμόζεται εφόσον ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει ότι δεν ευθύνεται για την προσθήκη του μη επιλέξιμου ποσού.

Επιπλέον, εφόσον διαπιστωθεί, κατά την εξέταση του αιτήματος πληρωμής δαπανών, ότι ο δικαιούχος έχει υποβάλει ψευδή στοιχεία, το έργο αποκλείεται από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ. Αν έχουν καταβληθεί ποσά, αυτά ανακτώνται σύμφωνα με τη διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθεισών δαπανών. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από την παροχή ενίσχυσης στο πλαίσιο του ίδιου μέτρου για το τρέχον και το επόμενο έτος του ΕΓΤΑΑ (Άρθρο 31, παρ. 2 του Καν. (ΕΚ) 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

Στη περίπτωση που έχει δοθεί προκαταβολή, το ποσό της προκαταβολής αφαιρείται από την αναλογούσα δημόσια δαπάνη.

12.11 Μετά τη σύνταξη του Πρακτικού Διοικητικού Ελέγχου Προκαταβολής ή Δαπανών, η ΟΤΔ καταβάλλει χωρίς καθυστέρηση και χωρίς παρακράτηση ή οικονομική επιβάρυνση, την αναλογούσα δημόσια δαπάνη στο δικαιούχο. Η τράπεζα συνεργασίας πιστώνει το λογαριασμό του δικαιούχου από τον ειδικό λογαριασμό που διατηρεί η ΟΤΔ για τα μέτρα 41 και 421, μετά από σχετική εντολή της ΟΤΔ.

Ο λογαριασμός του δικαιούχου δηλώνεται στη σύμβαση που έχει υπογράψει με την ΟΤΔ και στο αίτημα πληρωμής.

12.12 Σε όλες τις περιπτώσεις, ο δικαιούχος μετά την είσπραξη του ποσού της επιχορήγησης υποχρεούται να εκδώσει αθεώρητο τιμολόγιο είσπραξης του συγκεκριμένου ποσού και να το διαβιβάσει άμεσα στην ΟΤΔ σύμφωνα με το άρθρο 12, παρ.3 του ΠΔ 186/1992 – ΚΒΣ. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι ΟΤΑ ακολουθούνται οι προβλεπόμενες νόμιμες διαδικασίες πληρωμής με την προϋπόθεση ότι στην ΟΤΔ κατατίθενται όλα τα παραστατικά που αποδεικνύουν τη χρήση της επιχορήγησης για το συγκεκριμένο έργο του ΟΤΑ.

12.13 Στην περίπτωση που κατά την υλοποίηση του έργου απαιτηθεί τροποποίηση των εγκεκριμένων από τις αρμόδιες αρχές αδειών, εγκρίσεων και βεβαιώσεων που διέπουν τη νομιμότητα υλοποίησης, αναστέλλεται μέχρι την έκδοσή τους η καταβολή της αναλογούσας ενίσχυσης στο δικαιούχο.

12.14 Για το μέτρο 41 η **ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα διενεργεί δειγματοληπτικό διοικητικό έλεγχο** επί των διοικητικών ελέγχων των αιτημάτων πληρωμής των δικαιούχων που έχει πραγματοποιήσει η ΟΤΔ, σύμφωνα με τις διατάξεις του συστήματος εποπτείας το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 33 του Καν(ΕΚ) 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και θα οριστεί με υπουργική απόφαση.

Άρθρο 13 **Έλεγχοι**

13.1 Για όλα τα μέτρα του τοπικού προγράμματος η ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα διενεργεί δειγματοληπτικούς επιτόπιους ελέγχους στις ΟΤΔ και στους δικαιούχους των έργων σύμφωνα με τα αναφερόμενα στα άρθρα 27 & 28 του (ΕΚ) 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και το ΣΔΕ του ΠΑΑ. Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιούνται, στο μέτρο του δυνατού, πριν από την πραγματοποίηση της τελευταίας πληρωμής του έργου. Οι ελεγχόμενες δαπάνες αντιστοιχούν σε

ποσοστό τουλάχιστον **4%** της δημόσιας δαπάνης που δηλώθηκε στην Επιτροπή ανά έτος και σε ποσοστό τουλάχιστον **5%** της δημόσιας δαπάνης που δηλώθηκε για ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού.

13.2 Οι επιτόπιοι έλεγχοι πραγματοποιούνται προκειμένου να επαληθευθεί η ορθή υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, καθώς και η τήρηση κάθε αναληφθείσας υποχρέωσης και δέσμευσης της ΟΤΔ και του δικαιούχου. Ειδικότερα το περιεχόμενο των επιτόπιων ελέγχων καθορίζεται στο άρθρο 28 του Καν (ΕΚ) 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Οι επιτόπιοι έλεγχοι καλύπτουν όλες τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις δεσμεύσεις του δικαιούχου που μπορούν να ελεγχθούν τη στιγμή της επίσκεψης.

13.3 Πλην εξαιρετικών περιπτώσεων που καταγράφονται και αιτιολογούνται δεόντως από τις εθνικές αρχές, οι επιτόπιοι έλεγχοι περιλαμβάνουν επίσκεψη στο χώρο του έργου ή, σε περίπτωση άυλης ενέργειας, στον αρμόδιο για την ενέργεια.

13.4 Η ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα πραγματοποιεί εκ των υστέρων ελέγχους σε έργα καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης μεταξύ ΟΤΔ και αντίστοιχου δικαιούχου. Οι έλεγχοι αυτοί πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 30 του (ΕΚ) 1975/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και το ΣΔΕ του ΠΑΑ. Κάθε ημερολογιακό έτος πραγματοποιούνται εκ των υστέρων έλεγχοι που καλύπτουν τουλάχιστον το 1% των επιλέξιμων δαπανών των έργων, που είχαν τελική πληρωμή το αμέσως προηγούμενο έτος. Οι εκ των υστέρων έλεγχοι στηρίζονται σε ανάλυση των κινδύνων και των οικονομικών επιπτώσεων των διαφόρων έργων, υπομέτρων ή μέτρων. Οι ελεγκτές που πραγματοποιούν τους εκ των υστέρων ελέγχους δεν πρέπει να έχουν εμπλακεί σε ελέγχους πριν από τις πληρωμές για το ίδιο έργο.

13.5 Στις περιπτώσεις που απαιτείται, διενεργούνται από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα συμπληρωματικοί και έκτακτοι έλεγχοι.

13.6 Εκτός των ανωτέρω ελέγχων, διενεργούνται στις ΟΤΔ και τους δικαιούχους των έργων έλεγχοι από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, από τον Οργανισμό Πληρωμών (ΟΠΕΚΕΠΕ) και από τα εντεταλμένα κοινοτικά όργανα.

13.7 Στις περιπτώσεις που από τον έλεγχο των αρμόδιων εθνικών και κοινοτικών οργάνων διαπιστωθεί αχρεώστητη ή παράνομη καταβολή ποσών ενισχύσεων, τα ποσά αυτά θα ανακτώνται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και ενημερώνονται κατά περίπτωση ο ΟΠΕΚΕΠΕ, η ΕΥΔ του ΠΑΑ και η ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα.

Άρθρο 14

Ενημέρωση δικαιούχων σχετικά με τη δημοσιοποίηση δεδομένων τους

Η ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα διατηρεί τη δυνατότητα δημοσιοποίησης δεδομένων των δικαιούχων όλων των μέτρων του τοπικού προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 44^α του Καν. 1290/2005 και τον Καν. 259/2008. Τα εν λόγω δεδομένα ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες εθνικές και κοινοτικές αρχές ελέγχου και διερεύνησης για τη διασφάλιση των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων.

Άρθρο 15

Πρόσβαση σε έγγραφα - Προϋποθέσεις

15.1 Κάθε ενδιαφερόμενος (υποψήφιος ή δικαιούχος) μπορεί, ύστερα από γραπτή αίτησή του προς την ΟΤΔ, να λαμβάνει γνώση των εγγράφων που τηρούνται στο αρχείο της ΟΤΔ και έχουν σχέση με τον ίδιο ή τους λοιπούς συνυποψήφιους/συνδικαιούχους (έγγραφα που έχουν υποβάλει οι ίδιοι στην ΟΤΔ ή έγγραφα της ΟΤΔ προς αυτούς).

15.2 Συγκεκριμένα η ΟΤΔ οφείλει να επιτρέπει την πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα, εφόσον:

- α) ο ενδιαφερόμενος αιτείται την πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα με γραπτή αίτησή του, η οποία κοινοποιείται και στους τρίτους τους οποίους αφορά,
- β) έχει ειδικό έννομο συμφέρον να λάβει γνώση των ως άνω εγγράφων,
- γ) το έγγραφο δεν αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων,
- δ) δεν παραβιάζεται απόρρητο, το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις και ιδίως από αυτές του Ν.2472/1997 για την προστασία από επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (π.χ. φυλετική ή εθνική προέλευση, υγεία, ποινικές διώξεις ή καταδίκες κ.λπ.),
- ε) δεν παραβιάζονται δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. σε μελέτες κ.λπ.)

15.3 Η κατά τα ανωτέρω πρόσβαση μπορεί να εξασφαλίζεται, είτε με μελέτη των σχετικών εγγράφων στα γραφεία της ΟΤΔ, είτε με χορήγηση αντιγράφων, τα έξοδα της αναπαραγωγής και αποστολής των οποίων βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο.

15.4 Η προθεσμία για τη χορήγηση των ως άνω εγγράφων από την ΟΤΔ ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του ενδιαφερόμενου είναι πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την υποβολή της γραπτής αίτησης.

Σε περίπτωση που η εν λόγω αίτηση κατατέθηκε για την παροχή εγγράφων προκειμένου ο αιτών να ασκήσει στη συνέχεια προβλεπόμενη ένσταση, η τυχόν προθεσμία άσκησης αυτής αρχίζει μετά την κατά τα ανωτέρω απάντηση της ΟΤΔ.

Άρθρο 16

Διεκπεραίωση καταγγελιών – αναφορών

16.1 Σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας, αναφοράς, αίτησης οποιουδήποτε ενδιαφερομένου προς την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα που σχετίζονται με την υλοποίηση του τοπικού προγράμματος ή/και την διαδικασία επιλογής της παρούσας πρόσκλησης ενδιαφέροντος, η τελευταία απευθύνει στην Ομάδα ερώτημα – αίτημα για την παροχή στοιχείων και απόψεων επί αυτών.

16.2 Η ΟΤΔ οφείλει να απαντά στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα πλήρως, με αποστολή όλων των σχετικών εγγράφων, επί όλων των αιτιάσεων της σχετικής καταγγελίας-αναφοράς εντός αποκλειστικής προθεσμίας **30 ημερών** από την παραλαβή του ως άνω ερωτήματος της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα. Η ως άνω απάντηση της ΟΤΔ δεν πρέπει να αποτελεί απλή διαβίβαση στοιχείων αλλά πρέπει να περιέχει τις απόψεις της πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένες επί όλων των ισχυρισμών – αιτιάσεων της καταγγελίας-αναφοράς του ενδιαφερομένου.

16.3 Με το ως άνω ερώτημα-αίτημα της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα προς την ΟΤΔ, αναστέλλεται υποχρεωτικά κάθε εκκρεμής διαδικασία (αξιολόγησης, διαγωνισμού, υπογραφής σύμβασης, πληρωμής κ.λπ.) που διενεργείται από την ΟΤΔ ή από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα και σχετίζεται με τη συγκεκριμένη καταγγελία. Οι εν λόγω διαδικασίες διενεργούνται και ολοκληρώνονται μετά το πόρισμα της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα και τη σχετική απάντηση στον πολίτη κι εφόσον δεν προκύψουν ουσιώδεις πλημμέλειες της ΟΤΔ και η καταγγελία δεν κριθεί βάσιμη ή εφόσον, μετά τη διαπίστωση πλημμελειών η ΟΤΔ συμμορφωθεί. Κατ' εξαίρεση η ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα μπορεί, σε ειδικά αιτιολογημένες περιπτώσεις, να αποφασίσει τη μη αναστολή των σχετικών διαδικασιών. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία της παραγράφου (2) για την απάντηση της ΟΤΔ είναι **δέκα (10) ημέρες**.

16.4 Κατόπιν της απάντησης της ΟΤΔ και της συγκέντρωσης όλων των απαιτούμενων στοιχείων, η ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, αφού τα εξετάσει, συντάσσει σχετικό πόρισμα σε σχέση με όσα αναφέρονται στην καταγγελία – αναφορά και το κοινοποιεί στον καταγγέλλοντα και στην ΟΤΔ. Σε περίπτωση που από την εξέταση της υπόθεσης προκύψουν πλημμέλειες της ΟΤΔ, αυτή υποχρεούται να συμμορφωθεί μέσα σε προθεσμία **είκοσι (20) ημερών** με ταυτόχρονη έγγραφη ενημέρωση της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης της ΟΤΔ, η σχετική καταγγελία-αναφορά θα αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 20.15, 21 και 25, της με αρ. 401/2010 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010) με όλες τις νόμιμες συνέπειες.

Άρθρο 17**Επιβολή κυρώσεων στην ΟΤΔ κατά την εφαρμογή του τοπικού προγράμματος**

17.1 Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του τοπικού προγράμματος θα επιβληθούν κυρώσεις στην ΟΤΔ στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Στην περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών και χρονικών ορίων που ορίζονται στο άρθρο 17 παρ.3, στο άρθρο 18, παρ. 13 και 16, στο άρθρο 21 παρ. 4, στο άρθρο 22 παρ. 3, στο άρθρο 24 παρ. 4 και στο άρθρο 26 παρ. 2, 3 και 4 της με αρ. 401/2010 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010), επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εκατό (100) ΕΥΡΩ για κάθε ημέρα καθυστέρησης.
- Στην περίπτωση ουσιωδών πλημμελειών που θεραπεύονται μόνο με επανάληψη της διαδικασίας και οι οποίες οφείλονται σε υπαιτιότητα/συνυπαιτιότητα της ΟΤΔ, αναφορικά με τη διαδικασία προκήρυξης (όπως μη τήρηση των οδηγιών και υποδειγμάτων της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, μη ορθή δημοσίευση, δημοσίευση χωρίς την προηγούμενη έγκριση της ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα, σύνθεση επιτροπών αξιολόγησης και ενστάσεων που δεν πληροί τους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται, μη ενημέρωση των ενδιαφερομένων για το δικαίωμα υποβολής ενστάσεων, μη τήρηση των προθεσμιών για την υποβολή ενδιαφέροντος από δυνητικούς δικαιούχους και υποβολής ενστάσεων από υποψήφιους), επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 1% επί του προκηρυσσόμενου ποσού και μέχρι €10.000.
- Στην περίπτωση επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης σε βάρος δικαιούχου του μέτρου 41 ως αποτέλεσμα ελέγχων της παραγράφου 1 του άρθρου 24 της με αρ. 401/2010 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010), επιβάλλεται πρόστιμο στην ΟΤΔ ύψους 10% επί του ποσού της δημοσιονομικής διόρθωσης. Η κύρωση αυτή δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που κοινοποιούνται στην Υπηρεσία προβλήματα και παρατυπίες, που διαπιστώνονται από την ΟΤΔ ύστερα από δικό της έλεγχο και αφορούν αποδεδειγμένα ενέργειες του δικαιούχου μετά την καταβολή της ενίσχυσης. Στις περιπτώσεις αυτές, η ΟΤΔ ενημερώνει εγγράφως την Υπηρεσία πριν την ημερομηνία διενέργειας του σχετικού ελέγχου της.
- Σε περίπτωση λήψης από την ΟΤΔ (όργανα της εταιρείας ή/και Επιτροπές ή/και μέλη αυτών ή/και στελέχη της εταιρείας) οποιασδήποτε φύσης ανταλλάγματος (αμοιβής κλπ.) από υποψήφιους ή τους δικαιούχους για την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεών τους ή για την καταβολή ενίσχυσης σε αυτούς, καταγγέλλεται η σύμβαση μεταξύ ΟΤΔ και Υπουργείου

Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και καταπίπτει η εγγυητική καλής εκτέλεσης του άρθρου 14 της παρούσας.

Σε περίπτωση που συντρέχουν περισσότερες της μίας εκ των ανωτέρω περιπτώσεων, τα πρόστιμα επιβάλλονται σωρευτικά στην ΟΤΔ για κάθε μία από αυτές.

17.2 Εκτός των ανωτέρω, σε τακτά χρονικά διαστήματα, που κατ' ελάχιστον ανέρχονται σε ένα έτος, επανεξετάζεται από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα το ποσό δημόσιας δαπάνης του μέτρου 431 του τοπικού προγράμματος, το οποίο δύναται να μειωθεί στην περίπτωση διαπίστωσης αδικαιολόγητων καθυστερήσεων στην πορεία υλοποίησής του και στην απορρόφηση των πιστώσεων και μη συμμόρφωσης της ΟΤΔ σε σχετικές συστάσεις που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους από την ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα προς την ΟΤΔ.

Εγκρίνεται με την με αρ. 31/30-11-2012 απόφαση του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων της Ομάδας (ΕΔΠ) και με την αρ. 18304/17-12-2012 σύμφωνη γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

I. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το ενημερωτικό υλικό σχετικά με τις προκηρυσσόμενες δράσεις περιλαμβάνει για κάθε μία από αυτές:

- Τον κωδικό και τον τίτλο της δράσης
- Την αναλυτική περιγραφή της δράσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα. Επιπλέον συμπληρώνονται όροι, περιορισμοί και προϋποθέσεις υλοποίησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΑΑ και στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την εφαρμογή του Άξονα 4 (401/2010 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων 1577/22-7-2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Τη μορφή των δικαιούχων,
- Τα ποσοστά ενίσχυσης και τις πηγές χρηματοδότησης,
- Την περιοχή εφαρμογής της δράσης,
- Τις επιλέξιμες δαπάνες (στην περίπτωση που αυτές είναι κοινές για περισσότερες της μιας προκηρυσσόμενες δράσεις παρουσιάζονται συγκεντρωτικά, χωρίς να επαναλαμβάνονται).

II. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ (ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ)

III. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ)

IV. ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (σε ηλεκτρονική μορφή - CD)

V. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΦΑΚΕΛΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ (σε ηλεκτρονική μορφή - CD)

VI. (α) η με αρ. 401/2010 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΦΕΚ 355/Β/30.3.2010), με την τροποποίηση αυτής (Αρ.Πρωτ. 6102/2-5-2012, ΦΕΚ 1473/Β/3-5-2012), **(β)** η Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αρ. 1577/22-7-2010 και οι τροποποιήσεις αυτής (αρ.πρωτ. 2463/1-4-2011, 3751/16-3-2012 και 16254/23-11-2012) και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΠΑΑ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΦΕΚ 1183/Β/9-6-2011) και **(γ)** η με αρ. 2974/710/8-4-2009 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης (νυν Πολιτισμού & Τουρισμού), καθώς και η με αρ. 722/3427/9-6-2010 τροποποίηση αυτής, **σε ηλεκτρονική μορφή (CD)**

VII. Το εγκεκριμένο τοπικό πρόγραμμα της ΟΤΑ (σε ηλεκτρονική μορφή - CD)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Δράση L123α: «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης ενισχύεται η στήριξη επιχειρήσεων μεταποίησης / εμπορίας προϊόντων που καλύπτονται από το Παράρτημα 1 της Συνθήκης (εξαιρουμένων των αλιευτικών προϊόντων), καθώς και των προϊόντων της δασοκομίας, κατά την έννοια του άρθρου 28 του ΚΑΝ (ΕΚ) 1698/2005.

Η δράση αφορά πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, που πληρούν, ανάλογα με τον τομέα της επένδυσης, τις ελάχιστες προϋποθέσεις σχετικά με το περιβάλλον, την υγιεινή, την καλή διαβίωση των ζώων και την εργασιακή ασφάλεια.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η μεταποίηση – τυποποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων ποιότητας,
- η ενίσχυση της μεταποίησης των προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- η ενίσχυση επιχειρήσεων τυποποίησης προϊόντων σε ατομικές συσκευασίες,
- η λειτουργία των επιχειρήσεων του κλάδου και η προσαρμογή της παραγωγής τους στα διεθνή πρότυπα ποιότητας.

Ειδικό βάρος θα δοθεί στα επενδυτικά σχέδια που ικανοποιούν τους περιορισμούς επιλεξιμότητας και αφορούν ιδρύσεις μεταποιητικών μονάδων επεξεργασίας / τυποποίησης αγροτικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής, τη συσχέτιση της μεταποιητικής μονάδας με τον τόπο παραγωγής της πρώτης ύλης, τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων για δαπάνες που έχουν σχέση με την τήρηση των βασικών προδιαγραφών υγιεινής και περιβαλλοντικών όρων και τη χρήση υλικών συσκευασίας σε καινοτόμες μορφές (π.χ. πήλινες - οικολογικές συσκευασίες, ατομικές συσκευασίες κλπ),

Ενδεικτικά, μέσω της δράσης μπορούν να ενισχυθούν:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μεταποιητικών επιχειρήσεων προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας, με παράλληλη ανάπτυξη συστημάτων ποιότητας,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός συσκευαστηρίων οπωροκηπευτικών
- ο εκσυγχρονισμός συσκευαστηρίων αρωματικών φυτών,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός τυροκομείων και παραπροϊόντων γάλακτος
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός τυποποιητηρίων μελιού
- η ίδρυση οινοποιείων από σταφύλια βιολογικής καλλιέργειας ή εκσυγχρονισμός οινοποιείων

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Μορφή δικαιούχων - επιχειρήσεων:

Δικαιούχοι είναι Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής

Η ενίσχυση παρέχεται σε περιπτώσεις όπου, τόσο οι πρώτες ύλες, όσο και το αποτέλεσμα της επεξεργασίας τους αποτελούν προϊόν που καλύπτεται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης.

Δεν παρέχεται στήριξη σε επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό την μορφή της κοινωνίας, της εταιρείας αστικού δικαίου και της κοινοπραξίας.

Οι κλάδοι πρωτογενούς παραγωγής που ενισχύονται στο πλαίσιο της δράσης, αναφέρονται στο **Παράρτημα Α** του παρόντος.

Αποκλείεται η ενίσχυση:

- α) επενδύσεων για τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων που προέρχονται από χώρες εκτός Ε. Ε.
- β) επενδύσεων παρασκευής και εμπορίας προϊόντων απομίμησης ή υποκατάστασης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και του μελιού
- γ) επενδύσεων στο επίπεδο του λιανικού εμπορίου
- δ) επενδύσεων που αφορούν γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
- ε) επενδύσεων οι οποίες έχουν ενισχυθεί ή προβλέπεται η ενίσχυσή τους στα πλαίσια των ΚΟΑ.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις είναι περιορισμένου ύψους και ειδικότερα, συνολικού κόστους μέχρι **500.000€** με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.309.129,14	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ:	654.564,57	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	625.836,34	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	32.728,23	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	654.564,57	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Η παρέμβαση θα αφορά κυρίως στους **πρώην** Δήμους Μοιρών και Τυμπακίου για την παραγωγή κηπευτικών, Δήμους Κόφρινα και Αστερουσίων για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, «Ν.Καζαντζάκης» και Καστελλίου για παραγωγή οίνου και «Ν.Καζαντζάκης» και Αρκαλοχωρίου για επιτραπέζιο σταφύλι.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου.
2. κατασκευή ή βελτίωση ακινήτων.
3. προμήθεια και εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένου και του λογισμικού πληροφορικής και του εξοπλισμού των εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της μονάδας.
4. εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού όχι ως μεμονωμένη δράση αλλά ως τμήμα της συνολικής επένδυσης.
5. αγορά καινούργιων οχημάτων - ισοθερμικών βυτίων, αναγκαίων για τη μεταφορά του γάλακτος προς το χώρο τυποποίησης - μεταποίησης, καθώς και αγορά καινούργιων οχημάτων ψυγείων μόνο για τα νησιά του Αιγαίου.
6. γενικά έξοδα, όπως αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, λοιπές δαπάνες έκδοσης άδειας δόμησης, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας, δαπάνες για τη δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, έρευνα αγοράς για τη

διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, επισήμανση) και άδειες πέραν των παραπάνω δαπανών και μέχρι ορίου 10% του συνόλου του προϋπολογισμού.

7. δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για την εκπαίδευση του προσωπικού), καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών.
8. αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, επίπλων γραφείου και εξοπλισμού για σύνδεση με ευρυζωνικές υποδομές διαδικτύου, δικτύων ενδοεπικοινωνίας και ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων ασφαλείας των εγκαταστάσεων.
9. κατασκευή κατοικίας φύλαξης των εγκαταστάσεων μέχρι του ποσού των €50.000.
10. Η άδεια ανέγερσης των κτιρίων, οι αμοιβές των μηχανικών και αρχιτεκτόνων για τις μελέτες, καθώς και οι εδαφοτεχνικές μελέτες είναι επιλέξιμες και δύνανται να ενισχύονται.

β) Μη επιλέξιμες δαπάνες:

1. Αγορά οικοπέδου.
2. Αγορά ή απόκτηση κτιριακών εγκαταστάσεων, ανεξάρτητα αν πρόκειται για παλιές ή καινούργιες και την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
3. Προσωρινά έργα μη αμέσως συνδεόμενα με την εκτέλεση της πράξης (π.χ. προσωρινό υπόστεγο για τη φύλαξη υλικών, κ.λπ.).
4. Συμβολαιογραφικά έξοδα και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου της επένδυσης.
5. Εξοπλισμό αναψυχής (τηλεοράσεις, video, κ.λπ.).
6. Αγορά οχημάτων εν γένει εκτός των ειδικών και αναγκαίων όπως αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.
7. Λοιπός εξοπλισμός γραφείων (αριθμομηχανές κ.λπ.) εκτός των αναφερομένων στο σημείο 8 της παραγράφου (α) ανωτέρω.
8. Αγορά υλικών αποσβέσιμων σε διάρκεια μικρότερη του έτους.
9. Μη φυσικές επενδύσεις συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών επιβαρύνσεων κάθε είδους σε βάρος των δικαιούχων.
10. Εκπαίδευση προσωπικού εκτός των αναφερομένων στο σημείο 7 της παραγράφου (α) ανωτέρω.
11. Η ασφάλιση του μηχανολογικού εξοπλισμού.
12. Αποζημιώσεις που πληρώνονται από τους δικαιούχους σε τρίτους για απαλλοτριώσεις, εκκρεμότητες κ.λπ.
13. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
14. Έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού.
15. Αγορά μεταχειρισμένων μηχανημάτων και εξοπλισμού.
16. Εργασίες πράσινου (δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, κ.λπ.) καθώς και έργα διακόσμησης.
17. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου εγκατάστασης της μονάδας πέραν των απολύτως αναγκαίων για την εξυπηρέτηση της μονάδας.
18. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από το δικαιούχο στο προσωπικό του, εκτός αν αυτό προσλαμβάνεται ειδικά για να εργαστεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή της.
19. Γενικά έξοδα άνω του 10% επί του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών.
20. Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από τις ΚΟΑ γεωργικών προϊόντων.
21. Δαπάνες που αφορούν την απλή αντικατάσταση.
22. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρος αυτού στη νέα θέση.

Δράση L311-1: «Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω και διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (αγροτικός τουρισμός κ.λπ.).

Στη δράση δεν περιλαμβάνονται ενέργειες που καλύπτονται στο πλαίσιο του μέτρου 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και του υπομέτρου L123 του Τοπικού Προγράμματος LEADER. Οι επενδύσεις υλοποιούνται υποχρεωτικά με βάση τους όρους και της προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009 (ΦΕΚ 670/Β/10-4-2009) των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε με την αρ. 722/3427/9-6-2010 απόφαση.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται η δημιουργία ή επέκταση ολοκληρωμένων υποδομών διανυκτέρευσης μικρής δυναμικότητας από αγρότες, σε περιοχές με εμφανή έλλειψη υποδομών διανυκτέρευσης και με δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Οι δικαιούχοι θα πρέπει να διαθέτουν γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή υποδομές από τις οποίες οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τη ζωή στην ύπαιθρο και να συμμετέχουν στην καθημερινή παραγωγική διαδικασία.

Τα επενδυτικά σχέδια της δράσης θα πρέπει να λειτουργούν σε συνέργεια με άλλες δραστηριότητες που λειτουργούν ή μπορούν να λειτουργήσουν στην περιοχή όπως θρησκευτικός, περιπατητικός, θαλάσσιος τουρισμός κλπ, έτσι ώστε να διευρύνονται οι επιλογές των επισκεπτών και να δημιουργείται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εναλλακτικού τουρισμού ποιότητας.

Η κατασκευή των μονάδων αυτών θα βασίζεται σε παραδοσιακά υλικά (ξύλο, πέτρα, κεραμίδι κλπ) και θα σέβεται την παραδοσιακή αρχιτεκτονική της περιοχής εφαρμογής της επένδυσης και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος, ενώ θα πρέπει να προβλέπονται **διευκολύνσεις για ΑΜΕΑ** (πρόσβαση, διαμονή κλπ). Επίσης, οι μονάδες θα πρέπει να προωθούν μέσα από τη λειτουργία τους τα τοπικά προϊόντα και την παραδοσιακή κρητική διατροφή.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που βρίσκονται:

- σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό ή δομημένο περιβάλλον
- σε περιοχές που αναπτύσσονται δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού (ορειβασία, περιήγηση, οινοτουρισμός, ανεμοπτερισμός κλπ)
- σε περιοχές που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού των υποδομών διανυκτέρευσης, δύναται να αφορούν είτε ποιοτική αναβάθμιση, είτε και αύξηση της δυναμικότητας.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **600.000€** (και έως 40 κλίνες) με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	500.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	250.000,00	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	237.500,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	12.500,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	250.000,00	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους πρώην Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών και τα Δ.Δ. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του πρώην Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κόξαρης και Χαρασού του πρώην Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του πρώην Δήμου Γαζίου και τα Δ.Δ. Βουτών, Σταυρακίων και Δαφνών του Δήμου Ηρακλείου.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

Δράση L311-5:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικών μονάδων»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω και διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (βιοτεχνία κ.λπ.).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών επιχειρήσεων ειδών λαϊκής τέχνης,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που αξιοποιούν τοπικούς φυσικούς πόρους και το προϊόν τους χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε άλλες βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή στις κατασκευές (π.χ. παραγωγή πυλού για τα αγγειοπλαστεία, επεξεργασία πέτρας και μαρμάρου, κάρβουνο, ασβέστης κλπ)
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων προϊόντων ξύλου και μετάλλου

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία οργανωμένων χώρων παραγωγής και στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας.

Βαρύτητα θα δοθεί στη δημιουργία επιχειρήσεων από νέους αγρότες.

Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, καλαθοπλεκτικής, υφαντικής, μαχαιροποιίας, παραδοσιακών στολών, ξυλογλυπτικής, γλυπτικής, μουσικών οργάνων, αργυροχρυσοχοΐας, εκκλησιαστικού και παραδοσιακού επίπλου, επεξεργασίας μετάλλου, πέτρας και μαρμάρου, δερματίνων ειδών, ξυλουργεία κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και **η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	200.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	100.000,00	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	95.000,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	5.000,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100.000,00	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης.

Δράση L311-7:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και τον Καν (ΕΚ) 800/2008, που υλοποιούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση, όπως περιγράφεται παρακάτω και διαφοροποιούν τις δραστηριότητες της γεωργικής εκμετάλλευσής τους, με την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων που δε σχετίζονται με τη γεωργία (βιοτεχνία κ.λπ.).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών αρτοποιείων, από αγρότες σε απομακρυσμένες περιοχές, που υπάρχει έλλειψη, για την κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων από αγρότες που αξιοποιούν τη δική τους πρωτογενή παραγωγή αλλά και της περιοχής (γάλα, σταφύλια, οπωροκηπευτικά, σταφίδα κλπ), μετά την πρώτη μεταποίηση (όπως ξινόχοντρος, που αξιοποιείται το γάλα και το σιτάρι).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία οργανωμένων χώρων παραγωγής και στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας, καθώς και στην τυποποίηση των προϊόντων σε μικρές ατομικές συσκευασίες, για τη προώθησή τους στις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.

Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια παραγωγής πετιμεζιού, αρτοσκευασμάτων, ειδών ζαχαροπλαστικής, ξινόχοντρου μουσταλευριάς, ζυμαρικών κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε γεωργική εκμετάλλευση κατά κύρια ή μερική απασχόληση κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Εξαιρούνται οι γεωργικοί εργάτες.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	200.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	100.000,00	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	95.000,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	5.000,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	100.000,00	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης.

**Δράση L312-1:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί βιοτεχνικών μονάδων»**

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008, εκτός αυτών που ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 & L313 του τοπικού προγράμματος LEADER.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων ειδών λαϊκής τέχνης,
- η δημιουργία επισκέψιμου χώρου σε υφιστάμενες επιχειρήσεις λαϊκής τέχνης, ώστε να μπορούν να ενταχθούν σε τουριστικές διαδρομές
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που αξιοποιούν τοπικούς φυσικούς πόρους και το προϊόν τους χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε άλλες βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή στις κατασκευές (π.χ. παραγωγή πυλού για τα αγγειοπλαστεία, επεξεργασία πέτρας και μαρμάρου, κάρβουνο, ασβέστης κλπ)
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων προϊόντων ξύλου και μετάλλου

Για τους επισκέψιμους χώρους σε επιχειρήσεις ειδών λαϊκής τέχνης, προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που βρίσκονται σε κομβικά σημεία της περιοχής ή σε χώρους που παρουσιάζουν επισκεψιμότητα.

Ειδικό βάρος θα δοθεί στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας για το σχεδιασμό και την παραγωγή προϊόντων, καθώς και στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Βαρύτητα θα δοθεί σε επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, όπως γυναικείοι συνεταιρισμοί που παράγουν είδη λαϊκής τέχνης, άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ) και σε νέους.

Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια κεραμικής, αιογραφίας, ψηφιδωτού, καλαθοπλεκτικής, υφαντικής, μαχαιροποιίας, παραδοσιακών στολών, ξυλογλυπτικής, γλυπτικής, μουσικών οργάνων, αργυροχρυσοχοΐας, εκκλησιαστικού και παραδοσιακού επίπλου, επεξεργασίας μετάλλου, πέτρας και μαρμάρου, δερματίνων ειδών, ξυλουργεία κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311 που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ. 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:\

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1.283.638,54	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	641.819,27	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	609.728,31	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	32.090,96	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	641.819,27	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης.

Δράση L312-3:
«Ιδρύσεις, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί επιχειρήσεων παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α' μεταποίηση»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων, σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008, εκτός αυτών που ενισχύονται από το μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ και τα υπομέτρα L123 & L313 του τοπικού προγράμματος LEADER.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παραγωγής αρτοσκευασμάτων, γνωστών κρητικών ειδών, όπως το παξιμάδι, καλιτσούνια, ξεροτήγανα, γαμοκούλουρα, που θα διατίθενται συσκευασμένα σε καταστήματα λιανικής πώλησης,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών αρτοποιειών, σε απομακρυσμένες περιοχές, που υπάρχει έλλειψη, για την κάλυψη των αναγκών του τοπικού πληθυσμού,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που αξιοποιούν την πρωτογενή παραγωγή της περιοχής (γάλα, σταφύλια, οπωροκηπευτικά, σταφίδα κλπ), μετά την πρώτη μεταποίηση (όπως ξινόχοντρος, που αξιοποιείται το γάλα και το σιτάρι).

Ειδικό βάρος θα δοθεί στη δημιουργία οργανωμένων χώρων παραγωγής και στην αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και τη χρήση των ΑΠΕ στη λειτουργία τους, καθώς και στην τυποποίηση των προϊόντων σε μικρές ατομικές συσκευασίες, για τη προώθησή τους στις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες. Βαρύτητα θα δοθεί στη δημιουργία επιχειρήσεων από ομάδες γυναικών. Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια παραγωγής πετιμεζιού, αρτοσκευασμάτων, ειδών ζαχαροπλαστικής, ξινόχοντρου μουσταλευριάς, ζυμαρικών κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311, που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	506.032,70	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	253.016,35	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	240.365,53	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	12.650,82	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	253.016,35	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης.

Επιλέξιμες δαπάνες δράσεων L311-5, L311-7, L312-1 και L312-3 :

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες αγοράς ειδικών επαγγελματικών μέσων μεταφοράς προϊόντων και πρώτων υλών εντός της επιχείρησης (π.χ. ανυψωτικά μηχανήματα κ.λπ.), στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος της επένδυσης.
8. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

Δράση L312-5: «Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων»

Περιγραφή δράσης:

Εντός της περιοχής παρέμβασης από την ΚΠ LEADER+ έχουν συσταθεί τρία (3) cluster - δίκτυα ομοειδών επιχειρήσεων και από την ΚΠ EQUAL ένα παγκρήτιο cluster κοινωνικών επιχειρήσεων (γυναικείων συνεταιρισμών):

1. Δίκτυο αγροτουρισμού

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας με έδρα τις Αρχάνες Ηρακλείου. Συμμετέχουν δέκα επτά (17) αγροτουριστικές μονάδες του νομού Ηρακλείου. Έχει προμηθευτεί πλήρη εξοπλισμό γραφείου, έχει εκπονήσει μελέτη για αγροτουριστικές διαδρομές, συμμετέχει σε εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού, έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής και προώθησης και έχει κατασκευάσει ιστοσελίδα προβολής του δικτύου και των μελών του.

2. Δίκτυο οινοποιών νομού Ηρακλείου

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα τα Αγιές Παρασκευές Δήμου Ν. Καζαντζάκη, συμμετέχουν είκοσι δύο (22) οινοποιεία, τα περισσότερα από τα οποία διαθέτουν επισκέψιμους χώρους. Το δίκτυο έχει προμηθευτεί πλήρη εξοπλισμό γραφείου, έχει ολοκληρώσει τη μελέτη χάραξης οκτώ οινοτουριστικών διαδρομών (δρόμοι του Κρασιού ν. Ηρακλείου), έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής των «δρόμων του κρασιού» και διαθέτει ιστοσελίδα, έχει αναπτύξει έντονη δραστηριότητα βελτίωσης της ποιότητας και προώθησης του κρασιού στο ν. Ηρακλείου και ευρύτερα στη Κρήτη και στο νησιωτικό χώρο της Ελλάδας. Συμμετέχει σε εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού και έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων – μελών του.

3. Δίκτυο αγγειοπλαστών

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα το Θραψανό. Συμμετέχουν επτά (7) παραδοσιακά εργαστήρια αγγειοπλαστικής. Έχει προμηθευτεί πλήρη εξοπλισμό γραφείου, έχει εκδώσει έντυπο υλικό προβολής και έχει δημιουργήσει σύστημα ηλεκτρονικών πωλήσεων.

4. Δίκτυο Κοινωνικών Επιχειρήσεων Κρήτης

Το δίκτυο έχει τη μορφή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας, με έδρα τις Βούτες Ηρακλείου (ΙΤΕ). Έχει δεκαπέντε (15) μέλη, 10 γυναικείους συνεταιρισμούς και πέντε παραγωγικά εργαστήρια ΑΜΕΑ. Έχει ηλεκτρονική σελίδα και αναπτύσσει ηλεκτρονικό σύστημα πωλήσεων και διαθέτει χώρους προώθησης και προβολής των προϊόντων του στην πόλη του Ηρακλείου (στον επιβατικό σταθμό υπεραστικών λεωφορείων στην πόλη του Ηρακλείου).

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- Η διεύρυνση των υφιστάμενων cluster με την ένταξη νέων μελών από ομοειδείς επιχειρήσεις και η δημιουργία ομάδας συνεργαζόμενων με τα cluster επιχειρήσεων (π.χ. το δίκτυο αγγειοπλαστικής θα μπορούσε να έχει ως ομάδα συνεργαζόμενων επιχειρήσεων τα εργαστήρια ειδών λαϊκής τέχνης ή τα συσκευαστήρια αγροτικών προϊόντων για τη χρήση των κεραμικών ως υλικά συσκευασίας)

- Η δημιουργία κοινών εκθετηρίων – πωλητηρίων σε κομβικά σημεία εντός του νομού Ηρακλείου (και εκτός περιοχής παρέμβασης) σε σημεία υψηλής τουριστικής κίνησης,
- Η δημιουργία portal ηλεκτρονικού εμπορίου
- Η προβολή και προώθηση των δικτύων με την έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού
- Η οργάνωση εκθέσεων και η συμμετοχή σε εκθέσεις (εσωτερικού και εξωτερικού), καθώς και οργάνωση συστήματος κινητών εκθέσεων σε περιοχές υψηλής τουριστικής κίνησης
- Η επέκταση της σήμανσης των οινοτουριστικών διαδρομών
- Η δημιουργία κοινού συστήματος προμηθειών πρώτων υλών κλπ.

Προτεραιότητα θα δοθεί στην ενίσχυση των προαναφερόμενων δικτύων. Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη δράση αποτελεί η εξασφάλιση από το δικαιούχο της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα του δικτύου, με **πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις**. Από το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετέχουν θα πρέπει τουλάχιστον 5 ή τα 2/3 του συνόλου αν αντιστοιχούν σε περισσότερες από 5 επιχειρήσεις, να δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος σε αντικείμενο που σχετίζεται με τομείς και δραστηριότητες που εμπίπτουν στον Άξονα 4. Σε περίπτωση που ο φορέας του δικτύου είναι υπό σύσταση, για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης με την ΟΤΔ, εφόσον η πρότασή του επιλεγεί, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η σύσταση διακριτού νομικού προσώπου.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου 311, που δύναται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€ ή 100.000€** εάν στο έργο δεν προβλέπονται ενέργειες για την προμήθεια εξοπλισμού ή την κατασκευή κτιριακών εγκαταστάσεων, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	100.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	50.000,00	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	47.500,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	2.500,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	50.000,00	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Η δράση μπορεί να εφαρμοστεί και στο αστικό κέντρο του Ηρακλείου καθώς και σε κομβικά σημεία εκτός περιοχής παρέμβασης (π.χ. Αρχάνες).

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Ενέργειες ενημέρωσης, εμπύχωσης, υποστήριξης επιχειρήσεων - μελών
2. Κτιριακές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, ηλεκτρομηχανολογικός και λοιπός απαραίτητος εξοπλισμός για την εγκατάσταση και λειτουργία του νομικού προσώπου.
3. Δημιουργία κοινών εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων ή των πρώτων υλών, εξοπλισμός εξασφάλισης ποιότητας (π.χ. παγολεκάνες), συστήματα διανομής, αυτοκίνητα μεταφοράς α' ύλης κ.λπ.
4. Εκπόνηση μελέτης έρευνας της αγοράς, μελέτης μάρκετινγκ για προώθηση των προϊόντων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων και μέχρι ποσοστού 5% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου.
5. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, αξιοποίηση του διαδικτύου, συμμετοχή σε εκθέσεις κ.λπ. του δικτύου και των μελών του.
6. Διοργάνωση διαγωνισμών και βράβευση καλών πρακτικών και πρωτότυπων εφαρμογών.

Δράση L313-1:**«Ίδρυση και εκσυγχρονισμός τοπικών κέντρων τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία – περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης)»****Περιγραφή δράσης:**

Ο τουριστικός κλάδος αποτελεί σήμερα το πλέον δυναμικό κομμάτι του τριτογενή τομέα στην Κρήτη. Η τουριστική δραστηριότητα κυρίαρχα εντοπίζεται στον βόρειο άξονα του Ν. Ηρακλείου με πλήθος επενδύσεων μεγάλης δυναμικότητας οι οποίες και διαχειρίζονται πάνω από το 95% των επισκεπτών στο νομό.

Βασικός στόχος του προγράμματος είναι να αναπτυχθούν τέτοιες δράσεις έτσι ώστε να αυξηθεί η επισκεψιμότητα, με τη μορφή ημερήσιων εκδρομών στην ενδοχώρα του νομού, από επισκέπτες που διαμένουν στο βόρειο τμήμα του νομού.

Είναι ανάγκη να δημιουργηθούν οι υποδομές εκείνες οι οποίες θα παρέχουν αξιόπιστη πληροφόρηση στους επισκέπτες για τα σημεία που μπορούν να επισκεφτούν στην ενδοχώρα και τις δραστηριότητες που μπορούν να συμμετέχουν.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν:

- στην ίδρυση τοπικών κέντρων τουριστικής ενημέρωσης και πληροφόρησης επισκεπτών
- στη βελτίωση σημείων (περίπτερα) πληροφόρησης επισκεπτών.

Προτεραιότητα θα δοθεί στις περιοχές οι οποίες βρίσκονται κοντά ή και εντός των κέντρων δραστηριότητας της τουριστικής κίνησης του νομού, ώστε με αποτελεσματικό τρόπο και χωρίς κόστος χρόνου για τον επισκέπτη να παρέχεται ολοκληρωμένη η πληροφορία για περιοχές ειδικής σημασίας στην ενδοχώρα, για διαδρομές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιοχές στις οποίες παρουσιάζεται ειδικό τουριστικό ενδιαφέρον.

Ειδικότερα οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν:

- στους βόρειους παραλιακούς Δήμους του Νομού (Γούβες, Χερσόνησος, Μάλια, Γάζι)
- κατά μήκος διαδρομών και
- σε χώρους με μεγάλη επισκεψιμότητα όπως αρχαιολογικοί, φαράγγια, μουσεία κ.λπ.

Τα κέντρα θα λειτουργούν ως σημεία πληροφόρησης επισκεπτών για τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ενδοχώρα για επίσκεψη, παραμονή, παρουσιάζοντας παράλληλα και τα τοπικά προϊόντα που θα μπορούσαν να προμηθευτούν από κάθε περιοχή.

Επιπλέον θα προτείνονται διαδρομές τις οποίες θα μπορεί ο επισκέπτης να ακολουθήσει ώστε να αποκομίσει μια μοναδική εμπειρία από την ενδοχώρα του νομού. Έτσι θα γίνεται στοχευμένη ενημέρωση και πληροφόρηση των επισκεπτών σχετικά με θεματικές διαδρομές (κρασιού, φυσιολατρικών μονοπατιών, γαστρονομίας, βυζαντινών και αρχαιολογικών μνημείων κλπ).

Οι παρεμβάσεις θα αφορούν στην κατασκευή ή στη βελτίωση των κέντρων πληροφόρησης, στην προμήθεια εξοπλισμού και στη δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων.

Για την υλοποίηση της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και οι περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή της, ενώ αντίστοιχα θα διαμορφωθούν και οι επιλέξιμες δαπάνες. Από τη δράση δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	60.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	60.000,00	100%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	57.000,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	3.000,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0	0%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Ο σχεδιασμός της δράσης αφορά κυρίως τους παραλιακούς οικισμούς των Δήμων Γουβών, Μαλίων, Χερσονήσου, Γαζίου, την πόλη του Ηρακλείου, που έχουν τη μεγαλύτερη τουριστική κίνηση, καθώς και κομβικά σημεία του Νομού (εκτός περιοχής παρέμβασης: Αρχάνες και Μοίρες), ώστε να δοθεί η δυνατότητα διάχυσης του μαζικού τουρισμού προς την ενδοχώρα του νομού.

Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο της δράσης, μπορούν να υλοποιηθούν και εντός περιοχών Natura 2000.

Επιλέξιμες δαπάνες δράσης L313-1:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών.
2. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.
3. Δαπάνες αγοράς καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού, καθώς και δαπάνες δημιουργίας βάσεων δεδομένων.
4. Δαπάνες για έντυπο και λοιπό υλικό προβολής, καθώς και ιστοσελίδα.

Δράση L313-4:
«Προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών»

Περιγραφή δράσης:

Το μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης που έχει επικρατήσει στην Κρήτη είναι αυτό του μαζικού / παραθεριστικού τουρισμού, το οποίο προωθείται μέσω τουριστικών πακέτων και ανταποκρίνεται σε άτομα ποικίλων οικονομικών δυνατοτήτων και προτιμήσεων. Ωστόσο, την τελευταία δεκαετία, σημαντικό μέρος των τουριστών αποζητά και επιδιώκει ποικιλία και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κατά τη διάρκεια των διακοπών του, ενώ ταυτόχρονα επιθυμεί να ανακαλύψει και να γνωρίσει σε βάθος τον τόπο προορισμού του, πραγματοποιώντας βιωματικές εμπειρίες που θα μείνουν αξέχαστες.

Παρά το γεγονός αυτό, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού δεν έχουν σχεδιαστεί και προβληθεί ιδιαίτερα στην Κρήτη, ούτε υπάρχει φορέας για μια συστηματική και μεθοδική προβολή των δυνατοτήτων της Κρήτης ως «νησί πράσινου τουρισμού». Όλες οι ενέργειες προβολής και η παραγωγή πληροφοριακού - προωθητικού υλικού, αφορούν στο μαζικό τουρισμό. Τα τελευταία χρόνια έχουν ξεκινήσει μικρές προσπάθειες, κυρίως από τις Αναπτυξιακές Εταιρείες και τις διευθύνσεις τουριστικής προβολής των νομαρχιών, για την ανάπτυξη και προβολή του εναλλακτικού τουρισμού.

Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία συνάγεται το συμπέρασμα ότι από την οπτική γωνία προβολής – προώθησης, στη διεθνή τουριστική αγορά το προϊόν – προορισμός είναι «Η ΚΡΗΤΗ». Συνεπώς, η μεμονωμένη προβολή επιμέρους περιοχών, είτε στο διαδίκτυο, είτε στις εκθέσεις δεν είναι ενδεδειγμένη ούτε αποτελεσματική. Η προβολή πρέπει να γίνεται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο είναι η Κρήτη, ως νησί πράσινου τουρισμού και το δεύτερο η προβολή των επιμέρους περιοχών, κάτω από την ομπρέλα του πρώτου επιπέδου.

Είναι εμφανής η έλλειψη εκδόσεων και άλλου υλικού προβολής-προώθησης θεματικού και εναλλακτικού τουρισμού και στην περιοχή της ενδοχώρας του Ν. Ηρακλείου, παρά το ότι συγκεντρώνει την πλειοψηφία των αρχαιολογικών χώρων, των μνημείων και των δυνατοτήτων ανάπτυξης αυτής της μορφής τουρισμού.

Σο πλαίσιο της Κ.Π. Leader+ χρηματοδοτήθηκε η διεύθυνση τουριστικής προβολής της Ν.Α. Ηρακλείου, για τη δημιουργία έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού προβολής της ενδοχώρας του νομού, των δυνατοτήτων που παρέχει για εναλλακτικό τουρισμό, αγροτουρισμό κλπ, ενώ χρηματοδοτήθηκε και το Σωματείο Επαγγελματιών Ξεναγών Κρήτης και Θήρας, για τη διοργάνωση τεσσάρων εξειδικευμένων ημερίδων και την έκδοση ισάριθμων εντύπων, για τη δημιουργία διαδρομών στην ενδοχώρα του νομού, με απώτερο στόχο την ενημέρωση των ξεναγών για τα αξιοθέατα της περιοχής και την προώθηση των διαδρομών αυτών ως τουριστικό προϊόν, στα τουριστικά γραφεία με τα οποία συνεργάζονται.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η προβολή της ενδοχώρας ως τόπος προορισμού για τουρισμό ποιότητας και τουρισμό υπαίθρου,
- η στοχευμένη προβολή ειδικών προϊόντων θεματικού τουρισμού (π.χ. ειδικών διαδρομών για τη χλωρίδα και πανίδα, σπηλαιολογικό τουρισμό, εκκλησιαστικό τουρισμό κλπ),
- η αύξηση του ρεύματος τουριστών της περιοχής (με τουρίστες υψηλής εισοδηματικής τάξης, κατηγορίες τουριστών ειδικών ενδιαφερόντων),
- η αύξηση της ροής επισκεπτών προς την ενδοχώρα του νομού, που διαμένουν σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες της βόρειας παραλιακής ζώνης (λειτουργώντας συμπληρωματικά και

όχι ανταγωνιστικά προς το μαζικό / παραθεριστικό τουρισμό), με τη μορφή οργανωμένων ή μεμονωμένων περιηγήσεων και εκδρομών.

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- Η δημιουργία έντυπου υλικού, που θα διανέμεται σε εκθέσεις, τουριστικά γραφεία, φορείς, ξενοδοχεία (σε ειδικά stands), μουσεία, στις επενδύσεις της Leader II & + που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό και γενικότερα σε χώρους μαζικής προσέλευσης.
- Η συμμετοχή σε εκθέσεις και ειδικές εκδηλώσεις (συμπόσια, ημερίδες, κλπ.). Στις εκδηλώσεις αυτές θα προβάλλεται κατάλληλα και αποτελεσματικά η Κρήτη και ειδικότερα η ενδοχώρα, ως περιοχή «πράσινου τουρισμού».
- Η φιλοξενία δημοσιογράφων, τουριστικών πρακτόρων και διαμορφωτών κοινής γνώμης (opinion leader), με στόχο την ένταξη της περιοχής σε προγράμματα θεματικού τουρισμού, μπροσούρες ειδικών ενδιαφερόντων, καταχωρήσεις σε εξειδικευμένες εκδόσεις, κλπ.
- Η δημιουργία ιστοσελίδας, για την ηλεκτρονική προβολή της περιοχής (πολιτισμικά στοιχεία, φυσικό περιβάλλον, δυνατότητες διαμονής, εστίασης, εναλλακτικού τουρισμού κλπ).
- Οι καταχωρήσεις σε εξειδικευμένα περιοδικά, μεγάλης κυκλοφορίας σε εθνικό και πανευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η ένταξη σε ειδικές ιστοσελίδες μεγάλης επισκεψιμότητας.

Ειδικό βάρος θα δοθεί σε παρεμβάσεις που σχετίζονται με:

- τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού για ειδικές ομάδες πληθυσμού (εκκλησιαστικός, ορειβατικός, σπηλαιολογικός, οινοτουρισμός, τουρισμός για ΑΜΕΑ κ.α.), που θα έχουν τη δυνατότητα να συνδυάσουν τη διαμονή τους στην περιοχή με το θέμα / δραστηριότητα που τους ενδιαφέρει,
- την προβολή των ιδιαίτερων πολιτισμικών στοιχείων της περιοχής, όπως το πρότυπο κρητικής διατροφής, τη λαϊκή τέχνη, την παράδοση, τα πανηγύρια κλπ.
- τη χαρτογραφική και περιγραφική αποτύπωση των αγροτικών και βιομηχανικών κτιρίων της περιοχής, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και επιστημονικό ενδιαφέρον (ανεμόμυλοι, νερόμυλοι, φάμπρικες, πατητήρια κλπ), στη λογική της ειδικής διαδρομής.

Για την υλοποίηση της δράσης θα τηρηθούν οι όροι και οι περιορισμοί του θεσμικού πλαισίου που διέπει την εφαρμογή της, ενώ αντίστοιχα θα διαμορφωθούν και οι επιλέξιμες δαπάνες. Από την εφαρμογή της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **100.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **70%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	75.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	52.500,00	70%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	49.875,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	2.625,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	22.500,00	30%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο της δράσης, μπορούν να υλοποιηθούν και εντός περιοχών Natura 2000.

Επιλέξιμες δαπάνες δράσης L313-4:

1. Σχεδιασμός και παραγωγή πληροφοριακού και διαφημιστικού υλικού, καθώς και δημιουργία ντοκιμαντέρ.
2. Διαφημιστικές καταχωρήσεις σε έντυπα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και σε τουριστικούς οδηγούς.
3. Αξιοποίηση του διαδικτύου.
4. Συμμετοχή σε αναγνωρισμένες θεματικές τουριστικές εκθέσεις στην Ελλάδα ή άλλα σε κράτη μέλη της Ε.Ε, όπως επίσης και σε ημερίδες-εκδηλώσεις κ.λπ. στην Ελλάδα και με ποσοστό μέχρι 20% του συνολικού κόστους της πρότασης.
5. Διεξαγωγή ημερίδων - εκδηλώσεων ενημέρωσης και προβολής.
6. Οργάνωση συνεντεύξεων Τύπου.
7. Δαπάνες μετακίνησης και διαμονής δημοσιογράφων γενικού και ειδικού Τύπου.

Δράση L313-8:

«Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. γραφεία αγροτικού τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας)»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενίσχυση **πολύ μικρών επιχειρήσεων** σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον Καν. (ΕΚ) 800/2008.

Μέσα από τη δράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο **εκσυγχρονισμός - επέκταση** των υφιστάμενων γραφείων εναλλακτικού τουρισμού, με σκοπό την οργάνωση – προβολή και προώθηση του αγροτικού – εναλλακτικού τουρισμού και τη δημιουργία **νέων** τουριστικών προϊόντων
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μονάδων εναλλακτικού τουρισμού, όπως ιπποτουρισμός, πίστες αναρρίχησης, ανεμοπτερισμός κλπ.
- η δημιουργία επισκέψιμων χώρων γευσιγνωσίας αγροτικών προϊόντων (κρασί, λάδι, ρακή κλπ) ή χώρων επίδειξης / παρακολούθησης της κατασκευής ειδών λαϊκής τέχνης (κεραμικής, αγιογραφίας, ψηφιδωτού, κοσμήματος, μουσικών οργάνων κλπ).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε επενδυτικά σχέδια που θα αποσκοπούν:

- στην εξασφάλιση επισκεψιμότητας και εκτός της τουριστικής περιόδου, με τη δημιουργία ελκυστικών και πρωτότυπων τουριστικών προϊόντων (π.χ. διαδρομές για παιδιά με στόχο την περιβαλλοντική τους ευαισθητοποίηση)
- στην προβολή και προώθηση τουριστικών δραστηριοτήτων υπαίθρου μέσα από την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού,
- στη δημιουργία επιχειρήσεων με καινοτόμα παροχή υπηρεσιών που θα απευθύνονται σε **ειδικές ομάδες πληθυσμού**, όπως τυφλοί (π.χ. «γνωρίστε τη φύση με την όσφρηση»), άτομα με κινητικά προβλήματα, ηλικιωμένους κλπ.

Επίσης, μέσω της δράσης θα ενισχυθεί και η **χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** για ίδια κατανάλωση στις επιχειρήσεις που θα χρηματοδοτηθούν.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εκτός των δικαιούχων του υπομέτρου L311, που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/EK και τον ΚΑΝ (ΕΚ) 800/2008.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **50%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	490.377,14	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	245.188,57	50%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	232.929,14	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	12.259,43	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	245.188,57	50%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης.

Επιλέξιμες δαπάνες δράσης L313-8:

1. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών εργασιών, υδραυλικών εργασιών, ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
2. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας της επιχείρησης, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
3. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών, μέχρι την αγοραστική του αξία. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
4. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία της επιχείρησης.
5. Γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τα ανωτέρω όπως, αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, δαπάνες έκδοσης των απαραίτητων αδειών, όπως οικοδομική άδεια, δαπάνες για μελέτες σκοπιμότητας και οικονομοτεχνικές μελέτες για την εγκατάσταση ΑΠΕ κ.λπ. Οι ανωτέρω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 12% του συνολικού κόστους της επένδυσης.
6. Δαπάνες προβολής και προώθησης, όπως η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων, η αξιοποίηση του διαδικτύου και σε ποσοστό μέχρι 5% του συνολικού κόστους.
7. Δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μελέτης-εγκατάστασης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και ποιοτικών σημάτων, καθώς επίσης και δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους σε αναγνωρισμένους, από τα αρμόδια εθνικά όργανα, οργανισμούς πιστοποίησης για την αρχική πιστοποίηση των συστημάτων αυτών και σε ποσοστό μέχρι 3% του συνολικού κόστους.

Δράση L321-2:

«Χώροι άσκησης πολιτιστικών, αθλητικών, εκπαιδευτικών, περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, δημοτικές βιβλιοθήκες, ωδεία κλπ»

Περιγραφή δράσης:

Στη δράση εντάσσονται παρεμβάσεις για τη δημιουργία βασικών υπηρεσιών, που αφορούν είτε ένα χωριό, είτε ομάδα χωριών και τη συναφή υποδομή μικρής κλίμακας.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η οργανωμένη παρέμβαση στην ανάπτυξη οργανωμένων και σύγχρονων δομών φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας,
- ο εκσυγχρονισμός κυρίως βιβλιοθηκών με στόχο την προστασία του υπάρχοντος υλικού, τον εμπλουτισμό των συλλογών τους και τη λειτουργία τους σύμφωνα με τα νέα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας (ψηφιοποίηση υλικού, ηλεκτρονική οργάνωση δεδομένων κλπ).
- η δημιουργία οργανωμένων χώρων μόνιμης άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- η δημιουργία ωδείων σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται ανυπαρξία υποδομών και παρατηρείται δυναμική από τον τοπικό πληθυσμό στην μουσική εκπαίδευση.

Έμφαση θα δοθεί σε περιοχές στις οποίες εμφανίζεται σημαντικό έλλειμμα σε αυτού του είδους τις υποδομές, ενώ θα επιδιωχθεί και η ανάπτυξη συνεργιών με συναφείς τοπικού χαρακτήρα πρωτοβουλίες από την τοπική κοινότητα στο κομμάτι της μουσικής και καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (π.χ. ύπαρξη ομάδων άτυπης εκμάθησης παραδοσιακών χορών και μουσικής σε παιδιά, έντονη δραστηριότητα τοπικών πολιτιστικών συλλόγων κλπ).

Ειδικό βάρος θα δοθεί:

- στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων βιβλιοθηκών για την προμήθεια σύγχρονου εξοπλισμού ψηφιοποίησης ιστορικών βιβλίων, τον εμπλουτισμό της συλλογής τους και την οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για τον τοπικό πληθυσμό σε σχέση με την ιστορία της περιοχής, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της, από το υλικό που υπάρχει σ' αυτές,
- στην ίδρυση ωδείων σε περιοχές με έντονη πολιτιστική δυναμική, καθώς και
- στη δημιουργία μικρών μόνιμων υποδομών άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων, σε υφιστάμενα κυρίως κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, για τη μόνιμη δραστηριοποίηση των τοπικών κοινωνιών στο κομμάτι του πολιτισμού.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση. **Η δράση δεν αφορά τα μουσεία.**

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ α' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	400.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	400.000,00	100%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	380.000,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	20.000,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0	0%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους πρώην Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του πρώην Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοξαρης και Χαρασού του πρώην Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του πρώην Δήμου Γαζίου.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες κατασκευής κτιριακών εγκαταστάσεων.
3. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας του έργου, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
4. Δαπάνες αγοράς καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών.
5. Δαπάνες αγοράς λοιπού εξοπλισμού.
6. Αγορά ειδικών επαγγελματικών οχημάτων στην περίπτωση που η χρήση τους είναι πλήρως αιτιολογημένη από το είδος του έργου.

Δράση L321-3:

«Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κλπ»

Περιγραφή δράσης:

Στη δράση εντάσσονται παρεμβάσεις δραστηριοτήτων πολιτισμού και αναψυχής, που αφορούν είτε ένα χωριό, είτε ομάδα χωριών και τη συναφή υποδομή μικρής κλίμακας.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η ενίσχυση **στοχευμένων** πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα και σχετίζονται με τα τοπικά προϊόντα, με απειλούμενα είδη (π.χ. γιωργαλίδικο άλογο, είδη άγριας πανίδας και χλωρίδας), με την παράδοση, λαογραφία και ιστορικότητα της περιοχής,
- η ενίσχυση πολιτιστικών φορέων με έντονη και πολυποίκιλη δραστηριότητα, για μικρής κλίμακας υποδομή (προμήθεια εξοπλισμού εκδηλώσεων, μουσικών οργάνων, παραδοσιακών στολών κλπ),
- η οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και όχι μόνο τους καλοκαιρινούς μήνες

Προτεραιότητα θα δοθεί σε περιοχές:

- στις οποίες πραγματοποιείται ήδη μία γνωστή εκδήλωση, με στόχο την οργάνωσή της σε πιο ολοκληρωμένη βάση, το συνδυασμό της και με άλλες δραστηριότητες της τοπικής ζωής και οικονομίας και την προβολή της για την προσέλευση μεγάλου αριθμού επισκεπτών,
- στις οποίες υπάρχουν υποδομές διανυκτέρευσης αγροτουρισμού ή/και επισκέψιμοι χώροι παραγωγής, διάθεσης και προβολής τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.

Έτσι οι παρεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν μέσω της δράσης σχετίζονται με:

- την ενίσχυση εκδηλώσεων, όπως εκθέσεις προβολής τοπικών προϊόντων (τυρί, κρασί, λάδι, κεραμικά κλπ), τοπικοί αθλητικοί αγώνες σε περιοχές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον (αρχαιολογικό, ιστορικό, φυσιολατρικό), θεατρικοί – μουσικοί διαγωνισμοί κλπ. Οι εκδηλώσεις αυτές θα είναι πιλοτικού χαρακτήρα και θα συνδυάζουν την παράδοση, τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα και τη λαογραφία, ενώ θα έχουν διατοπική εμβέλεια.
- τη διοργάνωση διαγωνισμών για βράβευση – προβολή – προώθηση παραδοσιακών τεχνικών παραγωγής τοπικών προϊόντων ή και επαγγελμάτων. Έμφαση θα δοθεί σε παρεμβάσεις που αφορούν σε διαγωνισμούς για βράβευση τοπικών ή κρητικών κρασιών, λαδιού και παραδοσιακής κρητικής κουζίνας. Μέσα από την ενίσχυση των δράσεων αυτών θα επιδιωχθεί και η προώθηση – διαφήμιση των τοπικών αγροτικών προϊόντων και προϊόντων λαϊκής τέχνης, καθώς και η ανάπτυξη εμπορικών και επαγγελματικών σχέσεων.
- τη δημιουργία υλικού τεκμηρίωσης της λαογραφίας των περιοχών αυτών χρησιμοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία (ψηφιακή καταγραφή).

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **30.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **75%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	128.007,71	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	96.005,78	75%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	91.205,49	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	4.800,29	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	32.001,93	25%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης. Με την πραγματοποίηση πολιτιστικών εκδηλώσεων ακόμα και στις περιοχές με μαζικό τουρισμό δίνεται η δυνατότητα σύνδεσης με συμπληρωματικές εκδηλώσεις της ενδοχώρας, με σκοπό να δοθεί ευκαιρία επίσκεψης στην ενδοχώρα.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες σχεδιασμού, παραγωγής και διακίνησης υλικού δημοσιοποίησης και προβολής των εκδηλώσεων (φυλλάδια, αφίσες κ.α.).
2. Έξοδα δημιουργίας και καταχώρησης διαφημίσεων για την εκδήλωση σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ.
3. Έξοδα μίσθωσης χώρων και εξοπλισμού για την οργάνωση των εκδηλώσεων.
4. Δαπάνες διαμόρφωσης των χώρων αυτών (κινητά χωρίσματα, προθήκες, φωτισμοί, περίπτερα προβολής και πληροφόρησης κ.λπ.).
5. Αγορά εξοπλισμού και οπτικοακουστικών μέσων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων (video, οθόνες προβολής, μηχανήματα ήχου κ.λπ.).
6. Παραγωγή εκθεσιακού υλικού (μακέτες, φωτογραφίες κ.λπ.).
7. Έρευνα / Καταγραφή πολιτιστικών, λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων κληρονομιάς με στόχο τη διατήρηση και ανάδειξή τους.
8. Έξοδα για τη συμμετοχή παραδοσιακών μουσικών, χορευτικών και θεατρικών συγκροτημάτων ή την οργάνωση πολιτιστικών δρώμενων (θέατρο, χορός, φωτογραφία κ.α.), εφόσον εντάσσονται στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων, με την προϋπόθεση ότι το κόστος των δαπανών αυτών δεν θα υπερβαίνει το 20% του συνολικού κόστους της εκδήλωσης.
9. Δαπάνες για την κατασκευή - αγορά παραδοσιακών στολών και για την κατασκευή -αγορά παραδοσιακών μουσικών οργάνων για τις ανάγκες των εκδηλώσεων αυτών.
10. Δαπάνες για μικρής κλίμακας υποδομή ως προς την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου (Η/Υ, fax, έπιπλα γραφείου - βιβλιοθήκες) μόνο από συλλογικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι ο φορέας έχει την έδρα του (με βάση το καταστατικό του) στην περιοχή παρέμβασης του υπομέτρου και σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού κόστους της εκδήλωσης.

Δράση L322-1: «Βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων»

Περιγραφή δράσης:

Στη δράση μπορούν να ενταχθούν έργα για την αναβάθμιση οικισμών με στόχο την προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού και τοπικού οικιστικού περιβάλλοντος του αγροτικού χώρου, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η αναβάθμιση του οικιστικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του αγροτικού χώρου, σε επιλεγμένα σημεία κατά μήκος διαδρομών, ώστε να αναδειχθούν πόλοι έλξης επισκεπτών, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην οικονομία και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της περιοχής,
- η ευαισθητοποίηση των κατοίκων στην ανάδειξη και διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και στο σεβασμό του δομημένου περιβάλλοντος ιδιαίτερα στα νέα κτίσματα,
- η δημιουργία πόλων έλξης επισκεπτών αλλοδαπών και ημεδαπών στην ενδοχώρα.

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- Στην ανάπλαση, ανάδειξη συνεκτικών τμημάτων οικισμών με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, οι οποίοι διαθέτουν αξιόλογο συνεκτικό πυρήνα, βρίσκονται σε περιοχές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον και προοπτικές ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων
- Στην ανάπλαση γειτονιών – σοκακιών, όπου έχει αναπτυχθεί επαγγελματική δραστηριότητα σχετική με λαϊκή τέχνη, καφενεία και γενικότερα δραστηριότητες που αναδεικνύουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων της υπαίθρου, ή που γειτνιάζουν με με πόλους έλξης όπως μουσεία, κέντρα γευσιγνωσίας, μνημεία κλπ. Για παράδειγμα «Η γειτονιά των καφενειών», όπου μπορούν να γίνουν πλακοστρώσεις του σοκακιού, ανάδειξη των όψεων των καφενειών, σύνδεσή του με ανάπλαση της γειτονικής πλατείας κλπ.

Για την επιλογή των σχετικών παρεμβάσεων **απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μελέτης** συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού (ή η ύπαρξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού), η οποία θα πρέπει **κατ' ελάχιστον** να περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθορίζονται στο **Παράρτημα Β** του παρόντος.

Οι παρεμβάσεις δεν εφαρμόζονται σε χαρακτηρισμένους παραδοσιακούς οικισμούς.

Κατά προτεραιότητα θα εντάσσονται οικισμοί στους οποίους έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα **βασικά δίκτυα** (π.χ. ύδρευσης, αποχέτευσης).

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

Δικαιούχοι της δράσης μπορούν να είναι μόνο ΟΤΑ α΄ βαθμού.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **1.000.000€** (συνολικά ανά οικισμό), με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	960.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	960.000,00	100%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	912.000,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	48.000,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0	0%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους πρώην Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του πρώην Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοζαρης και Χαρασού του πρώην Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του πρώην Δήμου Γαζίου.

Η δράση έχει ενδιαφέρον για τους οικισμούς της ενδοχώρας που παρουσιάζουν ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και βρίσκονται σε κομβικά σημεία με εύκολη πρόσβαση.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες κατασκευής.
3. Δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης σχετικού εξοπλισμού.

Δράση L323-1:

«Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση περιοχών, όπως βελτίωση – σήμανση μονοπατιών, φυτοτεχνικές εργασίες, τεχνικά έργα μικρής κλίμακας για την προστασία του εδάφους, διαμόρφωση θέσεων θέας, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης»

Περιγραφή δράσης:

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπονται παρεμβάσεις για την προστασία και ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους. Η δράση εφαρμόζεται κατά προτεραιότητα σε περιοχές Natura 2000. Μέσω της δράσης επιδιώκεται:

- η διατήρηση και αναβάθμιση περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος (χλωρίδα, πανίδα) με παρεμβάσεις ήπιου χαρακτήρα οι οποίες αναδεικνύουν τις τοποθεσίες και συμβάλλουν στην προστασία τους (προστασία από πυρκαγιά, προσβασιμότητα, προστασία από αποψιλώσεις, τόνωση βλάστησης, προστασία του εδάφους από διαβρώσεις κλπ).
- η διαφύλαξη των πολύτιμων οικολογικών αξιών, μέσω της διασφάλισης της ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος ,
- η ανάδειξη της πολυλειτουργικότητας των φυσικών οικοσυστημάτων,
- η δημιουργία υποδομών για την ανάπτυξη ήπιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού,
- η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης μέσα από την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και η αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας ,
- η βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου με την ικανοποίηση σημαντικών αναγκών υπαίθριας δασικής αναψυχής τους
- η περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων, ώστε οι περιοχές να τύχουν ενεργούς προστασίας, από τις τοπικές κοινωνίες.

Ειδικό βάρος δίνεται σε:

- περιοχές Natura 2000, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, φαράγγια, σπήλαια κλπ.,
- περιοχές με ειδικό περιβαλλοντικό ενδιαφέρον (ειδικά ενδημικά είδη, σπάνια χλωρίδα, ειδικά είδη βλάστησης – πρινοδάσος, σπάνια πανίδα),
- περιοχές στις οποίες υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που βρίσκονται κυρίως κατά μήκος διαδρομών – μονοπατιών και μπορούν να αποτελέσουν πόλους έλξης ειδικών κατηγοριών επισκεπτών.

Ενδεικτικές παρεμβάσεις της δράσης είναι:

- η προστασία της χλωρίδας, της πανίδας και του εδάφους (περιφράξεις, αντιπυρική προστασία, σημειακές βελτιώσεις βλάστησης, περιορισμένη εφαρμογή αναδασώσεων, προστασία ενδημικών φυτών, χώροι ενδιαιτημάτων, παρακολούθηση πληθυσμών κ.λ.π),
- η ανάδειξη τοπίων για δημιουργία διεξόδου εκτόνωσης και αναψυχής των κατοίκων της περιοχής,
- οι σημειακές παρεμβάσεις ανάδειξης περιβάλλοντος χώρου σπηλαίων, ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων κ.λ.π.,
- η δημιουργία υποδομών πρόσβασης του κοινού (παρατηρητήρια, στάσεις θέας πινακίδες ενημέρωσης, υποδομές καθαριότητας, χώροι στάθμευσης κ.λ.π),
- η βελτίωση και σήμανση ορειβατικών - περιπατητικών μονοπατιών
- η ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αποσκοπώντας στη δημιουργία εθελοντισμού γύρω από την προστασία του περιβάλλοντος των περιοχών αυτών.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, δημόσιου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	200.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	200.000,00	100%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	190.000,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	10.000,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0	0%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Όλη η περιοχή παρέμβασης.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες για εργασίες διαμόρφωσης υφιστάμενων μονοπατιών, θέσεων θέας -παρατήρησης και χώρων δασικής αναψυχής, φυτοτεχνικές εργασίες.
3. Δαπάνες προμήθειας εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία του έργου (όπως πινακίδες, εξοπλισμός παρατήρησης, εξοπλισμός δασικής αναψυχής)
4. Ενέργειες περιβαλλοντικής ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης: δαπάνες εισηγητών, δαπάνες σχεδιασμού και αναπαραγωγής ενημερωτικού - εκπαιδευτικού -πληροφοριακού υλικού, δαπάνες διοργάνωσης ημερίδων και άλλων εκδηλώσεων ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης, καταχωρήσεις σε τοπικά μέσα ενημέρωσης, δαπάνες μίσθωσης χώρου για την πραγματοποίηση ενημερωτικών εκδηλώσεων, δαπάνες μίσθωσης εποπτικού υλικού, εξοπλισμού για τις ανάγκες εκδηλώσεων ενημέρωσης -ευαισθητοποίησης (μικροφωνικές εγκαταστάσεις, προβολείς, video κ.λπ.).

Δράση L323-4:

«Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές-εκθετήρια που σχετίζονται με τη λαογραφική / αγροτική / πολιτιστική κληρονομιά»

Περιγραφή δράσης:

Μέσω της δράσης επιδιώκεται η δημιουργία πόλων έλξης επισκεπτών στην ενδοχώρα, καθώς και η προστασία και προβολή συλλογών, κειμηλίων ιδιαίτερης αξίας.

Προτεραιότητα θα δοθεί:

- στη δημιουργία μουσείων, η προμήθεια οπτικοακουστικού υλικού και η δημιουργία ντοκιμαντέρ παρουσίασης ειδικών θεμάτων της αγροτικής ζωής και παραδοσιακών επαγγελμάτων
- στον εκσυγχρονισμό – επέκταση υφιστάμενων μουσείων
- στη δημιουργία κέντρων ανάδειξης της ιστορίας, του πολιτισμού, των διατροφικών προτύπων της περιοχής.

Έμφαση θα δοθεί στη:

- δημιουργία μουσείων σε κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας ή και σε κτίσματα ειδικής χρηστικής σημασίας (παλαιά εργοστάσια, φάμπρικες, παλιά σχολεία κλπ)
- στην καινοτομία του θέματος του μουσείου / συλλογής,
- στη γειτνίαση των χώρων αυτών με υποδομές διανυκτέρευσης, επισκέψιμους χώρους, περιοχές ειδικού ιστορικού ενδιαφέροντος ή περιοχές, οι οποίες είναι ενταγμένες σε θεματικές διαδρομές, καθώς και με περιοχές στις οποίες διενεργούνται σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με ποιοτικά χαρακτηριστικά που αφορούν τη διατήρηση της τοπικής αρχιτεκτονικής και του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος.

Από την υλοποίηση της δράσης δεν θα δημιουργούνται έσοδα κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση.

Μορφή δικαιούχων:

ΟΤΑ, τα νομικά τους πρόσωπα και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και ιδιωτικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων δημοσίου χαρακτήρα.

Ποσοστά ενίσχυσης – πηγές χρηματοδότησης:

Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι συνολικού κόστους μέχρι **300.000€**, με ποσοστό ενίσχυσης **100%**. Το ποσό που προκηρύσσεται έχει ως εξής:

	ΠΟΣΟ (€)	Ποσοστό
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	390.000,00	100%
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	390.000,00	100%
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΓΤΑΑ)	370.500,00	95%
Εθνική Συμμετοχή (ΥΠΑΑΤ)	19.500,00	5%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0	0%

Περιοχή εφαρμογής της δράσης:

Αφορά το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής παρέμβασης στους πρόην Δήμους Αρκαλοχωρίου, Αστερουσίων, Γόρτυνας, Επισκοπής, Θραψανού, Καστελίου, Κόφινα, «Ν.Καζαντζάκης», Τυμπακίου, Μοιρών, Ηρακλείου και τα Δ.Δ.. Αβδού, Γωνιές Πεδιάδος, Κεράς και Ποταμιών του Δήμου Χερσονήσου, το Δ.Δ. Κρασίου και τον οικισμό Μοχού του πρόην Δήμου Μαλίων, τα Δ.Δ. Επάνω Βάθειας, Καλού Χωρίου, Κοξαρής και Χαρασού του πρόην Δήμου Γουβών, και τα Δ.Δ. Ροδιάς, Φόδελε και τον οικισμό Αχλάδας του πρόην Δήμου Γαζίου.

α) Επιλέξιμες δαπάνες:

1. Δαπάνες εκπόνησης απαιτούμενων μελετών, μόνο στην περίπτωση που η Αναθέτουσα Αρχή αδυνατεί να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα καθήκοντα αυτά και εφόσον εφαρμοστούν οι νόμιμες διαδικασίες του Ν. 3316/2005, όπως ισχύει κάθε φορά.
2. Δαπάνες κτιριακών εγκαταστάσεων, όπως δαπάνες οικοδομικών, υδραυλικών και ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών, θέρμανσης κ.λπ.
3. Δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις λειτουργίας του έργου, όπως ισοπεδώσεις, διαμορφώσεις, συνδέσεις με δίκτυα κοινής ωφέλειας, περιφράξεις, φωτισμός, φυτεύσεις, κ.λπ.
4. Δαπάνες προμήθειας καινούργιου μηχανολογικού εξοπλισμού, περιλαμβανομένου του λογισμικού ηλεκτρονικών υπολογιστών. Περιλαμβάνονται οι δαπάνες μεταφοράς και εγκατάστασης.
5. Δαπάνες προμήθειας λοιπού εξοπλισμού απαραίτητου για τη λειτουργία του έργου.

Μη επιλέξιμες δαπάνες όλων των προκηρυσσόμενων δράσεων

1. Απόκτηση οικοπέδων, εδαφικών εκτάσεων και κτιριακών εγκαταστάσεων (αγορά, μίσθωση κ.λπ.).
2. Κόστος σύνταξης φακέλου υποψηφιότητας.
3. Συμβολαιογραφικά έξοδα και πάσης φύσεως φόροι και δημοσιονομικές επιβαρύνσεις του δικαιούχου.
4. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 71, παρ. 3(α) του Καν(ΕΚ) 1698/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Η αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού. Για τις δράσεις ενθάρρυνσης τουριστικών δραστηριοτήτων των υπομέτρων L311 και L313 και αποκλειστικά και μόνο για κτίσματα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακά και διατηρητέα είναι επιλέξιμη η αγορά ή επισκευή παλαιού εξοπλισμού και μέχρι ποσοστού 20% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
6. Δαπάνες για την εκπόνηση μελετών οι οποίες δεν εφαρμόζονται κατά την υλοποίηση του έργου.
7. Λειτουργικές δαπάνες των δικαιούχων και των έργων (αμοιβές προσωπικού, αναλώσιμα κ.λπ.).
8. Βελτιωτικές παρεμβάσεις που απαιτούνται στις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις για την προσαρμογή τους σε τυχόν απαιτήσεις της δικτύωσης.
9. Δαπάνες συντήρησης των παρεμβάσεων που ενισχύονται.
10. Δαπάνη για τη μελέτη συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού ή για το σχέδιο αναβάθμισης.
11. Αγορά οχημάτων πλην των περιπτώσεων για τις οποίες γίνεται ρητή αναφορά στις κατηγορίες επιλέξιμων δαπάνες.
12. Προμήθεια εξοπλισμού από χώρες εκτός Ε.Ε., εξαιρουμένων των περιπτώσεων που τεκμηριώνεται ότι δεν είναι δυνατή η προμήθεια του συγκεκριμένου εξοπλισμού από χώρες της Ε.Ε.
13. Δαπάνες προβολής και προώθησης γεωργικών προϊόντων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ενισχυόμενοι τομείς στο πλαίσιο της δράσης L123α "Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων"

1. ΤΟΜΕΑΣ : ΚΡΕΑΣ

Δράση 1.3.: Εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων, μονάδων τεμαχισμού - τυποποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων.

Δράση 1.4.: Ίδρυση μονάδων τεμαχισμού - τυποποίησης κρέατος θηραματικών ειδών και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων σε περιπτώσεις καθετοποίησης της παραγωγής.

Δράση 1.5.: Ίδρυση μονάδων τεμαχισμού - τυποποίησης κρέατος και παραγωγής κρεατοσκευασμάτων, σε περιοχές όπου δεν υπάρχει επαρκής υποδομή, με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας.

Δράση 1.6.: Εκσυγχρονισμός - συμπλήρωση, χωρίς αύξηση δυναμικότητας, με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής προϊόντων με βάση το κρέας (αλλαντοποιεία -κονσέρβες κ.λπ.).

Δράση 1.9: Προμήθεια κινητών (αυτοκινήτων) ψυγείων και ίδρυση μικρών εγκαταστάσεων ψυκτικών θαλάμων στα μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους για τη μεταφορά και συντήρηση ευπαθών και νωπών προϊόντων (κρέας και λοιπά προϊόντα κρέατος) με σκοπό την χονδρεμπορία των προϊόντων.

2. ΤΟΜΕΑΣ : ΓΑΛΑ

Δράση 2.1: Ίδρυση - επέκταση τυροκομείων εφόσον κρίνεται απαραίτητο λόγω επάρκειας γάλακτος.

Δράση 2.2.: Εκσυγχρονισμός τυροκομείων με ή χωρίς μετεγκατάσταση ώστε να τηρούνται οι βασικοί όροι υγιεινής και να προωθηθούν τα ποιοτικά προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ της χώρας.

Δράση 2.4.: Ίδρυση μικρών μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος.

Δράση 2.5.: Εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής γιαούρτης και λοιπών ζυμούμενων προϊόντων γάλακτος.

Δράση 2.6.: Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός - επέκταση, μονάδων αξιοποίησης παραπροϊόντων (τυρόγαλα), που στοχεύουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος.

3. ΤΟΜΕΑΣ : ΑΥΓΑ - ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ

3.1. ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ: ΑΥΓΑ

Δράση 3.1.1.: Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών.

Δράση 3.1.2.: Εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών.

Δράση 3.1.3: Ίδρυση μονάδων επεξεργασίας αυγών για παραγωγή νέων προϊόντων με βάση τα αυγά.

Δράση 3.1.4: Ίδρυση μονάδων τυποποίησης και συσκευασίας αυγών και προϊόντων που τυποποιούνται με βάση αναγνωρισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα (ειδικές εκτροφές, βιολογικά κ.λπ.) στα πλαίσια καθετοποίησης των μονάδων.

4. ΤΟΜΕΑΣ : ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΜΕΛΙ

Δράση 4.1.: Εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων τυποποίησης - επεξεργασίας - μεταποίησης - συσκευασία μελιού.

Δράση 4.2.: Ίδρυση μικρών μονάδων τυποποίησης - συσκευασίας μελιού μόνο σε ορεινές - νησιωτικές περιοχές, με προτεραιότητα στις μονάδες τυποποίησης - επεξεργασίας - μεταποίησης βιολογικού μελιού.

Δράση 4.3.: Ίδρυση - εκσυγχρονισμός - επέκταση - μετεγκατάσταση μονάδων για παραγωγή σακχαρωδών προϊόντων με βάση το μέλι, snacks κλπ.

Στον υποτομέα του μελιού καμία από τις ανωτέρω δράσεις δεν εμπίπτει στα πεδία επιλεξιμότητας του Καν. 797/2004.

5. ΤΟΜΕΑΣ : ΔΙΑΦΟΡΑ ΖΩΑ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ : ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑ - ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ

Δράση 5.1.: Ίδρυση - επέκταση σύγχρονων μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών.

Δράση 5.2.: Εκσυγχρονισμός, βελτίωση υφισταμένων μονάδων αναπλήνισης κουκουλιών.

Δράση 5.3. Ίδρυση - επέκταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

Δράση 5.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων μεταποίησης σαλιγκαριών.

6. ΤΟΜΕΑΣ : ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ

Δράση 6.1.: Εκσυγχρονισμός καθέτων αποθηκευτικών χώρων δημητριακών και με εγκαταστάσεις αερισμού ή με ψυχρό αέρα.

Δράση 6.2.: Εκσυγχρονισμός - βελτίωση οριζοντίων παλαιών αποθηκών.

Δράση 6.3.: Ίδρυση ξηρατηρίων δημητριακών.

Δράση 6.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων ξηρατηρίων δημητριακών.

Δράση 6.5.: Συμπλήρωση - εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας υφισταμένων αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ρυζιού με τοποθέτηση συστημάτων προκαθορισμού ξήρανσης & ψύξης.

Δράση 6.6.: Ίδρυση νέων μονάδων αποφλοιώσης - επεξεργασίας - τυποποίησης ρυζιού.

Δράση 6.7.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων αποφλοιώσης ρυζιού με εξοπλισμό λείανσης, χρωματοδιαλογής και υγροθερμικής επεξεργασίας και τυποποίησης - συσκευασίας με ή χωρίς μετεγκατάσταση.

Δράση 6.8.: Ίδρυση silos σε κόμβους σύγχρονων διαμετακομιστικών κέντρων.

Δράση 6.9.: Ίδρυση οριζοντίων αποθηκών σε νησιωτικές ή ορεινές περιοχές.

7. ΤΟΜΕΑΣ : ΕΛΑΙΟΥΧΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

A) Ελαιόλαδο

Δράση 7.1.: Ελαιοτριβεία

α) Εκσυγχρονισμός, με ή χωρίς μετεγκατάσταση ελαιοτριβείων χωρίς αύξηση δυναμικότητας με προτεραιότητα σε αυτά που επεξεργάζονται βιολογική πρώτη ύλη.

β) Συγχωνεύσεις ελαιοτριβείων με δυναμικότητα ανάλογη των συγχωνευθέντων.

γ) Ίδρύσεις ελαιοτριβείων αποκλειστικά και μόνο σε ορεινές ή νησιωτικές περιοχές από βιολογική πρώτη ύλη.

Δράση 7.2.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση τυποποιητηρίων -συσκευαστηρίων ελαιολάδου, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 7.3.: Ίδρύσεις - επεκτάσεις τυποποιητηρίων ελαιολάδου για την παραγωγή επώνυμων ποιοτικών, εμπορεύσιμων συσκευασιών, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος.

Δράση 7.4.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ραφιναριών ελαιολάδου χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

B) Άλλα Έλαια

Δράση 7.5: Ίδρυση - Επέκταση - Εκσυγχρονισμός χωρίς αύξηση δυναμικότητας με ή χωρίς μετεγκατάσταση σπορελαιουργείων και βιομηχανιών σπορελαιουργίας.

8. ΤΟΜΕΑΣ : ΟΙΝΟΣ

Δράση 8.1.: Εκσυγχρονισμός οινοποιείων με ή χωρίς μετεγκατάσταση χωρίς αύξηση της δυναμικότητας, για παραγωγή οίνων ποιότητας.

Δράση 8.2.: Συγχώνευση οινοποιείων με παράλληλο εκσυγχρονισμό (κτιριακών εγκαταστάσεων και μηχανολογικού εξοπλισμού) για βελτίωση της ποιότητας και μείωση του κόστους παραγωγής, χωρίς αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 8.3.: Ίδρυση νέων οινοποιείων σύγχρονης τεχνολογίας:

α) σε περιπτώσεις εξυπηρέτησης της τοπικής παραγωγής σε ορεινές και νησιώτικες περιοχές

β) μονάδων παραγωγής οίνων από προϊόντα της βιολογικής αμπελουργίας [Καν.(ΕΟΚ) 2092/91] και συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Δράση 8.4: Προσθήκη, εκσυγχρονισμός, επέκταση γραμμής εμφιάλωσης οίνου σε οινοποιεία για την κάλυψη των αναγκών εμφιάλωσης της παραγωγής τους.

9. ΤΟΜΕΑΣ : ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

I. Στο επίπεδο της εμπορίας

Δράση 9.1.: Ίδρυση μονάδων συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών, πατάτας, σύκων, οσπρίων και ξηρών καρπών.

Δράση 9.2.: Ίδρυση εγκαταστάσεων στατικών ψυγείων και κατασκευή μικρής δυναμικότητας συσκευαστηρίων κηπευτικών με δυνατότητα προμήθειας κινητών (αυτοκινήτων) ψυγείων μόνο στα νησιωτικές περιοχές (πλην Κρήτης και Εύβοιας).

Δράση 9.3.: Εκσυγχρονισμοί ή/και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων συσκευασίας, τυποποίησης, διαλογής, συντήρησης, ψύξης, αποθήκευσης νωπών οπωροκηπευτικών, πατάτας, σύκων, οσπρίων και ξηρών καρπών:

II. Στο επίπεδο της μεταποίησης

Δράση 9.7.: Μεταποίηση Βιομηχανικής τομάτας

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων, κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων χωρίς

αύξηση της δυναμικότητας.

Δράση 9.8.: Μεταποίηση φρούτων (ροδάκινα, βερίκοκα, αχλάδια, μήλα, δαμάσκηνα κ.λπ.)

α) Κονσερβοποιεία - Χυ μοί φρούτων - Αποξηραμένα φρούτα

- Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση υφιστάμενων μονάδων κονσερβοποίησης οπωροκηπευτικών, βιομηχανικών ροδακίνων και αχλαδιών, λοιπών

φρούτων και λαχανικών κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.
- Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης (κονσερβοποίησης) οπωροκηπευτικών (πλην βιομηχανικής τομάτας), βιομηχανικών ροδακίνων και αχλαδιών, λοιπών φρούτων και λαχανικών.

β) Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση υφισταμένων μονάδων χυμοποίησης, κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.

γ) Ίδρυση νέων μονάδων χυμοποίησης οπωρών (πλην των εσπεριδοειδών) σύγχρονης τεχνολογίας.

δ) Αποξηραμένων φρούτων

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση ή/και επέκταση μονάδων αποξήρανσης φρούτων (δαμάσκηνα, βερίκοκα κ.λπ.).

ε) Ίδρυση - εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων παραγωγής μαρμελάδων και γλυκών κουταλιού.

στ) Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, χυμοποίησης εσπεριδοειδών κυρίως όσον αφορά:

- τη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών,
- τις ψυκτικές εγκαταστάσεις,
- την παραγωγή νέων προϊόντων.

Δράση 9.9.: Μεταποίηση λαχανικών

α) Ίδρυση νέων μονάδων παραγωγής τουρσιών και ψητών λαχανικών, εκσυγχρονισμός και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων, κυρίως όσον αφορά :

- στη χρήση νέων τεχνολογιών και συσκευασιών και
- στην παραγωγή νέων προϊόντων

β) Ίδρυση νέων μονάδων ή εκσυγχρονισμός - επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων για την παραγωγή χυμών λαχανικών κύβων ή μιγμάτων αυτών σε ασηπτική συσκευασία.

Δράση 9.10.: Επενδύσεις εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού και αξιοποίησης υπολειμμάτων των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών του τομέα μεταποίησης οπωροκηπευτικών για την παραγωγή λιπασμάτων ή/και ζωοτροφών.

Δράση 9.11.: Μεταποίηση ξηρών καρπών.

Ίδρυση νέων μονάδων, εκσυγχρονισμός και επέκταση ή και μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων για παραγωγή προϊόντων πάστας, νιφάδων πραλίνας, παστελιών, snacks κ.λπ.

Δράση 9.12.: Μεταποίηση σύκων - σταφίδων

α) Εκσυγχρονισμός και επέκταση με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων.

β) Ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης - αποξήρανσης σύκων και σταφίδων.

III. Στον τομέα των μονάδων επεξεργασίας επιτραπέζιων ελαιών

Δράση 9.13.: Εκσυγχρονισμός των μονάδων επεξεργασίας βρωσίμων ελαιών, χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

Δράση 9.14.: Ίδρυση - επέκταση μονάδων μόνο για γραμμές συσκευασίας καταναλωτή και γραμμές παραγωγής νέων προϊόντων.

Δράση 9.15.: Μετεγκαταστάσεις που αφορούν την μεταφορά μονάδων από τις αστικές περιοχές, για λόγους που σχετίζονται με τη ρύπανση χωρίς αύξηση δυναμικότητας.

IV. Στον τομέα των Γεωμήλων

Δράση 9.16.: Ίδρύσεις νέων μονάδων, εκσυγχρονισμός - επέκταση, με ή χωρίς μετεγκατάσταση, συμπλήρωση υφισταμένων μονάδων, ή προσθήκη γραμμών σε υφιστάμενες μονάδες μεταποίησης γεωμήλων με προορισμό την παραγωγή νέων προϊόντων όπως:

- προτηγανισμένης / κατεψυγμένης πατάτας,
- τσιπς ή σνακς πατάτας κ.λπ.
- άλλα νέα προϊόντα

Έργα του **Τομέα οπωροκηπευτικών** που υποβάλλονται από αναγνωρισμένες ή προαναγνωρισμένες από τη Δ/ση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής Ομάδες Παραγωγών (Συνεταιρισμοί, ΕΑΣ, καθώς και Εταιρείες που έχουν αναγνωρισμένη Ομάδα Παραγωγών), είναι επιλέξιμα μόνο για τα μικρά Νησιά του Αιγαίου και Ιονίου (μέχρι 3.100 κατοίκους).

10. ΤΟΜΕΑΣ : ΑΝΘΗ

Δράση 10.1.: Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων μεταποίησης ή εκσυγχρονισμός ή επέκταση υφισταμένων μονάδων.

α) Ίδρυση ή εκσυγχρονισμός και επέκταση τυποποιημένων δρεπτόν ανθέων και γλαστρικών.

β) Ίδρυση ξηραντηρίων ανθέων.

Δράση 10.2.: Ίδρυση νέων εγκαταστάσεων εμπορίας (νέες ανθαγορές - κέντρα διανομής) από συλλογικούς φορείς ανθοπαραγωγών.

12. ΤΟΜΕΑΣ : ΣΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Δράση 12.1.: Ίδρυση - επέκταση μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση υφισταμένων μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού.

13. ΤΟΜΕΑΣ : ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ & ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Δράση 13.1.: Ίδρυση - επέκταση μονάδων τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

Δράση 13.2.: Εκσυγχρονισμός με ή χωρίς μετεγκατάσταση μονάδων τυποποίησης και επεξεργασίας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών.

ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΤΟΜΕΙΣ:

Ως προϊόντα ποιότητας είναι αυτά που καθορίζονται από τους Καν.(ΕΟΚ) 2092/91, 2081/92, 2082/92 και Καν.(ΕΚ) 1804/99, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται, καθώς και αυτά που καθορίζονται από την Εθνική Νομοθεσία και πιστοποιούνται κατάλληλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΗ "ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΩΡΗΣΗΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΟΙΚΙΣΜΩΝ"

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μελέτες αναβάθμισης και ανάδειξης οικισμών, που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ) / Άξονας 4 "Εφαρμογή της προσέγγισης LEADER" / Μέτρο 41, Υπομέτρο L322 "Ανακαίνιση και ανάπτυξη των χωριών", έχουν ως αντικείμενο να προσδιορίσουν τμήματα ή στοιχεία του οικισμού για τα οποία βάσει ιστορικών, κοινωνικών στοιχείων και στοιχείων ειδικού αρχιτεκτονικού χαρακτήρα θα προταθεί ένα σχέδιο ανάπτυξης που θα περιλαμβάνει:

- ο Αισθητική και λειτουργική βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων και
- ο Ανάδειξη των φυσικών και ειδικών αρχιτεκτονικών στοιχείων της περιοχής

Στόχος της μελέτης είναι μέσω μιας μεθόδου ολοκληρωμένης προσέγγισης να υποδειχτούν παρεμβάσεις που είναι αναγκαίες για τη βελτίωση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος του οικισμού σε σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, έτσι ώστε να τον καταστήσουν πόλο έλξης των επισκεπτών και να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

B. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η μελέτη αυτή θα περιλαμβάνει τα παρακάτω:

1. Γεωγραφική θέση του οικισμού, σύνδεση με άλλους οικισμούς, κ.λπ.
2. Πολεοδομική αναγνώριση και ισχύον θεσμικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά στην ανάπτυξη και τη δόμηση του οικισμού
3. Ιστορική αναφορά, πολιτισμικό πλαίσιο και πολιτιστικοί πόροι
4. Γενική αναγνώριση του φυσικού περιβάλλοντος (κλίμα, γεωλογικά, γεωτεχνικά και γεωμορφολογικά στοιχεία εδάφους, περιβαλλοντικά στοιχεία (χλωρίδα, πανίδα, προστατευόμενες περιοχές, πηγές κ.λπ.)
5. Γενική αναγνώριση ανθρωπογενούς περιβάλλοντος (πληθυσμός, απασχόληση, οικονομικές δραστηριότητες, δόμηση κ.λπ.)
6. Περιγραφή της δομής του οικισμού (δομή του οικισμού, όρια οικισμού, χρήσεις γης, περιοχές προστασίας ή ειδικών δεσμεύσεων, δίκτυο κυκλοφορίας - στάθμευσης)
7. Ιδιοκτησιακό καθεστώς - κοινόχρηστοι χώροι
8. Δίκτυο υποδομών
9. Ποιοτική αναγνώριση της υφιστάμενης κατάστασης κοινόχρηστων χώρων και εξοπλισμό τους
10. Καταγραφή αξιολογών στοιχείων ιδιαίτερης αισθητικής αξίας (κοινόχρηστοι χώροι, παραδοσιακά στοιχεία, κτίρια, διαδρομές, φυσικοί πόροι κ.λπ.)
11. Εντοπισμός ιδιαιτεροτήτων και λειτουργικών προβλημάτων – Συμπεράσματα από την αξιολόγηση των στοιχείων της αναγνώρισης – Προοπτικές και κριτήρια ανάπτυξης

Γ. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

1. Γενική Περιγραφή των Προτεινόμενων Παρεμβάσεων με βάσει τα στοιχεία της καταγραφής και της ανάλυσης με έμφαση στα αισθητικά, περιβαλλοντικά, ιστορικά, κοινωνικά και οικονομικά στοιχεία – Τεκμηρίωση
2. Αναλυτική τεχνική Περιγραφή των Προτεινόμενων Παρεμβάσεων
3. Ιεράρχηση των Προτεινόμενων Έργων

Ιεραρχημένο σχέδιο παρεμβάσεων διαμόρφωσης, βελτίωσης, αναβάθμισης κοινοχρήστων χώρων (ενοποίηση, αισθητική αναβάθμιση, λειτουργικότητα των κοινόχρηστων χώρων), βελτίωση και επέκταση του εξοπλισμού, της μορφής και της αισθητικής κοινωφελών εγκαταστάσεων και χώρων στην περιοχή αναβάθμισης, καθώς και προτάσεις παρεμβάσεων για τις όψεις αξιόλογων κτηρίων. Βασικό στοιχείο ιεραρχημένου των προτεινόμενων παρεμβάσεων θα αποτελέσει η διασφάλιση της καλής λειτουργίας του οικισμού με όρους υγιεινής, κυκλοφορίας και μετακίνησης και προϋποθέσεις για ποιοτική και οικονομική ανάπτυξη.

Δ. ΠΡΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ε. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΣΤ. ΧΑΡΤΕΣ – ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

1. Γενικοί Αναγνωριστικοί Χάρτες κλ. 1:25.000 και 1:5.000 (που θα περιλαμβάνουν τα στοιχεία της παρ. Β (1,3,5,6)
2. Χάρτης χρήσεων γης κλ. 1:1000 (με επισήμανση των αξιόλογων φυσικών και αρχιτεκτονικών στοιχείων, κυκλοφορία – στάθμευση).
3. Χάρτης κλ. 1:1000 (Στοιχεία φυσικού περιβάλλοντος, ενδιαφέροντα σημεία θέας κ.λπ.)
4. Χάρτης κλ. 1:1000 (ποιοτική κατάσταση κοινόχρηστων χώρων κ.λπ.)
5. Χάρτης κλ. 1:1000 ιδιοκτησιακού καθεστώτος κοινόχρηστων χώρων
6. Χάρτης κλ. 1:1000 υφιστάμενων υποδομών (φωτισμός, ύδρευση κ.λπ.)
7. Χάρτης κλ. 1:1000 προτεινόμενων περιοχών ή στοιχείων παρεμβάσεων (έργων) και ιεράρχηση προτεραιοτήτων
8. Φωτογραφική τεκμηρίωση του οικισμού

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ
(ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ)

Τα κριτήρια για την αξιολόγηση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων διακρίνονται σε κριτήρια επιλεξιμότητας (ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια) και σε κριτήρια επιλογής (βαθμολογούμενα κριτήρια – Παράρτημα IV), ανάλογα με το είδος της προκηρυσσόμενης δράσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!!

Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή όσοι δεν προσκομίσουν κάποιο ή όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, **αποκλείονται** από την περαιτέρω διαδικασία.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας (ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια) και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά είναι τα εξής:

Α/Α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			δικαιολογητικά	
		ΝΑΙ	ΌΧΙ	Δ/Α		
1	Η προτεινόμενη πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες επιλεξιμότητας που τίθενται	1.1 Καν. (ΕΚ) 1698/2005, όπως ισχύει κάθε φορά				
		1.2 Καν. (ΕΚ) 1974/2006. όπως ισχύει κάθε φορά				
		1.3 Καν. 800/2008 (για πολύ μικρές επιχειρήσεις)			L123α, L313-1, L313-4, L321, L322, L323	
		1.4 Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής (για πολύ μικρές επιχειρήσεις)			L313-1, L313-4, L321, L322, L323	
		1.5 Πρόγραμμα "Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2007-2013", Κεφάλαια 5.3.3 και 5.3.4.1 όπως ισχύουν κάθε φορά				
2	Η πρόταση που υποβάλλεται τηρεί τις προϋποθέσεις που τίθενται	2.1 Εμπρόθεσμη υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας, της αίτησης και των δικαιολογητικών αποκλειστικά και μόνο στην ΟΤΔ που ορίζεται από την προκήρυξη του υπομέτρου.			αρ. πρωτ. ΟΤΔ	
		2.2 Ο φάκελος υποψηφιότητας έχει συνταχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα.				
		2.3 Η πρόταση συνοδεύεται από μελέτη βιωσιμότητας, από την οποία να προκύπτει κερδοφορία της επιχείρησης τουλάχιστον από το τρίτο έτος από την ολοκλήρωσή της.			L 313-1, L313-4, L321, L322, L323	μελέτη βιωσιμότητας
		2.4 Η πρόταση συνοδεύεται από αναλυτικό προϋπολογισμό εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο υπόδειγμα του φακέλου υποψηφιότητας.				φάκελος υποψηφιότητας
		2.5 Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης.			L313-4	παρατήρηση 1
		2.6 Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης δράσης.				φάκελος υποψηφιότητας και υποβληθέντα δικαιολογητικά
		2.7 Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης δράσης του τοπικού προγράμματος.				φάκελος υποψηφιότητας, τοπογραφικό διάγραμμα, αποδεικτικά κατοχής - χρήσης (όπως ορίζονται στην παρατήρηση 1)
		2.8 Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο ΠΑΑ για τη δράση στην οποία εντάσσεται.				φάκελος υποψηφιότητας
		2.9 Για πρόταση εκσυγχρονισμού: α) δεν έχει υπάρξει προηγούμενη ενίσχυση του ίδιου φυσικού αντικείμενου από αναπτυξιακά προγράμματα, ή β) στην περίπτωση προηγούμενης ενίσχυσης για το ίδιο φυσικό αντικείμενο έχει παρέλθει κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης πενταετία από την απόφαση αποπληρωμής του.				φάκελος υποψηφιότητας, υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη και παρατήρηση 4
		2.10 Η πρόταση δεν έχει ενταχθεί / οριστικά υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα / καθεστώς της 4ης προγραμματικής περιόδου για το ίδιο φυσικό αντικείμενο. Η πρόταση, εφόσον αφορά στο υπομέτρο L123 δεν έχει ενταχθεί για το ίδιο ή συμπληρωματικό φυσικό αντικείμενο στο μέτρο 123 του Άξονα 1 του ΠΑΑ.				υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη και παρατήρηση 4

Α/Α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			δικαιολογητικά	
		ΝΑΙ	ΌΧΙ	Δ/Α		
	2.11 Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης: α) πληρεί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 2974/710/8-4-2009, όπως ισχύει κάθε φορά, β) η προβλεπόμενη δυναμικότητα (κλίνες) είναι σύμφωνη με την ΚΥΑ 401/10-3-2010, όπως ισχύει κάθε φορά.			Απαιτείται μόνο για τη δράση L311-1 (για υποδομές διανυκτέρευσεις)	αρχιτεκτονικά σχέδια, αδειοδοτήσεις	
	2.12 Για τη δράση L312-5 απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η εξασφάλιση από το δικαιούχο της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας για τη βιωσιμότητα του δικτύου, με πέντε (5) τουλάχιστον επιχειρήσεις. Από το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετέχουν θα πρέπει τουλάχιστον 5 ή τα 2/3 του συνόλου αν αντιστοιχούν σε περισσότερες από 5 επιχειρήσεις να δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης του τοπικού προγράμματος σε αντικείμενο που σχετίζεται με τομείς και δραστηριότητες που εμπίπτουν στον Άξονα 4.			Απαιτείται μόνο για τη δράση L312-5	καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για την συνεργασία	
	2.13 Στο υπομέτρο 322 απαραίτητες προϋποθέσεις αποτελούν: α) η ύπαρξη εγκεκριμένης μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού, β) η υλοποίηση εκτός χαρακτηρισμένων παραδοσιακών οικισμών.			Απαιτείται μόνο για το υπομέτρο L322	μελέτη συνολικής θεώρησης, αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης του οικισμού	
	2.14 Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.				φάκελος υποψηφιότητας, αρχιτεκτονικά σχέδια, αδειοδοτήσεις	
	2.15 Στην πρόταση δε δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία.				υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη	
3	Ο υποψήφιος δικαιούχος που υποβάλλει την πρόταση έχει την αρμοδιότητα και τη δυνατότητα εκτέλεσης της πράξης	3.1 Για υφιστάμενες επιχειρήσεις: να εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία τους.				άδεια λειτουργίας, σήμα ΕΟΤ
		3.2 Για υφιστάμενες επιχειρήσεις: να μην συνιστούν προβληματική επιχείρηση κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (Ε.Ε. C 244/1-10-04) και της παραγράφου 7 του άρθρου 1 του Καν(ΕΚ) 800/2008.			L313-1, L313-4, L321, L322, L323	παρατήρηση 2
		3.3 Η μορφή του υποψήφιου είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 401/10-3-2010, όπως ισχύει κάθε φορά, και στη σχετική πρόσκληση.				παρατήρηση 3
		3.4 Στον υποψήφιο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων.				υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη και παρατήρηση 7
		3.5 Ο υποψήφιος δεν είναι εν ενεργεία Δημόσιος Υπάλληλος ή υπάλληλος ΝΠΔΔ κατά την έννοια του άρθρου 2 του Ν. 3528/2007, ούτε στρατιωτικός. Στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Στην περίπτωση λοιπών εταιρειών, ο περιορισμός ισχύει για τον Πρόεδρο, το Δ/ντα Σύμβουλο και το νόμιμο εκπρόσωπο. Το κριτήριο δεν εξετάζεται στην περίπτωση Συνεταιρισμών.			L313-1, L313-4, L321, L322, L323	Ε1, υπεύθυνη δήλωση θεωρημένη, ΦΕΚ νομίμου εκπροσώπου
		3.6 Ο υποψήφιος δεν έχει υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας του κατά την υποβολή της πρότασης. Στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες εταιρίες, τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης και τους Συνεταιρισμούς.			L313-1, L313-4, L321, L322, L323	αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου

Α/Α	Περιγραφή κριτηρίου	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			δικαιολογητικά
		ΝΑΙ	ΌΧΙ	Δ/Α	
	3.7 Ο υποψήφιος έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την υποβολή της πρότασης. Στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες εταιρίες, τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης και τους Συνεταιρισμούς.			L313-1, L313-4, L321, L322, L323	αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου
	3.8 Για φυσικά πρόσωπα δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης.				παρατήρηση 2 (α)
	3.9 Για νομικά πρόσωπα δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης.				παρατήρηση 2 (α) & (γ)
	3.10 Ο υποψήφιος δεν αποτελεί δικαιούχο του τοπικού προγράμματος και δεν έχει υποβάλει περισσότερες της μιας προτάσεις στο πλαίσιο της συγκεκριμένης προκήρυξης. Εφόσον ο υποψήφιος είναι φυσικό πρόσωπο, δεν μπορεί να αποτελεί εταίρο/μέτοχο νομικού προσώπου που είναι δικαιούχος στο τοπικό πρόγραμμα LEADER ή έχει υποβάλει πρόταση στο πλαίσιο της συγκεκριμένης προκήρυξης. Εφόσον ο υποψήφιος είναι εταιρεία, δεν μπορούν οι εταίροι/μέτοχοί της να είναι δικαιούχοι του τοπικού προγράμματος LEADER ή να έχουν υποβάλει πρόταση στο πλαίσιο της συγκεκριμένης προκήρυξης. Εφόσον ο υποψήφιος είναι συνεταιρισμός, το κριτήριο εξετάζεται μόνο σε επίπεδο φορέα.			L313-1, L313-4, L321, L322, L323, δράση L312-5	Υπεύθυνη Δήλωση θεωρημένη και παρατήρηση 4
	3.11 Ο υποψήφιος δεν είναι (ή και δεν ήταν κατά την 1η δημοσίευση της πρόσκλησης) μέλος του Δ.Σ., του Επιπέδου Λήψης Αποφάσεων και της Υπηρεσιακής Δομής της ΟΤΔ ή/και δεν είναι σύζυγος ή συγγενής α' βαθμού αυτών ή/και δεν αποτελεί παρένθετο φυσικό ή νομικό πρόσωπο αυτών.				Υπεύθυνη Δήλωση θεωρημένη και παρατήρηση 5
	3.12 Ο υποψήφιος δεσμεύεται με υπεύθυνη δήλωση ότι θα καλύψει την ιδιωτική συμμετοχή που απαιτείται για την υλοποίηση της πρότασής του, σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα				παρατήρηση 6
<p>ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΘΕΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Το παραδεκτό της πρότασης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει η διαδικασία αξιολόγησης. Για όλα τα παραπάνω κριτήρια επιλεξιμότητας, η απάντηση πρέπει να είναι θετική (ΝΑΙ), διαφορετικά η πρόταση <u>απορρίπτεται</u>.</p>					

Γενικά:

1. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά μπορούν να είναι πρωτότυπα, ακριβή αντίγραφα ή νομίμως επικυρωμένα. Σε περίπτωση υποβολής φωτοαντιγράφων θα πρέπει επιπλέον να υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία να αναφέρεται ότι "τα φωτοαντίγραφα που προσκομίζονται στο φάκελο υποψηφιότητας είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων".
2. Οι απαιτούμενες Υπεύθυνες Δηλώσεις είναι της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, με **θεώρηση γνησίου υπογραφής**. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο τις σχετικές Υπεύθυνες Δηλώσεις που αφορούν το ίδιο το νομικό πρόσωπο υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού.
3. Δικαιολογητικά αλλοδαπών υποψηφίων, εφόσον εκδίδονται από αλλοδαπή αρχή πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά. Σε διαφορετική περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη. Εάν σε κάποια χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδεται κάποιο/κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω, αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση του υποψηφίου ή, αν ούτε αυτή προβλέπεται, από Υπεύθυνη Δήλωσή του ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής της χώρας εγκατάστασής του, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά και ότι ο υποψήφιος πληρεί τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα.
4. Υποψήφιοι δικαιούχοι μπορούν να είναι και υπό σύσταση εταιρείες. Στην περίπτωση αυτή, τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής εξετάζονται με βάση το σχέδιο καταστατικού που θα πρέπει να υποβληθεί.
5. Σε περίπτωση υποβολής πρότασης που εμπίπτει σε περισσότερα από ένα υπομέτρα εφαρμόζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας όλων των υπομέτρων στα οποία εμπίπτει.

Παρατηρήσεις επί των κριτηρίων επιλεξιμότητας:

1. Ως προς το **ιδιοκτησιακό καθεστώς** της πρότασης (**κριτήριο 2.5**) μπορούν να γίνουν αποδεκτά:
- α) Τίτλοι κυριότητας :
 - 1. συμβόλαιο πώλησης,
 - 2. δωρεά,
 - 3. γονική παροχή,
 - 4. δικαστική απόφαση αναγνωριστική χρησικτησίας,
 - 5. κληρονομική διαδοχή.
 - β) πολυετές μισθωτήριο συμβόλαιο,
 - γ) σύμβαση χρησιδανείου,
 - δ) σύμβαση παραχώρησης χρήσης
 - ε) προσύμφωνο μεταβίβασης-αγοραπωλησίας ή μίσθωσης ακινήτου, ή χρησιδανείου ή παραχώρησης χρήσης και
 - στ) οποιοδήποτε άλλο στοιχείο αποδεικνύει κατά περίπτωση την κατοχή ή χρήση κυρίως στις περιπτώσεις ανυπαρξίας τίτλων για δημόσιες εκτάσεις και για πράξεις δημοσίου χαρακτήρα

Στις περιπτώσεις μίσθωσης και εφόσον στην πρόταση προβλέπονται νέες κτιριακές εγκαταστάσεις απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο μίσθωσης με διάρκεια τουλάχιστον 20 ετών από την ημερομηνία της 1ης δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή προτάσεων. Για λοιπές επενδύσεις (**βελτίωση** κτιριακών εγκαταστάσεων ή και προμήθεια εξοπλισμού) απαιτείται συμφωνητικό μίσθωσης ή επαγγελματικής μίσθωσης (για επιχειρήσεις), θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ, ισχύος τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της 1ης δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή προτάσεων. Σε κάθε περίπτωση που το συμφωνητικό έχει συνολική διάρκεια άνω των 9 ετών να έχει συνταχθεί συμβολαιογραφικά. Αντίστοιχα, τα ανωτέρω χρονικά διαστήματα πρέπει να τηρούνται για συμβάσεις χρησιδανείου ή συμβάσεις παραχώρησης χρήσης ή προσύμφωνα.

Στην περίπτωση υποβολής προσυμφώνου, κατά την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ δικαιούχου και ΟΤΔ θα ζητείται η προσκόμιση των οριστικών συμβολαίων ιδιοκτησίας ή μίσθωσης (περιπτώσεις α έως και δ ανωτέρω) με τα αντίστοιχα πιστοποιητικά ιδιοκτησίας και μεταγραφής από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο.

2. Για την αξιολόγηση του **κριτηρίου 3.2**, καθώς και των **κριτηρίων 3.9** και **3.10** προσκομίζονται αναλόγως τα ακόλουθα:

α) Υπεύθυνη Δήλωση θεωρημένη στην οποία δηλώνεται ότι ο υποψήφιος δεν τελεί σε πτώχευση, σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης και σε πτωχευτικό συμβιβασμό,

β) σε περίπτωση νομικού προσώπου, καταστατικό,

γ) σε περίπτωση νομικού προσώπου, Υπεύθυνη Δήλωση θεωρημένη στην οποία δηλώνεται ο υποψήφιος δεν έχει λυθεί, δεν τελεί υπό κοινή εκκαθάριση του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, και, επίσης, ότι δεν τελεί υπό διαδικασία έκδοσης απόφασης κοινής εκκαθάρισης.

δ) στις περιπτώσεις ΟΕ, ΕΕ και ΕΠΕ που έχουν συσταθεί από χρόνο μεγαλύτερο της τριετίας υποβάλλεται ο τελευταίος ισολογισμός καθώς και ακριβή αντίγραφα των θεωρημένων Ισοζυγίων Γενικών και Αναλυτικών Καθολικών για το χρονικό διάστημα των τελευταίων δώδεκα μηνών μήνες πριν την καταληκτική ημερομηνία της πρόσκλησης για τις εταιρείες που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας. Στην περίπτωση εταιρειών που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας προσκομίζεται από τον υποψήφιο **υπεύθυνη δήλωση** στην οποία να δηλώνεται/βεβαιώνεται ότι δεν έχει απολεσθεί πάνω από το μισό του κεφαλαίου και άνω του ενός τετάρτου του κεφαλαίου αυτού κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών.

3. Για την αξιολόγηση του **κριτηρίου 3.3** προσκομίζονται κατά περίπτωση τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- i. καταστατικό και τυχόν ΦΕΚ τροποποιήσεων αυτού ή σχέδιο καταστατικού, ΦΕΚ ορισμού νόμιμου εκπρόσωπου,
- ii. πίνακας μετόχων/εταίρων από ειδικό βιβλίο κατά την καταληκτική ημερομηνία,
- iii. τελευταίος ισολογισμός, κ.λπ.,
- iv. τελευταία Ε1, Ε3, Ε5 και Ε7
- v. αναλυτική περιοδική κατάσταση ΙΚΑ. Σε περίπτωση μετόχων Α.Ε. που λαμβάνουν μισθό, τη σχετική εντολή της Γ.Σ.
- vi. Υπεύθυνη Δήλωση θεωρημένη, ότι η υφιστάμενη επιχείρηση είναι πολύ μικρή ΜΜΕ ή ότι η νέα επιχείρηση που θα δημιουργηθεί θα είναι πολύ μικρή ΜΜΕ σύμφωνα με τον Καν (ΕΚ) 800/2008 και τη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής. Για την υπεύθυνη δήλωση λαμβάνονται υπόψη τα αναφερόμενα περί αυτής που ακολουθούν.
- vii. **Στις περιπτώσεις υποψήφιων δικαιούχων ΟΤΑ ή Νομικών Προσώπων, απόφαση του αρμοδίου οργάνου τους για υποβολή πρότασης.**

Ως προς τους δικαιούχους του υπομέτρου L311, αυτοί θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ο Αντλούν τουλάχιστον το 35% του ατομικού τους εισοδήματος από γεωργικές δραστηριότητες που ασκούνται στα όρια της εκμετάλλευσής τους και παράλληλα δεν αφιερώνουν για δραστηριότητες εκτός των ορίων της γεωργικής εκμετάλλευσης πάνω από 50% του συνολικού χρόνου απασχόλησης τους, ή
- ο Αντλούν τουλάχιστον το 35% του ατομικού του εισοδήματος από αγροτικές δραστηριότητες (γεωργία, κτηνοτροφία, αγροτουρισμό, αγροβιοτεχνία, αλιεία - πλην υπερπόντιας – δασικές δραστηριότητες και δραστηριότητες προστασίας του φυσικού χώρου) υπό τον όρο ότι τουλάχιστον το 25% του συνολικού του εισοδήματος προέρχεται από γεωργικές – κτηνοτροφικές δραστηριότητες που ασκούνται στα όρια της εκμετάλλευσής τους και παράλληλα δεν αφιερώνουν για δραστηριότητες εκτός γεωργικής εκμετάλλευσης χρόνο μεγαλύτερο του 35% του συνολικού χρόνου απασχόλησης.
- ο Να είναι Νέος Γεωργός στο πλαίσιο του καθεστώτος ενίσχυσης του μέτρου 112 "Εγκατάσταση Νέων Γεωργών" του ΠΑΑ.

Η πιστοποίηση της ιδιότητας του γεωργού γίνεται από τη σύγκριση των γεωργικών εισοδημάτων με τα συνολικά ατομικά όπως δηλώνονται κατά πηγή στο εκκαθαριστικό σημείωμα (μέσος όρος των διαθέσιμων στοιχείων της τελευταίας τριετίας). Στο ατομικό εισόδημα του υποψηφίου περιλαμβάνεται κάθε ποσό ανεξάρτητα από το αν αυτό προέρχεται από επαγγελματική δραστηριότητα ή άλλη πηγή (π.χ. εισόδημα από λογαριασμό νεότητας ΟΤΕ). Σε ό,τι αφορά το χρόνο εξωγεωργικής απασχόλησης, υπολογίζεται από το μέσο όρο των ημερομισθίων των διαθέσιμων στοιχείων της τελευταίας τριετίας, όπως εμφανίζονται στη βεβαίωση του ασφαλιστικού τους ταμείου ή του φορέα εργασίας.

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι Νέος Γεωργός, για την ταυτοποίηση της ιδιότητάς του η ΟΤΔ απευθύνεται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Στις λοιπές περιπτώσεις (Γεωργός κατά κύρια ή μερική απασχόληση) προσκομίζονται:

1. Ενιαία Δήλωση Εκμετάλλευσης του έτους υποβολής της πρότασης.
2. Βεβαίωση στον κλάδο κύριας ασφάλισης του ΟΓΑ ή σε περίπτωση μη κύριας ασφάλισης στον ΟΓΑ, βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα ή αντίγραφα βιβλιαρίων ασφάλισης που να προκύπτει ο αριθμός των ασφαλιστικών του ημερομισθίων τα τελευταία τρία έτη

3. Βεβαίωση μόνιμης κατοικίας από τον οικείο Δήμο.

4. Αντίγραφα εκκαθαριστικών σημειωμάτων των τριών τελευταίων ετών ή φορολογικών δηλώσεων (Ε1) σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί εκκαθαριστικό σημείωμα.

Οι υποψήφιοι δικαιούχοι του υπομέτρου L311 θα πρέπει επιπλέον να προσκομίσουν Υπεύθυνη Δήλωση θεωρημένη, ότι η υφιστάμενη επιχείρηση είναι πολύ μικρή ΜΜΕ ή ότι η νέα επιχείρηση που θα δημιουργηθεί θα είναι πολύ μικρή ΜΜΕ, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σημείο (vi) ανωτέρω.

4. Το κριτήριο αξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη και το αρχείο της ΟΤΔ εφόσον πρόκειται για έργο προγράμματος που υλοποίησε ή υλοποιεί η ΟΤΔ.
5. Ως παρένθετα φυσικά ή νομικά πρόσωπα νοούνται τα πρόσωπα που δρουν ιδίω ονόματι, αλλά για λογαριασμό των ατόμων που εμπίπτουν στο σχετικό αποκλεισμό. Στην περίπτωση νομικού προσώπου, θεωρείται ότι δρα ως παρένθετο όταν συμμετέχουν σε αυτό πρόσωπα που εμπίπτουν στο σχετικό περιορισμό με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 20% ή έχουν την ιδιότητα του Προέδρου, Δ/ντα Συμβούλου ή του Διαχειριστή. Αντίθετα, δε θεωρείται ότι δρουν ως παρένθετα νομικά πρόσωπα οι φορείς που εκπροσωπούνται από τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο σχετικό περιορισμό και εξυπηρετούν συμφέροντα του Δημοσίου ή συλλογικά συμφέροντα του ιδιωτικού τομέα, όπως Νομαρχία, ΟΤΑ, Αναπτυξιακές ΟΤΑ, Συνεταιρισμοί, Σύλλογοι, Επιμελητήρια κ.λπ.
6. Για την απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής **προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση** για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής που απαιτείται για την υλοποίηση της πρότασης, σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα. Για ΟΤΑ, **απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου** για την κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής.
7. Στην περίπτωση υπό σύσταση εταιρειών, το κριτήριο **3.4** θα πρέπει να πληρείται από κάθε εταίρο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
(ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ)

Τα κριτήρια για την αξιολόγηση των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων διακρίνονται σε κριτήρια επιλεξιμότητας (ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια) και σε κριτήρια επιλογής (βαθμολογούμενα κριτήρια – Παράρτημα IV), ανάλογα με το είδος της προκηρυσσόμενης δράσης.

Γενικά:

6. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά μπορούν να είναι πρωτότυπα, ακριβή αντίγραφα ή νομίμως επικυρωμένα. Σε περίπτωση υποβολής φωτοαντιγράφων θα πρέπει επιπλέον να υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στην οποία να αναφέρεται ότι "*τα φωτοαντίγραφα που προσκομίζονται στο φάκελο υποψηφιότητας είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων*".
7. Οι απαιτούμενες Υπεύθυνες Δηλώσεις είναι της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, με **θεώρηση γνησίου υπογραφής**. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο τις σχετικές Υπεύθυνες Δηλώσεις που αφορούν το ίδιο το νομικό πρόσωπο υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού.
8. Δικαιολογητικά αλλοδαπών υποψηφίων, εφόσον εκδίδονται από αλλοδαπή αρχή πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά. Σε διαφορετική περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη. Εάν σε κάποια χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδεται κάποιο/κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω, αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση του υποψηφίου ή, αν ούτε αυτή προβλέπεται, από Υπεύθυνη Δήλωσή του ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής της χώρας εγκατάστασής του, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά και ότι ο υποψήφιος πληρεί τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα.
9. Υποψήφιοι δικαιούχοι μπορούν να είναι και υπό σύσταση εταιρείες. Στην περίπτωση αυτή, τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής εξετάζονται με βάση το σχέδιο καταστατικού που θα πρέπει να υποβληθεί.
10. Για τη βαθμολόγηση των κριτηρίων επιλογής λαμβάνονται υπόψη τόσο τα αναφερόμενα στο φάκελο υποψηφιότητας όσο και τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά.

Τα κριτήρια επιλογής (βαθμολογούμενα κριτήρια) ανά προκηρυσσόμενη δράση και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά είναι τα εξής:

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ:

L123a «Αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων»

Κωδ.	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
A1	Πλήρης και ορθή συμπλήρωση του φακέλου υποψηφιότητας		5%	
	Πλήρης φάκελος	1		
	Ελλιπής φάκελος που δε δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0,5		
	Ελλιπής φάκελος που δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0		
A2	Ετοιμότητα υλοποίησης της πρότασης		15%	μελέτες, άδειες, πρωτοκολλημένες αιτήσεις
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων μελετών, αδειών και των άλλων απαιτούμενων διαδικασιών	1		
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων μελετών και αδειών	0,51-0,75		
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές και αναμονή έγκρισης των απαιτούμενων μελετών και έκδοσης αδειών	0,01-0,5		
	Ανυπαρξία μελετών και αδειών	0		
B1	Επαγγελματική εμπειρία/εκπαίδευση/κατάρτιση		5%	
B1.1	Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης			βεβαιώσεις εργοδότη, κατάλληλη βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα, έναρξη επιτηδεύματος, καταστατικό
	καθόλου	0		
	έως 2 χρόνια	0,1		
	έως 5 χρόνια	0,2		
	πάνω από 5 χρόνια	0,4		
B1.2	Ύπαρξη τίτλου σπουδών (π.χ. ΕΠΑΣ, ΙΕΚ, ΑΕΙ, ΤΕΙ) σχετικού με τη φύση της πρότασης	0/0,4		επικυρωμένα αντίγραφα τίτλων σπουδών
B1.3	Επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 75 ωρών σχετική με το αντικείμενο	0/0,2		βεβαίωση πιστοποιημένου ΚΕΚ
B2	Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε έργο στα πλαίσια κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων	0/1	2%	υπεύθυνη δήλωση
B3	Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας		4%	
	Ο δικαιούχος είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο)	0/1		αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου
	Ο δικαιούχος είναι γυναικείος συνεταιρισμός	0/1		καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
	Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολό τους γυναίκες	0/1		
B4	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας		4%	
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος (φυσικό πρόσωπο), γεννηθείς από 1/1/1983 και εξής	0/1		αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου
	Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολό τους νέοι, γεννηθέντες από 1/1/1983 και εξής	0/1		αντίγραφο ταυτοτήτων ή διαβατηρίου, καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
Γ1	Σκοπιμότητα της πρότασης (ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)		10%	

Κωδ.	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
Γ1.1	Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της περιοχής χωροθέτησης της πρότασης	0-0,5		
Γ1.2	Σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του τοπικού προγράμματος	0-0,5		
Γ2	Ποιότητα της πρότασης (ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)		12%	
Γ2.1	Τήρηση προδιαγραφών ποιότητας (π.χ. ΤΣΠ) και συμμετοχή σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν	0/0,2		αποδεικτικά έγγραφα που τεκμηριώνουν τη συμμετοχή
Γ2.2	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας			
	Προτάσεις που αφορούν παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑ ή ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές ή οίνους ΟΠΑΠ ή τοπικούς οίνους ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των παραγόμενων προϊόντων	0,4		αποδεικτικά έγγραφα για το χαρακτηρισμό των προϊόντων
	Προτάσεις που αφορούν παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑ ή ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές ή οίνους ΟΠΑΠ ή τοπικούς οίνους ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 30% και έως 50% των παραγόμενων προϊόντων	0,3		
	Προτάσεις που αφορούν παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑ ή ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές ή οίνους ΟΠΑΠ ή τοπικούς οίνους ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10% και μέχρι 30% των παραγόμενων προϊόντων	0,2		
	Προτάσεις που αφορούν παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑ ή ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές ή οίνους ΟΠΑΠ ή τοπικούς οίνους ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης σε ποσοστό μικρότερο του 10% των παραγόμενων προϊόντων	0		
Γ2.3	Επεξεργασία βιολογικών πρώτων υλών			
	Προτάσεις που αφορούν επεξεργασία προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών	0,4		αποδεικτικά έγγραφα για το χαρακτηρισμό των πρώτων υλών
	Προτάσεις που αφορούν επεξεργασία προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 30% και έως 50% των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών	0,3		
	Προτάσεις που αφορούν επεξεργασία προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο του 10% και έως 30% των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών	0,2		
	Προτάσεις που αφορούν επεξεργασία προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής σε ποσοστό μικρότερο του 10% των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών	0		

Κωδ.	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
Γ3	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης		5%	
Γ3.1	Τεχνολογική καινοτομία	0/0,5		
Γ3.2	Οργανωτική καινοτομία	0/0,5		
Γ4	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους		10%	σχέδια, αναλυτική προμέτρηση εργασιών και αναλυτικός προϋπολογισμός
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	1		
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	0,75		
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	0,25		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		
Γ5	Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης		4%	
Γ5.1	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	0/0,5		
Γ5.2	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	0/0,5		
Γ6	Στην πρόταση περιλαμβάνονται υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων μειωμένης κινητικότητας	0/1	4%	αρχιτεκτονικά σχέδια
Δ1	Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης		10%	οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αποδεικνύονται σύμφωνα με την παρατήρηση 3 των κριτηρίων επιλεξιμότητας
Δ1.1	Αύξηση απασχόλησης	0-0,5		
Δ1.2	Θέσεις εργασίας σε σχέση με το ύψος επένδυσης	0-0,5		
Δ2	Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος		10%	
Δ2.1	Ποσοστό των ενεργειακών αναγκών που καλύπτονται από ΑΠΕ	0-0,2		Λογαρισμοί ΔΕΗ του τελευταίου έτους
Δ2.2	Πρόβλεψη συστήματος ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων	0/0,2		
Δ2.3	Ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας με την εφαρμογή σχετικού συστήματος	0-0,2		Λογαρισμοί ΔΕΗ του τελευταίου έτους
Δ2.4	Ποσοστό εξοικονόμησης νερού με την εφαρμογή σχετικού συστήματος	0-0,2		
Δ2.5	Πρόβλεψη συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14000, EMAS)	0/0,2		
Ε1	Η πρόταση υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη	0/1	πριμοδότηση	Δεν αφορά στην παρούσα φάση την περιοχή παρέμβασης
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			100%	

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ:

- **L311 «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»**
- **L312 «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»**
- **L313 «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»**

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
A1	Πλήρης και ορθή συμπλήρωση του φακέλου υποψηφιότητας		5%	
	Πλήρης φάκελος	1		
	Ελλιπής φάκελος που δε δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0,5		
	Ελλιπής φάκελος που δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0		
A2	Ετοιμότητα υλοποίησης της πρότασης		15%	μελέτες, άδειες, πρωτοκολλημένες αιτήσεις
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων μελετών, αδειών και των άλλων απαιτούμενων διαδικασιών	1		
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων μελετών και αδειών	0,51-0,75		
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές και αναμονή έγκρισης των απαιτούμενων μελετών και έκδοσης αδειών	0,01-0,5		
	Ανυπαρξία μελετών και αδειών	0		
B1	Επαγγελματική εμπειρία/εκπαίδευση/κατάρτιση		5%	
B1.1	Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης			βεβαιώσεις εργοδότη, κατάλληλη βεβαίωση ασφαλιστικού φορέα, έναρξη επιτηδεύματος, καταστατικό
	καθόλου	0		
	έως 2 χρόνια	0,1		
	έως 5 χρόνια	0,2		
	πάνω από 5 χρόνια	0,4		
B1.2	Ύπαρξη τίτλου σπουδών (π.χ. ΕΠΑΣ, ΙΕΚ, ΑΕΙ, ΤΕΙ) σχετικού με τη φύση της πρότασης	0/0,4		επικυρωμένα αντίγραφα τίτλων σπουδών
B1.3	Επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 75 ωρών σχετική με το αντικείμενο	0/0,2		βεβαίωση πιστοποιημένου ΚΕΚ
B2	Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε έργο στα πλαίσια κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων	0/1	2%	υπεύθυνη δήλωση
B3	Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας		4%	
	Ο δικαιούχος είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο)	0/1		αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου
	Ο δικαιούχος είναι γυναικείος συνεταιρισμός	0/1		καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
	Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολό τους γυναίκες	0/1		καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
B4	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας		4%	
	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος (φυσικό πρόσωπο), γεννηθείς από 1/1/1983 και εξής	0/1		αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου
	Ο δικαιούχος είναι εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολό τους νέοι, γεννηθέντες από 1/1/1983 και εξής	0/1		αντίγραφο ταυτοτήτων ή διαβατηρίου, καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
Γ1	Σκοπιμότητα της πρότασης (ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)		10%	
Γ1.1	Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της περιοχής χωροθέτησης της πρότασης	0-0,5		
Γ1.2	Σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του τοπικού προγράμματος	0-0,5		
Γ2	Ποιότητα της πρότασης (ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)		10%	
Γ2.1	Τήρηση προδιαγραφών ποιότητας (π.χ. ΤΣΠ) και συμμετοχή σε δίκτυα ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων εφόσον υπάρχουν	0/0,2		
Γ2.2	Παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών και δραστηριοτήτων σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα	0-0,3		
Γ2.3	Αξιοποίηση τοπικών πρώτων υλών και προϊόντων	0/0,2		
Γ2.4	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	0/0,1		
Γ2.5	Άλλο	0/0,2		
Γ3	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης		5%	
Γ3.1	Τεχνολογική καινοτομία	0/0,5		
Γ3.2	Οργανωτική καινοτομία	0/0,5		
Γ4	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική		4%	
	Διατηρητέο κτίριο	0/1		βεβαίωση χαρακτηρισμού
	Παραδοσιακό κτίριο	0/0,5		
	Τήρηση στοιχείων τοπικής αρχιτεκτονικής	0/0,5		αρχιτεκτονικά σχέδια
Γ5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους		10%	σχέδια, αναλυτική προμέτρηση εργασιών και αναλυτικός προϋπολογισμός
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	1		
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	0,75		
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	0,25		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		
Γ6	Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης		4%	
Γ6.1	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	0/0,5		
Γ6.2	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	0/0,5		

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
Γ7	Στην πρόταση περιλαμβάνονται υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων μειωμένης κινητικότητας		4%	αρχιτεκτονικά σχέδια
Γ7.1	Εξασφάλιση προσβασιμότητας επισκεπτών μειωμένης κινητικότητας	0/0,5		
Γ7.2	Εξασφάλιση απρόσκοπτης χρήσης των εγκαταστάσεων από εργαζόμενους μειωμένης κινητικότητας	0/0,5		
Δ1	Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης		9%	οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αποδεικνύονται σύμφωνα με την παρατήρηση 3 των κριτηρίων επιλεξιμότητας
Δ1.1	Αύξηση απασχόλησης	0-0,5		
Δ1.2	Θέσεις εργασίας σε σχέση με το ύψος επένδυσης	0-0,5		
Δ2	Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος		9%	
Δ2.1	Ποσοστό των ενεργειακών αναγκών που καλύπτονται από ΑΠΕ	0-0,2		Λογαρισμοί ΔΕΗ του τελευταίου έτους
Δ2.2	Πρόβλεψη συστήματος ανακύκλωσης στερεών αποβλήτων	0/0,2		
Δ2.3	Ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας με την εφαρμογή σχετικού συστήματος	0-0,2		Λογαρισμοί ΔΕΗ του τελευταίου έτους
Δ2.4	Ποσοστό εξοικονόμησης νερού με την εφαρμογή σχετικού συστήματος	0-0,2		
Δ2.5	Πρόβλεψη συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (π.χ. ISO 14000, EMAS)	0/0,2		
E1	Η πρόταση υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη	0/1	πριμοδότηση	Δεν αφορά στην παρούσα φάση την περιοχή παρέμβασης
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			100%	

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ:

L132-5 «Δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων»

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
A1	Πλήρης και ορθή συμπλήρωση του φακέλου υποψηφιότητας		5%	
	Πλήρης φάκελος	1		
	Ελλιπής φάκελος που δε δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0,5		
	Ελλιπής φάκελος που δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0		
A2	Ετοιμότητα υλοποίησης της πρότασης		20%	μελέτες, άδειες, πρωτοκολλημένες αιτήσεις
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων μελετών, αδειών και των άλλων απαιτούμενων διαδικασιών	0,8		
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων μελετών και αδειών	0,41-0,6		
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές και αναμονή έγκρισης των απαιτούμενων μελετών και έκδοσης αδειών	0,01-0,4		
	Ανυπαρξία μελετών και αδειών	0		
	Σύσταση διακριτού νομικού προσώπου	0,2		
B1	Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε έργο στα πλαίσια κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων	0/1	6%	υπεύθυνη δήλωση
B2	Αριθμός μελών δικτύου		12%	καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
	5	0		
	από 6 έως 10	0,25		
	από 11 έως 15	0,5		
	από 16 έως 20	0,75		
	περισσότερα από 20	1		
Γ1	Σκοπιμότητα της πρότασης (ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)		8%	
Γ1.1	Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της περιοχής χωροθέτησης της πρότασης	0-0,5		
Γ1.2	Σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του τοπικού προγράμματος	0-0,5		
Γ2	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης		8%	
Γ2.1	Τεχνολογική καινοτομία	0/0,5		
Γ2.2	Οργανωτική καινοτομία	0/0,5		
Γ3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους		15%	
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	1		
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	0,75		
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	0,25		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
Γ4	Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης		8%	σχέδια, αναλυτική προμέτρηση εργασιών και αναλυτικός προϋπολογισμός
Γ4.1	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	0/0,5		
Γ4.2	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	0/0,5		
Γ5	Στην πρόταση περιλαμβάνονται υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων μειωμένης κινητικότητας	0/1	8%	αρχιτεκτονικά σχέδια
Δ1	Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης		10%	οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αποδεικνύονται σύμφωνα με την παρατήρηση 3 των κριτηρίων επιλεξιμότητας
Δ1.1	Αύξηση απασχόλησης	0-0,5		
Δ1.2	Θέσεις εργασίας σε σχέση με το ύψος επένδυσης	0-0,5		
Ε1	Η πρόταση υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη	0/1	πριμοδότηση	Δεν αφορά στην παρούσα φάση την περιοχή παρέμβασης
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			100%	

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΜΕΤΡΩΝ:

- **L321 «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό»**
- **L322 «Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών»**
- **L323 «Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς»**
- **L313 - Παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα**

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
A1	Πλήρης και ορθή συμπλήρωση του φακέλου υποψηφιότητας		5%	
	Πλήρης φάκελος	1		
	Ελλιπής φάκελος που δε δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0,5		
	Ελλιπής φάκελος που δημιουργεί προβλήματα στην αξιολόγηση	0		
A2	Ετοιμότητα υλοποίησης της πρότασης		25%	μελέτες, άδειες, πρωτοκολλημένες αιτήσεις
	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων μελετών, αδειών και των άλλων απαιτούμενων διαδικασιών (μεταβιβάσεις ακινήτων, απαλλοτριώσεις, παραχωρήσεις κ.λπ.)	1		
	Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων μελετών και αδειών	0,51-0,75		
	Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές και αναμονή έγκρισης των απαιτούμενων μελετών και έκδοσης αδειών	0,01-0,5		
	Ανυπαρξία μελετών και αδειών ή ύπαρξη εκκρεμοτήτων μεταβίβασης ακινήτων, απολλοτριώσεων κ.λπ.	0		
B1	Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε έργο στα πλαίσια κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων (*)	0/1	3%	υπεύθυνη δήλωση
B2	Ο υποψήφιος δικαιούχος είναι γυναικείος σύλλογος (δράση L321-3)	0/1	2%	καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
Γ1	Σκοπιμότητα της πρότασης (ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ)		20%	
Γ1.1	Σε σχέση με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της περιοχής χωροθέτησης της πρότασης	0-0,5 (0-0,3 για τη δράση L322-1)		
Γ1.2	Σε σχέση με τους στόχους και τις προτεραιότητες του τοπικού προγράμματος	0-0,5 (0-0,3 για τη δράση L322-1)		
Γ1.3	Βαθμός κάλυψης των προτεινόμενων παρεμβάσεων της μελέτης συνολικής θεώρησης του οικισμού (δράση L322-1)	0-0,4		
Γ2	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική (δράσεις L313-1, L321-2, L323-4)		6%	
	Διατηρητέο κτίριο	0/1		βεβαίωση χαρακτηρισμού
	Παραδοσιακό κτίριο	0/1		αρχιτεκτονικά σχέδια
	Τήρηση στοιχείων τοπικής αρχιτεκτονικής	0/1		
Γ3	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους		20%	σχέδια, αναλυτική προμέτρηση εργασιών και αναλυτικός προϋπολογισμός

	Κριτήριο	Βαθμολογία	Βαρύτητα	Δικαιολογητικά
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 5	1		
	5 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 10	0,75		
	10 < 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο ≤ 30	0,25		
	100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο)/εγκεκριμένο > 30	0		
Γ4	Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης		5%	
Γ4.1	Χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	0/0,5		
Γ4.2	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου	0/0,5		
Γ5	Στην πρόταση περιλαμβάνονται υποδομές/διαρρυθμίσεις που εξυπηρετούν την προσβασιμότητα ατόμων μειωμένης κινητικότητας (δράσεις L313-1, L321-2, L323-4)	0/1	4%	αρχιτεκτονικά σχέδια
Γ6	Η πρόταση υλοποιείται σε οικισμό στον οποίο έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (δράση L322-1)	0/1	10%	βεβαίωση οικείου δήμου
E1	Η πρόταση υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη	0/1	πρμιοδότηση	Δεν αφορά στην παρούσα φάση την περιοχή παρέμβασης
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			100%	

(*). Δεν εξετάζεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι ΟΤΑ και η βαθμολογία ανάγεται κατάλληλα

Παρατηρήσεις επί των κριτηρίων επιλογής:

1. Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου **"Επαγγελματική εμπειρία/ εκπαίδευση/ κατάρτιση"** λαμβάνεται υπόψη:

- Στην περίπτωση προσωπικών εταιρειών η καλύτερη επίδοση μεταξύ των εταίρων,
- Στην περίπτωση λοιπών εταιρειών η καλύτερη επίδοση μεταξύ του Προέδρου, Δ/ντα Συμβούλου και νόμιμου εκπροσώπου.

Στην περίπτωση συνεταιρισμών:

- τα υποκριτήρια *"Υπαρξη τίτλου σπουδών (π.χ. ΕΠΑΣ, ΙΕΚ, ΑΕΙ, ΤΕΙ) σχετικού με τη φύση της πρότασης"* και *"Επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 75 ωρών σχετική με το αντικείμενο"* δεν εξετάζονται και η συνολική βαθμολογία των κριτηρίων Α, Β, Γ και Δ ανάγεται κατάλληλα,
- στο υποκριτήριο *"Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης"* εξετάζεται το αντικείμενο του συνεταιρισμού και τα έτη λειτουργίας του.

2. Στην περίπτωση εταιρειών το κριτήριο **"Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει επιχορηγηθεί για οποιοδήποτε έργο στα πλαίσια κοινοτικών ή εθνικών ενισχύσεων"** εξετάζεται τόσο για την ίδια την εταιρεία όσο και για τους εταίρους/μετόχους της. Εφόσον η εταιρεία ή τουλάχιστον ένας από τους ανωτέρω μετόχους έχει επιχορηγηθεί τίθεται η τιμή μηδέν. Στην περίπτωση συνεταιρισμών το κριτήριο εξετάζεται μόνο για το συνεταιρισμό. Για τη δράση L312-5 και τις δράσεις των υπομέτρων L321, L322, L323 και L313 (παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα) το κριτήριο εξετάζεται μόνο σε επίπεδο υποψήφιου φορέα. Το κριτήριο δεν εξετάζεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος είναι ΟΤΑ και η βαθμολογία ανάγεται κατάλληλα.

3. Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου **"Καινοτόμος χαρακτήρας πρότασης"** λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

Ως Καινοτομία εκλαμβάνεται:

1. η ανανέωση και η μεγέθυνση του εύρους των προϊόντων, των υπηρεσιών και των αγορών τους,
2. η εγκαθίδρυση νέων μεθόδων παραγωγής, προσφοράς και διανομής
3. η εισαγωγή αλλαγών στο μάνατζμεντ,
 - ο στην οργανωτική δομή,
 - ο στις συνθήκες εργασίας και
 - ο στις δεξιότητες των εργαζομένων.

Μπορεί να είναι, είτε:

A "τεχνολογική καινοτομία"

- ο Προϊόντος &
- ο Διαδικασίας

B "οργανωτική καινοτομία"

- ο Εφαρμογή νέων οργανωτικών μεθόδων στις επιχειρηματικές πρακτικές της εταιρείας, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις.

Σημαντικό κριτήριο για τη διαπίστωση της καινοτομίας είναι ότι αυτή πρέπει να παρέχει σημαντική αλλαγή / διαφοροποίηση στα υπάρχοντα προϊόντα (αγαθά ή υπηρεσίες), τις διαδικασίες, τις μεθόδους εμπορίας ή τις οργανωτικές δομές και πρακτικές της επιχείρησης. Σημειώνεται ότι, η εφαρμογή ποιοτικών σημάτων (ISO κ.λπ.), η αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών και απλών εφαρμογών λογισμικού, η ανάπτυξη κοινών ιστοσελίδων προβολής και διαφήμισης, οι αλλαγές αισθητικής φύσης και γενικά οι αλλαγές μικρής σημασίας ή εμβέλειας δε θεωρούνται καινοτόμες παρεμβάσεις.

4. Κριτήριο "Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης":

Ως θέση απασχόληση θεωρείται η θέση ετήσιας διάρκειας και πλήρους απασχόλησης.

Για τον υπολογισμό των ετήσιων ισοδύναμων θέσεων απασχόλησης οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης θα αθροιστούν, ενώ οι εποχιακοί θα αναχθούν σε ετήσια απασχόληση με τη διαίρεση του αριθμού των μηνών απασχόλησης δια του 12 (π.χ. 20 εποχιακές θέσεις X 3 μήνες απασχόλησης/12 μήνες = 5 θέσεις εργασίας). Ανάλογη αναγωγή πραγματοποιείται στις περιπτώσεις μερικής απασχόλησης.

Ως υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης θεωρούνται οι ισοδύναμες θέσεις απασχόλησης κατά το τελευταίο τετράμηνο πριν την υποβολή της πρότασης.

Ως νέες θέσεις απασχόλησης θεωρούνται οι ισοδύναμες θέσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν από την επένδυση πέραν των υφιστάμενων, εντός ενός έτους λειτουργίας από την ημερομηνία αποπληρωμής του έργου.

Η αύξηση της απασχόλησης (ΑΑ) βαθμολογείται με βάση τον ακόλουθο τύπο:

$$ΑΑ = (Νέες Θέσεις Απασχόλησης + Υφιστάμενες Θέσεις Απασχόλησης) / 9$$

Το υποκριτήριο βαθμολογείται σύμφωνα με την τιμή του δείκτη, διαιρεμένη δια δύο. Ο βαθμός του υποκριτηρίου στρογγυλοποιείται στο τρίτο δεκαδικό ψηφίο.

Οι θέσεις απασχόλησης (ΘΑ) σε σχέση με το ύψος επένδυσης (ΣΚ) βαθμολογούνται με βάση τον ακόλουθο πίνακα, ανάλογα με το είδος αυτής:

Επιχειρήσεις υπομέτρου L123α			
ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	
ΣΚ ανά ΘΑ	Βαθμός	ΣΚ ανά ΘΑ	Βαθμός
≤ 125.000	0,5	≤ 75.000	0,5
≤ 250.000	0,25	≤ 150.000	0,25
≤ 375.000	0,125	≤ 225.000	0,125
>375.000	0	>225.000	0
Λοιπές επιχειρήσεις			
ΝΕΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	
ΣΚ ανά ΘΑ	Βαθμός	ΣΚ ανά ΘΑ	Βαθμός
≤ 100.000	0,5	≤ 60.000	0,5
≤ 200.000	0,25	≤ 90.000	0,25
>200.000	0	>90.000	0

Επισημαίνεται επίσης ότι:

- ο Οι θέσεις απασχόλησης που ο δυνητικός δικαιούχος θα δεσμευτεί ότι θα δημιουργήσει πρέπει να είναι εξαρτημένης εργασίας που **δεν επιδέχονται** εκ των υστέρων περαιτέρω ενίσχυσης μέσω των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ.
- ο Στις θέσεις απασχόλησης προσμετρώνται και οι αυτοαπασχολούμενοι, ανάλογα είτε στις υφιστάμενες είτε στις νέες θέσεις.

Ως αυτοαπασχολούμενοι θεωρούνται κατά περίπτωση οι ακόλουθοι:

- Στις ατομικές επιχειρήσεις, ο επιχειρηματίας,
- Στις Ο.Ε., έως τρεις εταίροι με ποσοστό μεγαλύτερο του 20% και ο διαχειριστής,
- Στις Ε.Ε., οι ομόρρυθμοι εταίροι και ο διαχειριστής,
- Στις Ε.Π.Ε. ο διαχειριστής,
- Στις Α.Ε., όσοι από τους μετόχους λαμβάνουν μισθό κατόπιν εντολής της Γ.Σ.

Σε κάθε περίπτωση, οι θέσεις απασχόλησης αποδεικνύονται με την παρατήρηση 3 των κριτηρίων επιλεξιμότητας.

- ο Στην περίπτωση ΜΜΕ εντός ενός έτους από την αποπληρωμή του έργου, ο δικαιούχος δεσμεύεται για την αποστολή στην ΕΥΕ ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα των απαιτούμενων δικαιολογητικών που αποδεικνύουν τη δημιουργία των θέσεων απασχόλησης που δηλώνονται στην πρόταση.

5. Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου **"Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος"** δε λαμβάνονται υπόψη ενέργειες υποχρεωτικές από την κείμενη νομοθεσία για την έκδοση άδειας λειτουργίας. Επιπλέον, για την αξιολόγηση του κριτηρίου στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που εγκαθιστούν ΑΠΕ λαμβάνονται υπόψη οι λογαριασμοί ΔΕΗ του τελευταίου έτους.
6. Για τη βαθμολόγηση των κριτηρίων **"Σκοπιμότητα της πρότασης"** και **«Ποιότητα της Πρότασης»** εξετάζονται σε σχέση με τις προτεραιότητες και τους στόχους του τοπικού προγράμματος, όπως αυτά περιγράφονται στην αντίστοιχη δράση του τοπικού προγράμματος.
7. Για τη βαθμολόγηση του κριτηρίου **"Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους"** στην περίπτωση έργων που περιλαμβάνουν κατασκευαστικές εργασίες, λαμβάνονται υπόψη ο αναλυτικός προϋπολογισμός του έργου σε συνδυασμό με τις αναλυτικές προμετρήσεις εργασιών και τα αντίστοιχα σχέδια.
8. Για το κριτήριο πρόσθετης πριμοδότησης **«Η πρόταση υλοποιείται σε περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως πυρόπληκτη»** λαμβάνονται υπόψη οι ΚΥΑ χαρακτηρισμού των πυρόπληκτων περιοχών από 1/1/2007.
9. Για την αξιολόγηση των υποκριτηρίων Γ2.2 **"Παραγωγή προϊόντων ποιότητας"** και Γ2.3 **«Επεξεργασία βιολογικών προϊόντων»** του υπομέτρου L123α, τα αποδεικτικά που απαιτείται να προσκομιστούν είναι:

Γ.2.2 «Παραγωγή προϊόντων ποιότητας»:

- ιδιωτικά συμφωνητικά με παραγωγούς από τα οποία θα προκύπτει η ποσότητα του προς διάθεση προϊόντος στην επιχείρηση,
- βεβαιώσεις από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων από τις οποίες να προκύπτει ότι οι ανωτέρω παραγωγοί βρίσκονται σε ζώνη ΠΟΠ, ΠΓΕ κ.λπ., πιστοποιητικά διαπιστευμένου οργανισμού ότι ο παραγωγός ακολουθεί πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης ή ειδικής εκτροφής ή παράγει βιολογικά προϊόντα.

Γ.2.3 «Επεξεργασία βιολογικών προϊόντων»:

- ιδιωτικά συμφωνητικά με παραγωγούς από τα οποία θα προκύπτει η ποσότητα του προς διάθεση προϊόντος στην επιχείρηση.
- έγγραφο από διαπιστευμένο οργανισμό από το οποίο να προκύπτει ότι οι παραγωγοί αυτοί καλλιεργούν βιολογικό προϊόν.

Για τη βαθμολόγηση των κριτηρίων επιλογής λαμβάνονται υπόψη τόσο τα αναφερόμενα στο φάκελο υποψηφιότητας, όσο και τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά.

**ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ (θεωρημένη)
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
(προσαρμόζεται στο υπόδειγμα της Υ.Α. του Ν. 1599/1986)**

Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία:

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας:

Αριθ. μητρώου & ΑΦΜ:

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του Προέδρου ή/και Δ/ντος Συμβούλου ή/και Γεν. Δ/ντη ή/και Διαχειριστή.....(συμπληρώνεται για Νομικά Πρόσωπα)

Τύπος της επιχείρησης (βλέπε επεξηγητικό σημείωμα)

Ανεξάρτητη επιχείρηση	Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα
Συνεργαζόμενη επιχείρηση	Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα (και το τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.
Συνδεδεμένη επιχείρηση	

Σημειώστε x την περίπτωση ή τις περιπτώσεις στις οποίες υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του παραρτήματος I του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του άρθρου 6 του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς (*):		
Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)

(*). Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

(**) σε χιλιάδες ευρώ

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);

Όχι	Ναι (σε αυτή την περίπτωση, να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση)
------------	---

Υπογραφή

Όνομα και ιδιότητα του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή.

..... (τόπος), (ημερομηνία)

Υπογραφή:

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΚΤΙΜΩΝΤΑΙ ΓΙΑ
ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ

I. ΤΥΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο ορισμός των ΜΜΕ⁽¹⁾ κάνει διάκριση μεταξύ τριών τύπων επιχειρήσεων ανάλογα με τον τύπο των σχέσεων που διατηρούν με άλλες επιχειρήσεις σε επίπεδο συμμετοχής στο κεφάλαιο, στα δικαιώματα ψήφου ή δικαιώματος άσκησης κυριαρχικής επιρροής⁽²⁾.

Τύπος 1: ανεξάρτητη επιχείρηση

Αποτελεί τη συνηθέστερη περίπτωση. Πρόκειται απλά για όλες τις επιχειρήσεις που δεν υπάγονται στους άλλους δύο τύπους επιχειρήσεων, δηλαδή στις συνεργαζόμενες ή στις συνδεδεμένες.

Η αιτούσα επιχείρηση είναι ανεξάρτητη εάν:

- δεν έχει συμμετοχή 25%⁽³⁾ ή περισσότερο σε άλλη επιχείρηση,
- το 25%⁽³⁾ ή περισσότερο του κεφαλαίου της δεν ανήκει σε μια άλλη επιχείρηση ή σε δημόσιο οργανισμό ή από κοινού σε πολλέ συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή σε δημόσιους οργανισμούς, πλην ορισμένων εξαιρέσεων⁽⁴⁾,
- δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ούτε περιλαμβάνεται στους λογαριασμούς επιχείρησης που καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς και συνεπώς δεν είναι συνδεδεμένη επιχείρηση⁽⁵⁾.

Τύπος 2: συνεργαζόμενη επιχείρηση

Ο τύπος αυτός αντιπροσωπεύει την περίπτωση επιχειρήσεων που διατηρούν σημαντικές χρηματοοικονομικές εταιρικές σχέσεις, χωρίς όμως η μία να ασκεί σημαντικό άμεσο ή έμμεσο έλεγχο στην άλλη. Είναι συνεργαζόμενες οι επιχειρήσεις που δεν είναι ανεξάρτητες αλλά ούτε συνδεδεμένες μεταξύ τους.

Η αιτούσα επιχείρηση είναι συνεργαζόμενη με μία άλλη εάν:

- κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεταξύ του 25%⁽³⁾ και 50%⁽³⁾ σ'αυτήν,
- ή εάν η άλλη επιχείρηση κατέχει ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 25%⁽³⁾ και 50%⁽³⁾ στην αιτούσα επιχείρηση,
- και η αιτούσα επιχείρηση δεν καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους να περιλαμβάνεται η άλλη επιχείρηση βάσει ενοποίησης ούτε περιλαμβάνεται βάσει

ενοποίησης στους λογαριασμούς αυτής της άλλης επιχείρησης ή μιας επιχείρησης που είναι συνδεδεμένη με την τελευταία αυτή⁽⁵⁾.

Τύπος 3: συνδεδεμένη επιχείρηση

Αυτός ο τύπος αντιστοιχεί στην οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε έναν όμιλο, μέσω του άμεσου ή έμμεσου ελέγχου της πλειοψηφίας του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (ακόμη και μέσω συμφωνιών ή σε ορισμένες περιπτώσεις μέσω φυσικών προσώπων που είναι μέτοχοι), ή μέσω της ικανότητας άσκησης κυριαρχικής επιρροής σε μια επιχείρηση. Πρόκειται λοιπόν για πιο σπάνιες περιπτώσεις που διακρίνονται κατά κανόνα από τους δύο προαναφερόμενους τύπους.

Προκειμένου να μη συναντήσουν οι επιχειρήσεις δυσκολίες ερμηνείας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όρισε αυτόν τον τύπο επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνοντας, εφόσον αυτές ανταποκρίνονται στο αντικείμενο του ορισμού, τους όρους που προβλέπονται στο πρώτο άρθρο της Οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13^{ης} Ιουνίου 1983, σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς⁽⁶⁾, η οποία εφαρμόζεται εδώ και αρκετά χρόνια.

Συνεπώς, μια επιχείρηση γνωρίζει κατά κανόνα αμέσως εάν είναι συνδεδεμένη, εφόσον υποχρεούται κατά την έννοια της εν λόγω Οδηγίας να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους λογαριασμούς μιας επιχείρησης που υποχρεούται να καταρτίζει παρόμοιους ενοποιημένους λογαριασμούς.

Οι δύο μοναδικές και σπάνιες περιπτώσεις κατά τις οποίες μια επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί συνδεδεμένη ενώ δεν υποχρεούται να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς περιγράφονται στις δύο πρώτες παραγράφους της υποσημείωσης 5 στο τέλος του παρόντος επεξηγηματικού σημειώματος. Στην περίπτωση αυτή η επιχείρηση πρέπει να διευκρινίζει εάν πληροί κάποιον από τους όρους που προβλέπονται άρθρο 3, παράγραφος 3 του ορισμού.

II. ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ⁽⁷⁾

Ο αριθμός των εργαζομένων μιας επιχείρησης αντιστοιχεί στον αριθμό των ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ).

Ποιοι λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων;

- Οι μισθωτοί της εξεταζόμενης επιχείρησης,

- Τα πρόσωπα που εργάζονται για αυτή την επιχείρηση, που έχουν σχέση εξάρτησης με αυτή και εξομοιούνται προς μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο,
- Οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες,
- Οι μέτοχοι που απασχολούνται συστηματικά στην επιχείρηση και έχουν οικονομικά οφέλη από αυτή.

Ειδικότερα λαμβάνονται υπόψη:

- Οι μισθωτοί,
- Στις ατομικές επιχειρήσεις, ο επιχειρηματίας,
- Στις Ο.Ε., έως τρεις εταίροι με ποσοστό μεγαλύτερο του 20% ή και ο διαχειριστής,
- Στις Ε.Ε., οι ομόρρυθμοι εταίροι,
- Στις Ε.Π.Ε. ο διαχειριστής,
- Στις Α.Ε., όσοι από τους μετόχους λαμβάνουν μισθό κατόπιν εντολής της Γ.Σ.

Οι ασκούμενοι ή οι φοιτητές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης άσκησης ή επαγγελματικής εκπαίδευσης δεν υπολογίζονται στον αριθμό των εργαζομένων.

Πώς υπολογίζεται ο αριθμός των εργαζομένων;

Μια ΕΜΕ αντιστοιχεί σε ένα πρόσωπο που έχει εργαστεί στην επιχείρηση ή για λογαριασμό της επιχείρησης με πλήρη απασχόληση καθόλη τη διάρκεια του εξεταζόμενου έτους. Ο αριθμός εκφράζεται σε ΕΜΕ.

Η εργασία προσώπων που δεν έχουν εργαστεί καθόλη τη διάρκεια του έτους ή που έχουν εργαστεί με καθεστώς μερικής απασχόλησης, ανεξαρτήτως διάρκειας, ή η εποχιακή εργασία, υπολογίζονται σε κλάσματα ΕΜΕ.

Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή γονικών αδειών δεν υπολογίζεται.

⁽¹⁾ Στη συνέχεια του κειμένου, ο όρος "ορισμός" αναφέρεται στο παράρτημα Ι του Καν(ΕΚ)800/2008 και στο παράρτημα της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, που αφορά τον ορισμό των ΜΜΕ.

⁽²⁾ Ορισμός, άρθρο 3.

⁽³⁾ Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην

ίδια επιχείρηση που ανήκει σε κάθε επιχείρηση που είναι συνδεδεμένη με τη μετέχουσα επιχείρηση (ορισμός άρθρο 3, παράγραφος 2).

- (4) Μια επιχείρηση μπορεί ωστόσο να εξακολουθήσει να είναι ανεξάρτητη εάν το κατώτατο όριο του 25% καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, στην περίπτωση των παρακάτω κατηγοριών επενδυτών (εφόσον αυτοί δεν είναι συνδεδεμένοι με την αιτούσα επιχείρηση):

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που δραστηριοποιούνται συστηματικά σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου ("άγγελοι επιχειρήσεων") και που επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον οι συνολικές επενδύσεις των εν λόγω επιχειρήσεων στην ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνουν το ποσό των €1.250.000,

β) πανεπιστήμια ή ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού,

γ) θεσμικοί επενδυτές συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2, εδάφιο 2)

- (5) – εάν η εταιρική έδρα της επιχείρησης βρίσκεται σε κράτος μέλος που προβλέπει απαλλαγή από την υποχρέωση κατάρτισης παρόμοιων λογαριασμών κατά την έννοια της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, η επιχείρηση οφείλει ωστόσο να διευκρινίζει ότι δεν πληροί κάποιον από τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 3, παράγραφος 3 του ορισμού.

- υπάρχουν ορισμένες πολύ σπάνιες περιπτώσεις όπου μια επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί ως συνδεδεμένη με μια άλλη μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 3).

- από την άλλη πλευρά, υπάρχει σχετικά σπάνια περίπτωση μια επιχείρηση να καταρτίζει με δική της πρωτοβουλία ενοποιημένους λογαριασμούς χωρίς να της επιβάλλεται παρόμοια υποχρέωση από την προαναφερόμενη έβδομη οδηγία. Στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση δεν είναι υποχρεωτικά συνδεδεμένη και μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μόνο συνεργαζόμενη.

Για να προσδιοριστεί εάν μια επιχείρηση είναι συνδεδεμένη ή όχι, πρέπει να εξακριβώνεται σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις εάν η επιχείρηση πληροί ή όχι κάποιον από τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του ορισμού, ενδεχομένως μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού.

- (6) Έβδομη οδηγία 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου βασιζόμενη στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης για τους ενοποιημένους λογαριασμούς (ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ.1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ.28.

- (7) Ορισμός, άρθρο 5.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επισυναπτόμενα παραρτήματα

- Παράρτημα Α εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)
- Παράρτημα Β εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Περίοδος αναφοράς ⁽²⁾:

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1. Στοιχεία ⁽²⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β(1) του παραρτήματος Β ⁽³⁾)			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β]			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

(1) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3 του παραρτήματος Ι του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

(2) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη

διάρκεια του οικονομικού έτους (ορισμός, άρθρο 4) του παραρτήματος I του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

(3) Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή –εφόσον υπάρχουν– τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Τα αποτελέσματα της γραμμής "Σύνολο" πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα "Στοιχεία για τον καθορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται "δελτίο εταιρικής σχέσης" [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς (1)], τα στοιχεία του σχετικού "πίνακα εταιρικής σχέσης" πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη (επωνυμία/ακριβή στοιχεία) επιχείρηση	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο "δελτίο εταιρικής σχέσης" που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής "Σύνολο" του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

(1) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2 του παραρτήματος I του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ).

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ**1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης**

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία:

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας:

Αριθ. μητρώου & ΑΦΜ:

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του Προέδρου ή/και Δ/ντος Συμβούλου ή/και Γεν. Δ/ντη ή/και Διαχειριστή.....(συμπληρώνεται για Νομικά Πρόσωπα)

2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Ακαθάριστα στοιχεία			
(*) σε χιλιάδες ευρώ			

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης⁽¹⁾. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής⁽²⁾ που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

.....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής⁽²⁾ που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....

β) Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας εταιρικής σχέσης

Ποσοστό:....	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Αποτελέσματα κατ' αναλογία			
(*) σε χιλιάδες ευρώ			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

(1) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3 του παραρτήματος Ι του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

(2) Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1 του παραρτήματος Ι του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις**A. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση**

Περίπτωση 1: Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας B(1)].

Περίπτωση 2: Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας B(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽¹⁾.

(1) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3 του παραρτήματος I του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

B. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Με βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας B(1)

Πίνακας B(1)

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής "Σύνολο" του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφερθεί στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνδεδεμένη επιχείρηση (επωνυμία/ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	Αριθμός μητρώου και ΑΦΜ	Όνοματεπώνυμο και τίτλος του Προέδρου ή/και Δ/ντος Συμβούλου ή/και Γεν. Δ/ντη ή/και Διαχειριστή (για Ν.Π.)
A.			
B.			
Γ.			

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα "δελτίο εταιρικής σχέσης" πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα "δελτίο σύνδεσης" και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

Πίνακας Β(1)

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
1.(*)			
2.(*)			
3.(*)			
4.(*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα "δελτίο σύνδεσης" ανά επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής "Σύνολο" του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

(μόνο για τη συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία:

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας:

Αριθ. μητρώου & ΑΦΜ:

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του Προέδρου ή/και Δ/ντος Συμβούλου ή/και Γεν. Δ/ντη ή/και Διαχειριστή.....(συμπληρώνεται για Νομικά Πρόσωπα)

2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο			
(*) σε χιλιάδες ευρώ			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽¹⁾.

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα "δελτίο εταιρικής σχέσης" πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

(1) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2 του παραρτήματος Ι του Καν(ΕΚ)800/2008 ή του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ).

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1. Βαθμολόγηση κριτηρίων

Η βαθμολόγηση των κριτηρίων γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο παρόν παράρτημα, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τα στοιχεία της επενδυτικής πρότασης.

2. Υπολογισμός τελικού βαθμού κριτηρίου (TBK)

Ο τελικός βαθμός του κάθε κριτηρίου (TBK) προκύπτει από τον μαθηματικό τύπο $TBK = (\text{Βαθμός κριτηρίου} \times 100 \times \text{συντελεστή βαρύτητας})$

3. Υπολογισμός Τελικής βαθμολογίας πρότασης (TBΠ)

Ο τελικός βαθμός του κάθε επενδυτικού σχεδίου (TBΠ) προκύπτει από το άθροισμα των Τελικών Βαθμών Κριτηρίων (TBK).

4. Κατάταξη των προτάσεων

Η κατάταξη των προτάσεων γίνεται κατά φθίνουσα σειρά της Τελικής Βαθμολογίας τους (TBΠ) και χρηματοδοτούνται ολοκληρωμένες επενδύσεις, μέχρι τη σειρά που υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις. **Σε περίπτωση που υπάρξει αδιάθετο υπόλοιπο, η ΟΤΑ μπορεί να το διαθέσει σε άλλη δράση, με τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ - Διαφοροποίηση.**

Σε κάθε περίπτωση που η ΟΤΑ έχει διαθέσιμες πιστώσεις, για τις οποίες δεν έχει συγκεντρώσει αξιόλογες προτάσεις από δυνητικούς τελικούς αποδέκτες ή έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την τελευταία πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, είναι υποχρεωμένη να απευθύνει εκ νέου προσκλήσεις στον τοπικό πληθυσμό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ
(Πηγή: Έρευνα αγοράς Ο.Τ.Δ.)

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ	
ΟΜΑΔΑ Α	ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	Υ.01	Ισοπεδώσεις- Διαμορφώσεις	μ ²	0,50	2,00	Ανάλογα με τη μορφολογία του εδάφους
		Υ.02	Σύνδεση με δίκτυο ΔΕΗ	ΚΑ			Σύμφωνα με τα ισχύοντα τιμολόγια των εταιρειών
		Υ.03	Σύνδεση με δίκτυο ΟΤΕ	ΚΑ			
		Υ.04	Σύνδεση με δίκτυο ύδρευσης	ΚΑ			
		Υ.05	Σύνδεση με δίκτυο αποχέτευσης	ΚΑ			
		Υ.06	Σωληνώσεις για σύνδεση με δίκτυο ύδρευσης	μμ	12,00	15,00	
		Υ.07	Σωληνώσεις για σύνδεση με δίκτυο αποχέτευσης	μμ	50,00	60,00	
ΟΜΑΔΑ Β	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ	ΠΧ.01	Περίφραξη με συρματοπλέγμα και πασσάλους κάθε 2-2,5 μ, ύψους 1,5-2,5μ	μ	12,00	16,00	
		ΠΧ.01.1	Περίφραξη με σενάζ 20 εκατοστά, πασσάλους και πλέγμα	μ	30,00	45,00	
		ΠΧ.01.2	Περίφραξη συμπαγής με πλέγμα (1,00 μ beton)	μ	65,00	75,00	
		ΠΧ.02	Εσωτερική οδοποιία	μ ²	10,00	15,00	
		ΠΧ.03	Αίθριος (αύλειος) χώρος	μ ²	6,00	40,00	Ανάλογα με το είδος και την ποιότητα του υλικού
		ΠΧ.04	Χώρος πρασίνου	μ ²			Ανάλογα με το είδος και την ποσότητα των φυτών
		ΠΧ.05	Υπαιθριος χώρος στάθμευσης	μ ²			Ανάλογα με τον αριθμό στεγάστρων και θέσεων
		ΠΧ.....	Άλλο				
ΟΜΑΔΑ Γ	ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΑ	01.01	Γενικές εκσκαφές γαιώδεις	μ ³	3,50	4,50	
		01.02	Γενικές εκσκαφές ημιβραχώδεις	μ ³	4,50	6,00	
		01.03	Γενικές εκσκαφές βραχώδεις	μ ³	15,00	25,00	
		01.04	Επιχώσεις με προϊόντα εκσκαφής	μ ³	2,50	3,50	
		01.05	Ειδικές επιχώσεις	μ ³	16,00	22,00	
	ΚΑΘΑΙΡΕΣΕΙΣ	02.01	Καθαιρ. πλινθοδομής	μ ³	20,00	30,00	
		02.02	Καθαιρ. πλινθοδομής με ισχύο κονίαμα	μ ³	20,00	22,00	
		02.03	Καθαιρ. αόπλου σκυροδέματος	μ ³	30,00	40,00	
		02.04	Καθαιρ. οπλισμένου σκυροδέματος	μ ³	40,00	80,00	Ανάλογα με τη διατομή και τη θέση του στοιχείου

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ		
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ			
		02.05	Καθαιρ. επιχρισμάτων	μ ²	4,00	7,00			
		02.06	Καθαιρ. τοίχων δια τη διαμόρφωση θυρών	μ ²	30,00	40,00			
		02.07	Καθαιρ.ξ ύλινων ή σιδηρών θυρών παραθύρων	τεμ	8,00	10,00			
		02.08	Καθαίρεση ημίξεστης ή ξεστής λιθοδομής	μ ³	16,00	20,00			
		02.09	Καθαίρεση δαπέδων εκ πλακών παντός τύπου	μ ²	4,00	6,00			
		02.10	Καθαίρεση επικεράμωσης	μ ²	4,00	6,00			
	ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΑ	03.01	Οπλισμένο σκυρόδεμα (Ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές)	μ ³	230,00	250,00			
		03.01.1	Οπλισμένο σκυρόδεμα (Προσβάσιμες περιοχές)	μ ³	220,00	240,00			
		03.02	Άοπλο σκυρόδεμα (καθαριότητας) ποιότητας C12/15	μ ³	90,00	100,00			
		03.02.1	Ελαφρά οπλισμένο σκυρόδεμα (με πλέγμα) έως C20/25	μ ³	110,00	140,00			
		03.03	Εξισωτικές στρώσεις (τσιμεντοκονία)	μ ²	5,00	6,00			
		03.04	Επιφάνειες εμφανούς σκυροδέματος	μ ²	18,00	22,00			
		03.05	Σενάζ δρομικά	μ.μ.	6,00	10,00			
		03.06	Σενάζ μπατικά	μ.μ.	8,00	12,00			
		03.07	Μανδύας χυτού σκυροδέματος	μ ³	250,00	300,00	Ανάλογα με την ποιότητα του σκυροδέματος και την αναλογία κιλα/μ3 του οπλισμού		
		03.08	Μανδύας εκτοξευόμενου σκυροδέματος	μ ³	250,00	300,00	Ανάλογα με την ποιότητα του σκυροδέματος και την αναλογία κιλα/μ3 του οπλισμού		
		ΟΜΑΔΑ Δ	ΤΟΙΧΟΠΟΙΗΣ	04.01	Λιθοδομές με κοινούς λίθους χωρίς ορατή όψη	μ ²	70,00	90,00	
				04.01.1	Λιθοδομές με κοινούς λίθους με μια ορατή οψη	μ ²	90,00	110,00	
				04.01.2	Λιθοδομές με κοινούς λίθους με δύο ορατές όψεις	μ ²	110,00	130,00	
04.02	Λιθοδομές με λαξευτούς λίθους μιας ορατής όψης			μ ²	100,00	140,00			

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ	
		04.02.1	Λιθοδομές με λαξευτούς λίθους δύο ορατών όψεων	μ ²	110,00	170,00	
		04.03	Αργολιθ/μές δι' ασβεστ/ματος	μ ²	75,00	85,00	
		04.04	Πλινθοδομές δρομικές	μ ²	15,00	18,00	
		04.05	Πλινθοδομές μπατικές	μ ²	25,00	34,00	
		04.06	Τσιμεντολιθοδομές	μ ²	17,00	20,00	
		04.07	Τοίχοι γυψοσανίδων απλοί	μ ²	25,00	30,00	
		04.08	Τοίχοι γυψοσανίδων απο 2 πλευρές	μ ²	40,00	60,00	
		04.09	Τοίχοι γυψοσανίδων με 2 γύψους ανά πλευρά	μ ²	45,00	70,00	
		04.10	Τοίχοι τσιμεντοσανίδων απλοί	μ ²	45,00	65,00	
		04.11	Τοίχοι τσιμεντοσανίδων διπλοί	μ ²	55,00	75,00	
		ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ	05.01	Ασβεστοκονιάματα τριπτά	μ ²	10,00	14,00
05.02	Ασβεστοκονιάματα τριπτά (με kourasanit)		μ ²	17,00	25,00		
05.03	Επιχρίσματα χωριάτικου τύπου		μ ²	9,00	13,00		
05.04	Έτοιμο επίχρησμα		μ ²	9,00	13,00		
05.05	Αρμολογήματα ακατέργαστων όψεων λιθοδομών		μ ²	20,00	30,00		
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΟΙΧΩΝ	06.01	Με πλακίδια πορσελάνης	μ ²	25,00	50,00	Ανάλογα με το είδος της επένδυσης (Βιοτεχνία ή κατάλυμα)	
	06.02	Με λίθινες πλάκες	μ ²	45,00	55,00		
	06.03	Με ορθογωνισμένες πλάκες	μ ²	40,00	50,00		
	06.04	Με πέτρα στενάρι	μ ²	50,00	60,00		
	06.05	Με πλάκες μαρμάρου (γρανίτης)	μ ²	70,00	100,00		
	06.06	Ξύλινα διαζώματα αργολιθοδομών με βερνικόχρωμα	μ.μ	10,00	16,00		
	06.07	Επένδυση τοίχου με γυψοσανίδα	μ ²	14,00	20,00	Κολλητή	
	06.08	Επένδυση τοίχου με τσιμεντοσανίδα	μ ²	25,00	30,00	Κολλητή	
ΣΤΡΩΣΕΙΣ ΔΑΠΕΔΩΝ	07.01	Με χονδρόπλ.ακανον.πάχος	μ ²	20,00	30,00		
	07.02	Με λίθινες πλάκες (καρύστ. κλπ)	μ ²	35,00	45,00		
	07.03	Επίστρωση με χειροποίητες πλάκες (πορόλιθος κομμένος σε εργαστήριο-ειδικά τεμάχια)	μ ²	80,00	160,00	Ανάλογα με το πάχος της στρώσης και την περιμετρο του κάθε τμήματος	

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ	
ΟΜΑΔΑ Ε	ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ	07.04	Με πλάκες μαρμάρου (γρανίτης)	μ ²	75,00	100,00	Ανάλογα με την ποιότητα
		07.05	Με πλακίδια κεραμικά ή πορσελ	μ ²	25,00	50,00	Ανάλογα με το είδος της επένδυσης (Βιοτεχνία ή κατάλυμα)
		07.06	Με λωρίδες σουηδικής ξυλείας	μ ²	40,00	50,00	
		07.07	Με λωρίδες αφρικανικής ξυλείας	μ ²	55,00	75,00	
		07.08	Με λωρίδες δρυός	μ ²	80,00	100,00	
		07.09	Δάπεδο ραμποτέ με ξύλο καστανιάς πλήρες	μ ²	120,00	140,00	
		07.10	Βιομηχανικό δάπεδο	μ ²	20,00	25,00	Στην τιμή συμπεριλαμβάνεται και το σκυρόδεμα με τη διάστρωσή του.
		7.10.1	Βιομηχανικό δάπεδο (μόνο η εργασία της διάστρωσης)	μ ²	9,00	12,00	
		7.10.2	Βιομηχανικό δάπεδο (με ρητίνη, χαλαζιακή άμμο κ.λπ.)	μ ²	35,00	50,00	
		08.01	Πόρτες πρεσσαριστές κοινές	μ ²	140,00	160,00	
		08.02	Πόρτες ραμποτέ ή ταμπλαδοτές από MDF	μ ²	160,00	200,00	
		08.03	Πόρτες ραμποτέ ή ταμπλαδοτές από δρύ,καρυδιά κλπ	μ ²	250,00	350,00	Ανάλογα με την ποιότητα του ξύλου
		08.04	Εξώθυρες καρφωτές περαστές από ξύλο καστανιά	μ ²	230,00	270,00	
08.05	Υαλοστάσια και εξωστόθυρες από ξύλο καστανιάς	μ ²	230,00	270,00			
08.06	Υαλοστάσια από σουηδική ξυλεία	μ ²	220,00	260,00			
08.07	Υαλοστάσια από ορεγκονταίν	μ ²	280,00	320,00			
08.08	Σκούρα από σουηδική ξυλεία	μ ²	160,00	180,00			
08.09	Σκούρα από ορεγκονταίν	μ ²	200,00	240,00			
08.10	Σιδερένιες πόρτες	μ ²	100,00	120,00			
8.10.1	Σιδερένιες πόρτες - ρολλά	μ ²	150,00	200,00			
08.11	Σιδερένια παράθυρα	μ ²	90,00	130,00			
08.12	Βιτρίνες αλουμινίου	μ ²	140,00	160,00			
08.13	Ανοιγόμενα-περιστρεφόμενα κουφώματα αλουμινίου	μ ²	300,00	500,00	Ανάλογα με τη σειρά του κουφώματος, τη θερμομονωτική του ικανότητα, το χρώμα του και την περίμετρο του		

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ		
		08.14	Υαλοστάσια αλουμινίου με θερμοδιακοπή	μ ²	200,00	240,00		
		08.14.1	Κινητές σήτες αερισμού	μ ²	40,00	65,00		
		08.14.2	Ρολά αλουμινίου ή πλαστικού	μ ²	130,00	150,00		
		08.15	Μονόφυλλη πυράντοχη πόρτα T30 έως T90 πλήρως εξοπλισ.	τεμ	600,00	800,00		
		08.16	Δίφυλλη πυράντοχη πόρτα T30 έως T90 πλήρως εξοπλισμένη	τεμ	700,00	900,00		
		ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ	09.01	Ντουλάπες κοινές (υπνοδωματ)	μ ² οψης	200,00	300,00	Ανάλογα με την ποιότητα του ξύλου
	09.02		Ντουλάπες (ανιγκρέ)	μ ² οψης	200,00	300,00		
	09.03		Ντουλάπια κουζίνας κοινά	μ.μ.	180,00	240,00		
	09.04		Ντουλάπια κουζίνας από συμπαγή ξυλεία	μ.μ.	240,00	300,00		
	ΜΟΝΩΣΕΙΣ ΣΤΕΓΑΝΩΣΕΙΣ	10.01	Θερμομόνωση-υγρομόνωση δώματος	μ ²	30,00	40,00		
		10.02	Θερμομόνωση κατακόρυφων επιφανειών	μ ²	8,00	12,00		
		10.03	Υγρομόνωση τοιχείων υπογείου	μ ²	4,00	7,00		
		10.04	Υγρομόνωση δαπέδων επι εδάφους	μ ²	4,00	7,00		
		10.05	Περιβάλλουσα μόνωση τύπου κελύφους	μ ²	40,00	60,00	Ανάλογα με τις απαιτήσεις της μελέτης θερμομόνωσης	
	ΟΜΑΔΑ ΣΤ	ΜΑΡΜΑΡΙΚΑ	11.01	Κατόφλια, επίστρωση στηθαίων ποδιές παραθ. μπαλκονιών	μ.μ.	25,00	40,00	Ανάλογα το πλάτος
			11.02	Μαρμαροεπένδυση βαθμίδος	μ.μ.	75,00	100,00	Ρίχτι και πάτημα
ΚΛΙΜΑΚΕΣ		12.01	Βαθμίδες και πλατύσκαλα εκ ξυλείας δρυός	μ ²	120,00	180,00	Πλήρως τελειωμένη εργασία, περιλαμβανομένου του σκελετού, ειδικών τεμαχίων, όλα τα τελειώματα, την επένδυση, το βάψιμο/λουστράρισμα κτλ.,	
		12.02	Ξύλινη επένδυση βαθμίδας πλήρης	μ.μ	130,00	170,00	Ρίχτι και πάτημα	
ΨΕΥΔΟΡΟΦΕΣ		14.01	Από γυψοσανίδες	μ ²	25,00	35,00		
		14.02	Από πλάκες ορυκτών ινών σε μεταλλικό σκελετό	μ ²	30,00	40,00		
		14.03	Επένδυση οροφής με λεπτοσανίδες πλήρης	μ ²	60,00	80,00		

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ	
	ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ	15.01	Κεραμοσκεπή με φουρούσια εδραζόμενη σε πλάκα σκυροδεμ.	μ ²	70,00	100,00	
		15.02	Ξύλινη στέγη αυτοφερόμενη με κεραμίδια	μ ²	140,00	160,00	Πλήρης, με μόνωση, επικάλυψη κεραμιδιών και ραμποτέ
		15.03	Επικεράμωση πλάκας σκυροδέματος	μ ²	30,00	50,00	
		15.04	Επικάλυψη χαλκού με διπλό πέτσωμα	μ ²	245,00	285,00	
		15.05	Επικάλυψη με ασφαλτόπανο και ψηφίδα	μ ²	100,00	120,00	
		15.06	Πέρκολα ξύλινη	μ ²	100,00	140,00	
	ΣΤΗΘΑΙΑ	16.01	Από οπλισμένο σκυρόδεμα	μ.μ.	30,00	40,00	
		16.02	Από δρομική πλινθοδομή	μ.μ.	20,00	24,00	
		16.03	Από κιγκλίδωμα σιδερένιο	μ.μ.	45,00	55,00	
		16.04	Από κιγκλίδωμα αλουμινίου	μ.μ.	60,00	80,00	
		16.05	Από κιγκλίδωμα ξύλινο	μ.μ.	55,00	65,00	
		16.06	Από κιγκλίδωμα inox	μ.μ.	70,00	110,00	
		16.07	Από υαλοπίνακα τρίπλεξ με στήριξη	μ.μ	120,00	180,00	
	ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ	17.01	Υδροχρωματισμοί με τσίγκο και κόλλα	μ ²	5,00	6,00	
		17.02	Πλαστικά επί τοίχου εσωτερικά	μ ²	4,00	10,00	Ανάλογα την προεργασία και το είδος του υλικού
		17.02.1	Πλαστικά επί τοίχου εξωτερικά	μ ²	8,00	12,00	
		17.03	Πλαστικά σπατουλαριστά (εσωτερικά)	μ ²	7,00	14,00	
		17.04	Τσιμεντοχρώματα	μ ²	6,00	8,00	
		17.05	Ντουκοχρώματα	μ ²	8,00	10,00	
		17.06	Βερνικοχρωματισμός ξύλινων επιφανειών	μ ²	10,00	16,00	
	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	18.01	Τζάκι απλό	αποκ	1.000,00	1.500,00	
18.02		Τζάκι με καπνοδόχο (κτιστό)	αποκ	1.500,00	2.000,00		
18.02.1		Ενεργειακό τζάκι με καπνοδόχο (κτιστό)	αποκ	3.000,00	5.000,00		
18.03		Συντήρηση - αποκατάσταση τοιχογραφιών	μ ²	200,00	500,00		

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ		
ΟΜΑΔΑ Ζ	ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	19.01	Πλήρες σετ λουτρού	αποκ	600,00	1.200,00	Ανάλογα την ποιότητα των ειδών υγιεινής. Το πλήρες σετ περιλαμβάνει: μπανιέρα, λεκάνη, μπιντέ, νιπτήρας ή έπιπλο-πάγκος, σαπυνοδόχοι κτλ, μπαταρίες, καθρέπτης.	
		19.02	Σέτ WC κατοικίας - ξενοδοχείου	αποκ	400,00	800,00	Ανάλογα την ποιότητα των ειδών υγιεινής. Το πλήρες σετ περιλαμβάνει: ντουζιέρα, λεκάνη, νιπτήρας, σαπυνοδόχοι κτλ, μπαταρίες, καθρέπτης	
		19.02.1	Σέτ WC γραφείου - βιοτεχνίας	αποκ	200,00	300,00		
		19.03	Νεροχύτης και μπαταρία κουζίνας	αποκ	150,00	500,00	Ανάλογα με την ποιότητα των ειδών	
	ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΥΔΡΕΥΣΗ-ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ	20.01	Υδρευση-αποχέτευση πλήρους λουτρού(μπανιερα, λεκανη, μπιντε, νιπτηρας, πλυντήριο)	αποκ	800,00	1.000,00	
			20.01.1	Υδρευση-αποχέτευση WC καταλυμάτων	αποκ	500,00	600,00	
			20.01.2	Υδρευση-αποχέτευση WC επαγγελματικών χώρων	αποκ	400,00	500,00	
			20.02	Υδρευση-αποχέτευση κουζίνας - εργαστηρίου - βιοτεχνίας	αποκ	400,00	1.000,00	Ανάλογα με το είδος και τον αριθμό των θέσεων
			20.03	Υδρορροές κτιρίου	μμ	10,00	60,00	Ανάλογα με το είδος (π.χ. γαλβανιζέ ή πλαστικό)
		ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ	21.01	Κεντρική θέρμανση (Σωληνώσεις)	αποκ			
21.02			Κεντρική θέρμανση (Συνδέσεις, σώματα ,καυστήρας,λεβητας)	αποκ			Βάσει προσφοράς	
21.03			Κεντρική θέρμανση (Σωληνώσεις, συνδέσεις, σώματα, καυστήρας, λέβητας)	kcal	0,15	0,17		
21.04			Κλιματισμός με κεντρική μονάδα και αεραγωγούς	BTU	0,10	0,12		
ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ	21.01.1	Κλιματισμος με ατομικές μονάδες μεχρι 9000 BTU	τεμ	350,00	450,00			
	21.01.2	Κλιματισμος με ατομικές μονάδες μεχρι 12000 BTU	τεμ	450,00	600,00			
	21.01.3	Κλιματισμος με ατομικές μονάδες μεχρι 18000 BTU	τεμ	600,00	900,00			
	21.01.4	Κλιματισμος με ατομικές μονάδες μεχρι 24000 BTU	τεμ	900,00	1.200,00			

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ	
ΟΜΑΔΑ Η	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	21.01.5	Κλιματισμός με ατομικές μονάδες από 24000 BTU και άνω	τεμ			Ανάλογα με τον τύπο του κλιματιστικού
		23.01	Κατοικίας (Σωληνώσεις)	μ ² /κατ			
		23.02	Κατοικίας (καλωδιώσεις, ρευματολήπτες)	μ ² /κατ	35,00	40,00	
		23.03	Καταστήματος (Σωληνώσεις)	μ ² /κατ			
		23.04	Καταστήματος (καλωδιώσεις ρευματολήπτες)	μ ² /κατ	25,00	30,00	
		23.05	Γραφείου	μ ² /κατ	25,00	35,00	
		23.06	Αποθηκευτικού χώρου	μ ² /κατ	10,00	20,00	
		23.07	Βιοτεχνίας	μ ² /κατ	40,00	80,00	Ανάλογα με την προς εγκατάσταση ισχύ
		23.08	Φωτισμού και κοινών ρευματοδοτών βιομηχανικού - βιοτεχνικού κτιρίου	μ ² /κατ	10,00	12,00	Σε περίπτωση που οι πίνακες και τα εξειδικευμένα υλικά υπολογίζονται χωριστά.
	ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ	24.01	Ανελκυστήρας μεχρι 4 στάσεις	αποκ	13.500,00	18.500,00	
		24.02	Προσαύξηση ανά στάση πέραν των 4ων	Στάση	850,00	950,00	
	ΔΙΑΦ. Η/Μ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	25.01	Ηλιακός συλλέκτης ως 120 λιτρα με μπόιλερ	τεμ	700,00	1.000,00	
		25.02	Ηλιακός συλλέκτης ως 200 λιτρα με μπόιλερ	τεμ	1.100,00	1.500,00	
ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	26.01	Μεταλλικός σκελετός	κιλ	1,50	2,00		
	26.02	Πάνελ με μόνωση	μ2	30,00	50,00	Ανάλογα το πάχος της επένδυσης	
	26.03	Βιομηχανοστάσιο - Αποθήκη με μεταλλικό φέροντα οργανισμό, με πλαγιοκάλυψη και επικάλυψη (στέγη) από panels (τύπου σάντουιτς με θερμομονωτικό - ηχομονωτικό υλικό ενδιάμεσα πάχους 5cm)	m2 κάτοψ	340,00	380,00	Σημείωση: Πλήρης κατασκευή μεταλλικού κτιρίου περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την πλήρη κατασκευή μεταλλικού κτιρίου, όπως ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά: Φέρον οργανισμός από χάλυβα βαμμένος, κοχλιωτός ή συγκολλητός, τεγίδες, μηκίδες, επικάλυψη και πλαγιοκάλυψη με πάνελ, ειδικά τεμάχια - απολήξεις - υδρορροές, κουφώματα, πόρτες ή ρολλά μεγάλου μεγέθους για την	
	26.04	Γραφεία με μεταλλικό φέροντα οργανισμό, με πλαγιοκάλυψη και επικάλυψη (στέγη) από panels (τύπου σάντουιτς με θερμομονωτικό - ηχομονωτικό υλικό ενδιάμεσα πάχους 5cm)	m2 κάτοψ	400,00	440,00		
		ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:					

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Μ.Μ.	ΤΙΜΗ ΜΟΝΑΔΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
					ΕΛΑΧΙΣΤΗ	ΜΕΓΙΣΤΗ	
		26.05	Πλήρης κατασκευή μεταλλικού κτιρίου ύψους μέχρι και 5 μέτρα	m2 κάτωψ	200,00	250,00	είσοδο, τα αγκύρια που ενσωματώνονται στην θεμελίωση του σκυροδέματος κτλ, χωρίς να περιλαμβάνεται η θεμελίωση από οπλισμένο σκυρόδεμα και το δάπεδο επί εδάφους). Ως ύψος κτιρίου για την κατάταξη στις παρακάτω κατηγορίες λαμβάνεται το ύψος του κοντύτερου υποστυλώματος τυπικού πλαισίου.
		26.06	Πλήρης κατασκευή μεταλλικού κτιρίου ύψους από 5 μέχρι και 7 μέτρα	m2 κάτωψ	250,00	325,00	
		26.07	Πλήρης κατασκευή μεταλλικού κτιρίου ύψους από 7 μέχρι και 10 μέτρα.	m2 κάτωψ	325,00	400,00	
		26.08	Πλήρης κατασκευή βατού μεταλλικού παταριού εντός μεταλλικού κτιρίου (περιλαμβάνεται πλαγιοκάλυψη και βατή κατασκευή οροφής παταριού)	m2 κάτωψ	160,00	200,00	

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Στις παραπάνω τιμές περιλαμβάνονται υλικά και εργασία.
2. Στις τιμές δεν συμπεριλαμβάνονται οι ασφαλιστικές εισφορές του ΙΚΑ και το ΦΠΑ
3. Γίνονται δεκτές και εργασίες που δεν συμπεριλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα αλλά θα συνοδεύονται με τεκμηρίωση και αντίστοιχες προσφορές.